

Brussell, 30 ta' April 2024
(OR. en)

Fajl Interistituzzjonali:
2024/0101(NLE)

9493/24
ADD 1

AELE 32
MI 467
AND 5
SM 5

PROPOSTA

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	26 ta' April 2024
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2024) 189 final - Annex
Suġġett:	ANNESS tal-Proposta għal DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL dwar il-konklużjoni, f'isem l-Unjoni Ewropea, tal-Ftehim li jstabbilixxi assoċjazzjoni bejn l-Unjoni Ewropea u l-Prinċipat ta' Andorra u r-Repubblika ta' San Marino, rispettivament

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuz id-dokument COM(2024) 189 final - Annex (Part 1/14).

Mehmuz: COM(2024) 189 final - Annex

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 26.4.2024
COM(2024) 189 final

ANNEX – PART 1/14

ANNEX

tal-

Proposta għal DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL

**dwar il-konklużjoni, f'isem l-Unjoni Ewropea, tal-Ftehim li jistabbilixxi assoċjazzjoni
bejn l-Unjoni Ewropea u l-Prinċipat ta' Andorra u r-Repubblika ta' San Marino,
rispettivament**

FTEHIM
LI JISTABBILIXXI ASSOĊJAZZJONI BEJN
L-UNJONI EWROPEA
U L-PRINĊIPAT TA' ANDORRA
U R-REPUBBLIKA TA' SAN MARINO, RISPETTIVAMENT

PREAMBOLU

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem “l-UE”,

min-naħa,

kif ukoll

L-PRINĊIPAT TA' ANDORRA, minn hawn 'il quddiem “Andorra”,

kif ukoll

R-REPUBBLIKA TA' SAN MARINO, minn hawn 'il quddiem “San Marino” rispettivament,

min-naħa l-oħra,

FILWAQT LI JFAKKRU r-rabtiet storiċi, ġeografiċi, kulturali, politiċi u ekonomiċi mill-qrib bejn l-UE u kull Stat Assoċjat, inkluż fil-forma ta' ftehimiet eżistenti, kif ukoll ir-rabtiet speċifiċi ta' prossimità bejn kull Stat Assoċjat u Stat Membru wiehed jew aktar tal-UE;

BILLI r-rabtiet li ġew stabbiliti progressivament bejn l-UE u Andorra, *inter alia*, wara l-Ftehim fil-forma ta' Skambju ta' Ittri bejn il-Komunità Ekonomika Ewropea u Andorra tat-28 ta' Ġunju 1990¹, il-Ftehim ta' Kooperazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u Andorra tal-15 ta' Novembru 2004², il-Ftehim Monetariju bejn l-UE u Andorra tat-30 ta' Ġunju 2011³ u l-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u Andorra li jipprevedi miżuri ekwivalenti għal dawk stabbiliti fid-Direttiva tal-Kunsill 2003/48/KE dwar tassazzjoni ta' riżervi fuq id-dhul fil-forma ta' pagamenti ta' imghax tal-15 ta' Novembru 2004⁴ u l-Protokoll Emendatorju tiegħu tat-12 ta' Frar 2016⁵;

BILLI r-rabtiet li ġew stabbiliti progressivament bejn l-UE u San Marino, *inter alia*, wara l-Ftehim dwar il-Kooperazzjoni u l-Unjoni Doganali bejn il-Komunità Ekonomika Ewropea u r-Repubblika ta' San Marino tas-16 ta' Diċembru 1991⁶, il-Ftehim Monetariju bejn l-UE u San Marino tas-27 ta' Marzu 2012⁷ u l-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u r-Repubblika ta' San Marino li jipprevedi miżuri ekwivalenti għal dawk stabbiliti fid-Direttiva tal-Kunsill 2003/48/KE dwar tassazzjoni ta' riżervi fuq id-dhul fil-forma ta' pagamenti ta' imghax u l-Memorandum ta' Qbil li jakkumpanjah tas-7 ta' Diċembru 2004⁸, u l-Protokoll Emendatorju tiegħu tat-8 ta' Diċembru 2015⁹;

¹ ĠU L 374, 31.12.1990, p. 16.

² ĠU L 135, 28.5.2005, p. 14.

³ ĠU C 369, 17.12.2011, p. 1.

⁴ ĠU C 359, 4.12.2004, p. 33.

⁵ ĠU L 268, 1.10.2016, p. 40.

⁶ ĠU C 302, 22.11.1991, p. 12.

⁷ ĠU C 121, 26.4.2012, p. 5.

⁸ ĠU L 381, 28.12.2004, p. 33.

⁹ ĠU C 346, 31.12.2015, p. 3.

BILLI l-Istati Assoċjati għal sekli shaħ kellhom rabtiet mill-qrib mal-pajjiżi ġirien tagħhom, li issa huma Stati Membri tal-UE, u billi t-territorji tagħhom huma mdawra mit-territorju tal-UE;

DEĊIŻI li jistabbilixxu Assoċjazzjoni sabiex japprofondixxu, jiddiversifikaw u jsostnu r-relazzjonijiet tagħhom ibbażati fuq valuri komuni għall-UE u l-Istati Assoċjati tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, inklużi d-drittijiet ta' persuni li jagħmlu parti minn minoranzi, li jikkostitwixxu partijiet essenzjali ta' dan il-Ftehim;

IMPENJATI li jippromwovu dawk il-valuri komuni f' soċjetà kkaratterizzata mill-pluraliżmu, in-nondiskriminazzjoni, it-tolleranza, il-ġustizzja, is-solidarjetà u l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel;

FILWAQT LI JENFASIZZAW ir-rieda tal-UE li tiżviluppa relazzjoni speċjali mal-pajjiżi ġirien tagħha, bil-hsieb li tiġi stabbilita żona ta' prosperità u ta' relazzjonijiet tajbin bejn il-ġirien bi drittijiet u obbligi reċiproċi u l-possibbiltà ta' azzjoni kongunta u kkaratterizzata minn relazzjonijiet mill-qrib u paċifiċi bbażati fuq il-kooperazzjoni;

FILWAQT LI JFITTXU li jistabbilixxu qafas komprensiv u koerenti għar-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Istati Assoċjati, li jqis is-sitwazzjoni partikolari ta' kull wiehed mill-Istati Assoċjati, kif stabbilit fid-Dikjarazzjoni 3 dwar l-Artikolu 8 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE);

DETERMINATI li jiżguraw l-integrazzjoni ekonomika u l-partecipazzjoni rispettiva tal-Istati Assoċjati fis-suq intern tal-UE, inklużi, b'mod partikolari, l-erba' libertajiet indivizibbli tagħha: il-moviment liberu tal-merkanzija, tal-persuni, tas-servizzi u tal-kapital abbażi ta' regoli komuni u kundizzjonijiet ekwi, filwaqt li jqisu s-sitwazzjoni partikolari ta' kull wiehed mill-Istati Assoċjati u jippreservaw l-indipendenza tagħhom u dik tal-istituzzjonijiet tagħhom;

DEĊIŻI li jtejbu, permezz tal-Assoċjazzjoni, l-opportunitajiet ekonomiċi u kummerċjali għall-individwi u n-negozji fil-Partijiet Assoċjati;

DETERMINATI li jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni tal-Assoċjazzjoni, l-omoġeneità tas-suq intern, iċ-ċertezza legali, l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni uniformi ta' dan il-Ftehim, u t-trattament ugwali għal, inter alia, l-operaturi ekonomiċi u ċ-ċittadini fi hdan l-Assoċjazzjoni;

FILWAQT LI JIRRIKONNOXXU l-htieġa, sabiex jiġi żgurat il-funzjonament tajjeb ta' dan il-Ftehim u r-rispett shiħ tad-dritt tal-UE, li jiġi stabbilit qafas istituzzjonali xieraq, inkluż b'mod partikolari forum għal djalogu bejn il-Partijiet Assoċjati, proċeduri relatati mas-sorveljanza u s-soluzzjoni tat-tilwim, u l-guriżdizzjoni esklużiva tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea sabiex jiġi żgurati l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni uniformi ta' dan il-Ftehim;

FILWAQT LI JFITTXU li jikkontribwixxu għat-tishih tal-kooperazzjoni bejn il-membri tal-Parlament Ewropew u l-membri tal-parlamenti tal-Istati Assoċjati, kif ukoll bejn is-shab soċjali u ekonomiċi tal-UE u dawk tal-Istati Assoċjati;

FILWAQT LI JINNOTAW l-ambizzjoni tal-UE u tal-Istati Assoċjati li jibbażaw l-Assoċjazzjoni tagħhom fuq livell għoli ta' kura tas-saħħa, sikurezza u protezzjoni tal-konsumatur;

DETERMINATI li jippreservaw, jipproteġu u jtejbu l-kwalità tal-ambjent u li jiżguraw l-użu prudenti u razzjonali tar-riżorsi naturali f'konformità mal-prinċipji tal-iżvilupp sostenibbli, u l-azzjoni prekawzjonarja u preventiva, kif ukoll li jippromwovu l-benesseri tal-bnedmin u tal-annimali;

KONXJI mill-importanza tal-iżvilupp sostenibbli fid-dimensjonijiet ekonomiċi, ambjentali u soċjali tiegħu, u bix-xewqa li jippromwovu u jikkontribwixxu għall-kisba tal-Aġenda 2030 tan-Nazzjonijiet Uniti u l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tagħha;

FILWAQT LI JAFFERMAW MILL-ĠDID l-impenn tagħhom lejn il-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti, id-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem, il-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali, u l-oġettivi u l-prinċipji tal-Kunsill tal-Ewropa u l-Organizzazzjoni għas-Sigurtà u l-Kooperazzjoni fl-Ewropa;

FILWAQT LI JINNOTAW li l-istabbiliment tal-Assoċjazzjoni jsaħħaħ ir-relazzjonijiet bilaterali bejn l-Unjoni u kull wieħed mill-Istati Assoċjati, u b'hekk jinkoraġġixxi lill-Partijiet Assoċjati jiksbu konverġenza dejjem akbar tal-pożizzjonijiet dwar kwistjonijiet bilaterali, reġjonali u internazzjonali ta' interess komuni;

LI, wara li skambjaw il-plenipoteri tagħhom li kienu sewwa u fil-forma dovuta, ftiehm u dan li ġej:

PARTI I

OBJETTIVI, VALURI U PRINĊIPJI

ARTIKOLU 1

Għanijiet

1. Dan il-Ftehim jistabbilixxi assoċjazzjoni bejn l-UE u Andorra u San Marino, rispettivament (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“Assoċjazzjoni”).
2. L-għanijiet tal-Assoċjazzjoni huma:
 - (a) li tiżgura l-partecipazzjoni rispettiva tal-Istati Assoċjati fis-suq intern, li tinkludi l-moviment liberu tal-persuni, tal-merkanzija, tas-servizzi u tal-kapital u kundizzjonijiet ekwi bejn kull wiehied minnhom u l-UE f'konformità ma' dan il-Ftehim, kif ukoll il-partecipazzjoni tagħhom fil-politiki orizzontali u ta' akkumpanjament assoċjati, filwaqt li titqies is-sitwazzjoni speċifika ta' kull Stat Assoċjat; kif ukoll
 - (b) li tistabbilixxi qafas xieraq għall-iżvilupp u l-promozzjoni tad-djalogu u l-kooperazzjoni bejn l-UE u kull Stat Assoċjat f'oqsma oħra ta' interess komuni.

ARTIKOLU 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim:

- (a) “Stati Assoċjati” tfisser Andorra u San Marino, rispettivament;
- (b) “Partijiet Kontraenti” tfisser l-UE, Andorra u San Marino;
- (c) “Partijiet Assoċjati” tfisser l-UE, il-Parti Assoċjata minn naħa waħda, u Andorra jew San Marino, rispettivament, il-Parti Assoċjata min-naħa l-oħra;
- (d) “Ftehim” tfisser il-Ftehim Qafas, il-Protokolli Qafas, il-Protokolli tal-Istati Assoċjati u l-Annessi;
- (e) “Ftehim Qafas” tfisser il-Ftehim mingħajr Protokolli u Annessi;
- (f) “Protokolli tal-Istati Assoċjati” tfisser il-Protokolli minn Stat Assoċjat u l-Annessi rispettivi tagħhom li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet speċjali għall-kisba tal-oġettivi u l-elementi marbuta mal-adozzjoni tal-acquis tas-suq intern tal-UE;
- (g) “Protokolli Qafas” tfisser protokoll komuni għat-tliet Partijiet Kontraenti;
- (h) “Annessi tal-Protokolli tal-Istati Assoċjati” tfisser it-testi li fihom l-atti legali tal-UE li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, bi kwalunkwe adattament;

- (i) “Qorti tal-Ġustizzja tal-UE” (minn hawn ’il quddiem imsejha l-“QĠUE”) tfisser il-Qorti tal-Ġustizzja u l-Qorti Ġenerali tal-UE.

ARTIKOLU 3

Valuri

Dan il-Ftehim huwa bbażat fuq il-valuri komuni tal-UE u tal-Istati Assoċjati: ir-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, inklużi d-drittijiet ta’ persuni li jagħmlu parti minn minoranzi. F’soċjetà kkaratterizzata mill-pluralizmu, in-nondiskriminazzjoni, it-tolleranza, il-ġustizzja, is-solidarjetà u l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel, dawn il-valuri huma partijiet essenzjali ta’ dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 4

Prinċipji

Sabiex jinkisbu l-oġettivi stabbiliti fl-Artikolu 1 tal-Ftehim Qafas, il-Partijiet Assoċjati għandhom jiehdu l-miżuri xierqa kollha, kemm jekk ġenerali kif ukoll jekk speċifiċi, biex jiżguraw it-twetliq tal-obbligi li jirriżultaw minn dan il-Ftehim f’konformità mal-prinċipji fundamentali li ġejjin:

- (a) il-funzjonament xieraq u l-omogeneità tas-suq intern tal-UE abbażi ta’ regoli uniformi;

- (b) iċ-ċertezza legali u t-trattament ugwali tal-operaturi ekonomiċi u tal-individwi;
- (c) il-kunsiderazzjoni tas-sitwazzjoni speċifika ta' kull wiehed mill-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 5

Il-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni

Fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, u mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe dispożizzjoni speċjali li tinsab fih, kwalunkwe diskriminazzjoni minhabba nazzjonalità għandha tkun ipprojbata.

PARTI II

MOVIMENT LIBERU TAL-MERKANZIJA, TAL-PERSUNI, TAS-SERVIZZI U TAL-KAPITAL

KAPITOLU 1

MOVIMENT LIBERU TAL-MERKANZIJA

ARTIKOLU 6

Moviment liberu tal-merkanzija

Il-moviment liberu tal-merkanzija bejn il-Partijiet Assoċjati għandu jiġi stabbilit f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 7

Projbizzjoni tad-dazji doganali

Id-dazji doganali fuq l-importazzjoni u l-esportazzjoni, u l-ħlasijiet kollha li jkollhom effett ekwivalenti, għandhom ikunu pprojbiti bejn il-Partijiet Assoċjati. Din il-projbizzjoni tapplika wkoll għal dazji doganali ta' natura fiskali.

ARTIKOLU 8

Projbizzjoni ta' restrizzjonijiet kwantitattivi

Restrizzjonijiet kwantitattivi fuq l-importazzjoni u l-esportazzjoni, u kull miżura li jkollha effett ekwivalenti, għandhom ikunu pprojbiti bejn il-Partijiet Assoċjati.

ARTIKOLU 9

Projbizzjonijiet jew restrizzjonijiet fuq l-importazzjonijiet, l-esportazzjonijiet jew it-tranzitu

1. Dan il-Ftehim ma għandux jeskludi projbizzjonijiet jew restrizzjonijiet fuq l-importazzjonijiet, l-esportazzjonijiet jew merkanzija fi tranzitu ġustifikati minħabba moralità pubblika, ordni pubbliku jew sigurtà pubblika, il-protezzjoni tas-saħħa u l-ħajja tal-persuni, tal-annimali jew tal-pjanti, il-protezzjoni ta' teżori nazzjonali li għandhom valur artistiku, storiku jew arkaeologiku, jew il-protezzjoni ta' proprjetajiet industrijali jew kummerċjali. Madankollu, projbizzjonijiet jew restrizzjonijiet bħal dawn ma għandhomx jikkostitwixxu mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew restrizzjoni moħbija fuq il-kummerċ bejn il-Partijiet Assoċjati.
2. Il-miżuri bl-inqas impatt fuq il-moviment liberu tal-merkanzija bejn il-Partijiet Assoċjati jenħtieġ li jingħataw preferenza. It-tul ta' żmien ta' tali miżuri għandu jkun limitat għal dak li huwa strettament meħtieġ biex jinkisbu l-oġettivi stabbiliti fil-paragrafu 1.

ARTIKOLU 10

Tassazzjoni interna

L-ebda Parti Assoċjata ma għandha, direttament jew indirettament, timponi fuq il-prodotti tal-Parti Assoċjata l-oħra kwalunkwe tassazzjoni interna ta' kwalunkwe tip li taqbeż dik imposta direttament jew indirettament fuq prodotti domestiċi simili. Lanqas ma għandha ebda Parti Assoċjata timponi fuq il-prodotti tal-Parti Assoċjata l-oħra xi tassazzjoni interna tali li tagħti protezzjoni indiretta lil prodotti oħra.

ARTIKOLU 11

Applikazzjoni tat-tariffa doganali komuni tal-UE

Fir-relazzjonijiet tagħhom ma' pajjiżi terzi, l-Istati Assoċjati għandhom japplikaw it-tariffa doganali komuni tal-UE f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll tal-Istati Assoċjati rispettivi.

ARTIKOLU 12

Applikazzjoni tal-Politika Kummerċjali Komuni tal-UE

Fir-relazzjonijiet tagħhom ma' pajjiżi terzi, l-Istati Assoċjati għandhom japplikaw il-Politika Kummerċjali Komuni tal-UE, inklużi l-miżuri ta' difiża tal-kummerċ tal-UE, kif stabbilit fl-Anness XXV ta' kull Protokoll dwar l-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 13

Regoli ohra

1. Dispożizzjonijiet u arrangamenti speċifiċi huma stabbiliti:
 - (a) Fl-Anness I ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward tas-sikurezza tal-ikel u kwistjonijiet veterinarji u fitosanitarji;
 - (b) Fl-Anness II ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward tar-regolamenti tekniċi, l-istandards, l-ittestjar u ċ-ċertifikazzjoni;
 - (c) Fl-Anness III ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward tar-responsabbiltà għall-prodotti;
 - (d) Fl-Anness IV ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward tal-enerġija;
 - (e) Fl-Anness XXIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward tal-legiżlazzjoni doganali;
 - (f) Fl-Anness XXIV ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward tal-legiżlazzjoni dwar l-agrikoltura; kif ukoll
 - (g) Fl-Anness XXV ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, fir-rigward ta' aspetti għajr dawk koperti mill-Artikolu 12 tal-Ftehim Qafas.
2. Id-dispożizzjonijiet u l-arrangamenti speċifiċi msemmija fil-paragrafu 1 għandhom japplikaw għall-prodotti kollha sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor.

KAPITOLU 2

IL-MOVIMENT LIBERU TA' PERSUNI, HADDIEMA U PERSUNI LI JAHD MU GHAL RASHOM

ARTIKOLU 14

Moviment liberu tal-haddiema

1. Il-moviment liberu tal-haddiema għandu jigi żgurat bejn il-Partijiet Assoċjati.
2. Tali moviment liberu għandu jinvolti l-abolizzjoni ta' kwalunkwe diskriminazzjoni bbażata fuq in-nazzjonalità bejn il-haddiema tal-Istati Membri tal-UE u tal-Istat Assoċjat ikkonċernat fir-rigward tal-impjieg, ir-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet l-oħra tax-xogħol u tal-impjieg.
3. Għandha tfisser id-dritt, suġġett għal limitazzjonijiet gus-tifikati għal raġunijiet ta' ordni pubbliku, sigurtà pubblika jew saħħa pubblika:
 - (a) li wiehed jaccetta offerti għal xogħol li jkunu fil-fatt saru;
 - (b) ta' ċirkolazzjoni libera fit-territorju tal-Istati Membri tal-UE u tal-Istat Assoċjat ikkonċernat għal dan l-għan;
 - (c) ta' residenza fit-territorju ta' Stat Membru tal-UE jew tal-Istat Assoċjat ikkonċernat għall-fini ta' impjieg f'konformità mad-dispożizzjonijiet li jirregolaw l-impjieg ta' ċittadini ta' dak l-Istat stabbiliti bil-liġi, b'regolament jew b'azzjoni amministrattiva;

- (d) ta' permanenza fit-territorju ta' Stat Membru tal-UE jew tal-Istat Assoċjat ikkonċernat wara li dak li jkun ikunu gie impjegat hemmhekk.
- 4. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu ma japplikawx għal impieg fis-servizz pubbliku.
- 5. Il-Protokolli tal-Istati Assoċjati u b'mod partikolari l-Anness V ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fihom dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-moviment liberu tal-ħaddiema.

ARTIKOLU 15

Sigurtà soċjali għall-ħaddiema u għall-persuni li jaħdmu għal rashom

Sabiex jipprovdu moviment liberu għall-ħaddiema u għall-persuni li jaħdmu għal rashom, il-Partijiet Assoċjati għandhom, fil-qasam tas-sigurtà soċjali, jiżguraw, kif previst fl-Anness VI ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, għall-ħaddiema u l-persuni li jaħdmu għal rashom u d-dipendenti tagħhom, b'mod partikolari:

- (a) l-aggregazzjoni, għall-fini tal-akkwist u ż-żamma tad-dritt għall-benefiċċju u tal-kalkolu tal-ammont tal-benefiċċju, tal-perjodi kollha meqjusa skont il-liġijiet tad-diversi pajjiżi;
- (b) il-ħlas ta' benefiċċji lil persuni residenti fit-territorji tal-Partijiet Assoċjati.

ARTIKOLU 16

Rikonoxximent reċiproku ta' diplomi

Sabiex ikun aktar faċli għall-persuni li jibdew u jsegwu attivitajiet bħala haddiema u persuni li jaħdmu għal rashom, il-Partijiet Assoċjati għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa, kif jinsabu fl-Anness VII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, dwar ir-rikonoxximent reċiproku ta' diplomi u provi oħra ta' kwalifiki formali, u l-koordinazzjoni tad-dispożizzjonijiet stabbiliti bil-liġi, b'regolament jew b'azzjoni amministrattiva fil-Partijiet Assoċjati dwar il-bidu u t-twettiq ta' attivitajiet minn haddiema u persuni li jaħdmu għal rashom.

KAPITOLU 3

LIBERTÀ TA' STABBILIMENT

ARTIKOLU 17

Il-libertà tal-istabbiliment

1. Il-libertà tal-istabbiliment bejn il-Partijiet Assoċjati għandha tiġi żgurata, f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.
2. Kwalunkwe restrizzjoni fuq il-libertà tal-istabbiliment ta' ċittadini ta' Stat Membru tal-UE jew tal-Istat Assoċjat ikkonċernat fit-territorju ta' kwalunkwe Stat ieħor minn dawn l-Istati għandha tkun ipprojbata. Dan għandu japplika wkoll għall-istabbiliment ta' aġenziji, ferġat jew sussidjarji minn ċittadini ta' kwalunkwe Stat Membru tal-UE jew l-Istat Assoċjat ikkonċernat stabbilit fit-territorju ta' kwalunkwe wieħed minn dawn l-Istati.
3. Il-libertà tal-istabbiliment għandha tinkludi d-dritt li jibdew u jwettqu attivitajiet bħala persuni li jaħdmu għal rashom u li jistabbilixxu u jmexxu impriżi, b'mod partikolari kumpaniji jew ditti fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 20 tal-Ftehim Qafas, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti għaċ-ċittadini tiegħu stess mil-liġi tal-pajjiż tal-istabbiliment, soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu
4. L-Annessi VIII sa XI u XXII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, kif ukoll il-Protokoll Qafas 3, fihom dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-libertà tal-istabbiliment.

ARTIKOLU 18

L-eżerċitar ta' setghat pubbliċi

Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu ma għandhomx japplikaw, sa fejn hija kkonċernata kwalunkwe Parti Assoċjata partikolari, għal attivitajiet li f'dik il-Parti Assoċjata huma konnessi, anke okkażjonalment, mal-eżerċizzju ta' awtorità uffiċjali.

ARTIKOLU 19

Arrangamenti speċjali għal raġunijiet ta' politika pubblika, sigurtà pubblika u saħħa pubblika

Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu u l-miżuri meħuda skont dan ma għandhomx jippreġudikaw l-applikabbiltà tad-dispożizzjonijiet stabbiliti bil-liġi, b'regolament jew b'azzjoni amministrattiva li jipprevedu trattament speċjali għaċ-ċittadini ta' Stat Membru tal-UE jew ta' Stat Assoċjat ikkonċernat għal raġunijiet ta' politika pubblika, sigurtà pubblika jew saħħa pubblika.

ARTIKOLU 20

Kamp ta' applikazzjoni u definizzjoni ta' kumpaniji

1. Kumpaniji ffurmati f'konformità mal-liġi ta' Stat Membru tal-UE jew Stat Assoċjat ikkonċernat u li jkollhom l-uffiċċju registrat, l-amministrazzjoni ċentrali jew il-post prinċipali tan-negozju tagħhom fit-territorju ta' dak l-Istat għandhom, għall-finijiet ta' dan il-Kapitolu, jiġu ttrattati bl-istess mod bħal persuni fiżiċi li huma ċittadini tal-Istati Membri tal-UE jew tal-Istat Assoċjat ikkonċernat.

2. “Kumpaniji” tfisser kumpaniji jew ditti kostitwiti taht id-dritt ċivili jew kummerċjali, inklużi soċjetajiet koperattivi, u persuni ġuridiċi oħra taht id-dritt pubbliku jew privat, hlief għal dawk li ma għandhomx skop ta’ qligh.

ARTIKOLU 21

Parteċipazzjoni fil-kapital tal-kumpaniji

Stat Membru tal-UE jew l-Istat Assoċjat ikkonċernat għandu jagħti liċ-ċittadini tal-Istat l-ieħor l-istess trattament bħaċ-ċittadini tiegħu stess fir-rigward tal-parteċipazzjoni fil-kapital tal-kumpaniji kif definit fl-Artikolu 20, il-paragrafu 2 tal-Ftehim Qafas, mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet l-oħra ta’ dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 22

Rikonoxximent reċiproku ta’ diplomi

L-Artikolu 16 tal-Ftehim Qafas japplika għall-kwistjonijiet koperti minn dan il-Kapitolu.

ARTIKOLU 23

Dispożizzjonijiet speċifiċi

Il-libertà tal-istabbiliment fil-qasam tat-trasport għandha tkun irregolata mill-Kapitolu 6.

KAPITOLU 4

IL-LIBERTÀ LI JIĠU PROVDUTI SERVIZZI

ARTIKOLU 24

Il-libertà li jiġu provduti servizzi

1. Il-libertà li jiġu pprovduti servizzi bejn il-Partijiet Assoċjati għandha tiġi żgurata f'konformità ma' dan il-Ftehim.
2. Kwalunkwe restrizzjoni fuq il-libertà li jiġu pprovduti servizzi bejn il-Partijiet Assoċjati għandha tkun ipprojbata fir-rigward ta' ċittadini tal-Istat Assoċjat ikkonċernat jew ta' Stat Membru tal-UE stabbiliti fi Stat ieħor għajr dak tar-riċevitur tas-servizz.
3. Is-servizzi għandhom jitqiesu bħala "servizzi" meta normalment ikunu pprovduti bi ħlas, sakemm ma jkunux irregolati mid-dispożizzjonijiet dwar il-moviment liberu tal-merkanzija, tal-kapital u tal-persuni.
4. "Servizzi" għandhom b'mod partikolari jinkludu attivitajiet ta':
 - (a) natura industrijali;
 - (b) natura kummerċjali;
 - (c) il-ħaddiema tas-snajja';

(d) il-professjonijiet.

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 3, il-persuna li tipprovdi servizz tista', biex tagħmel dan, twettaq temporanjament l-attività tagħha fl-Istat fejn jiġi pprovdut is-servizz, bl-istess kundizzjonijiet li huma imposti minn dak l-Istat fuq iċ-ċittadini tiegħu stess.

5. L-Annessi minn IX sa XI ta' kull Protokoll tal-Istat Assoċjat u l-Protokoll Qafas 3 fihom dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-libertà li jiġu pprovduti servizzi.

ARTIKOLU 25

Nondiskriminazzjoni

Sakemm ir-restrizzjonijiet fuq il-libertà li jiġu pprovduti servizzi ma jkunux gew aboliti bejn il-Partijiet Assoċjati, il-Partijiet għandhom japplikaw tali restrizzjonijiet mingħajr distinzjoni minhabba nazzjonalità jew residenza għall-persuni kollha li jipprovdu servizzi skont it-tifsira tal-Artikolu 24(2) tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 26

Dispożizzjonijiet speċifiċi

1. Il-libertà li jiġu pprovduti servizzi fil-qasam tat-trasport għandha tkun irregolata mill-Kapitolu 6.
2. L-Artikoli 16, 18, 19 u 20 tal-Ftehim Qafas japplikaw għall-kwistjonijiet irregolati minn dan il-Kapitolu.

KAPITOLU 5

MOVIMENT LIBERU TAL-KAPITAL

ARTIKOLU 27

Movimenti tal-kapital

1. Fil-qafas tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, ir-restrizzjonijiet fuq il-moviment tal-kapital bejn il-Partijiet Assoċjati għandhom ikunu pprojbiti.
2. Fil-qafas tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, ir-restrizzjonijiet fuq il-pagamenti bejn il-Partijiet Assoċjati għandhom ikunu pprojbiti.
3. L-Anness XII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-moviment liberu tal-kapital u tal-pagamenti.

ARTIKOLU 28

Mizuri kompatibbli mal-moviment liberu tal-kapital

1. L-Artikolu 27 tal-Ftehim Qafas għandu jkun bla ħsara għad-dritt tal-Istati Membri tal-UE u l-Istati Assoċjati:
 - (a) li japplikaw id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-ligi fiskali tagħhom li jagħmlu distinzjoni bejn kontribwenti li mhumiex fl-istess sitwazzjoni rigward il-post ta' residenza tagħhom jew rigward il-post fejn il-kapital tagħhom jiġi investit;

- (b) li jiehdu l-mizuri kollha mehtiega sabiex jevitaw il-ksur tad-dritt u tar-regolamenti nazzjonali, partikolarment fil-qasam tat-tassazzjoni u fil-qasam tas-supervizjoni prudenzjali tal-istituzzjonijiet finanzjarji, jew li jimponu proċeduri għal finijiet ta' informazzjoni amministrattiva jew ta' statistika għad-dikjarazzjoni ta' movimenti ta' kapital, jew li jiehdu mizuri li jkunu gustifikabbli minhabba fl-interess pubbliku jew is-sigurtà pubblika.
2. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għall-applikabbiltà tar-restrizzjonijiet fuq id-dritt ta' stabbiliment li huma kompatibbli ma' dan il-Ftehim.
3. Il-mizuri u l-proċeduri msemmija fil-paragrafi 1 u 2 m'għandhomx jikkostitwixxu mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew restrizzjoni moħbija fuq il-moviment liberu ta' kapital u hlasijiet.

ARTIKOLU 29

Restrizzjonijiet f'każ ta' diffikultajiet fil-bilanċ tal-pagamenti

Meta Stat Membru tal-UE li l-munita tiegħu mhijiex l-euro jew Stat Assoċjat ikun f'diffikultajiet, jew ikun mhedded serjament b'diffikultajiet fir-rigward tal-bilanċ tal-pagamenti tiegħu bħala riżultat ta' żbilanċ ġenerali fil-bilanċ tal-pagamenti tiegħu, jew bħala riżultat tat-tip ta' munita għad-dispożizzjoni tiegħu, u fejn diffikultajiet bħal dawn jistgħu b'mod partikolari jipperikolaw il-funzjonament ta' dan il-Ftehim, l-Istat Membru tal-UE jew l-Istat Assoċjat ikkonċernat jista' jiehu mizuri protettivi.

ARTIKOLU 30

Miżuri ta' salvagwardja fir-rigward ta' movimenti tal-kapital jew pagamenti

F'ċirkostanzi eċċezzjonali, diffikultajiet serji, jew theddida ta' dan, għall-operazzjoni tal-unjoni ekonomika u monetarja tal-UE, l-UE tista' tadotta jew iżżomm miżuri ta' salvagwardja fir-rigward ta' movimenti tal-kapital jew pagamenti għal perjodu li ma jaqbiżx is-sitt xhur, sakemm tali miżuri jkunu strettament meħtieġa.

ARTIKOLU 31

Implimentazzjoni ta' miżuri protettivi

L-UE, minn naha waħda, u kull Stat Assoċjat, min-naha l-oħra, għandhom jużaw il-proċeduri interni tagħhom għall-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 29 tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 32

Ir-rwol tal-Kumitat Kongunt f'każ ta' miżuri protettivi

1. Il-miżuri kollha previsti fl-Artikolu 29 tal-Ftehim Qafas għandhom jiġu nnotifikati minnufih lill-Kumitat Kongunt stabbilit bl-Artikolu 76 tal-Ftehim Qafas.

2. Il-mizuri kollha previsti fl-Artikolu 29 tal-Ftehim Qafas għandhom ikunu s-suġġett ta' konsultazzjonijiet u skambju ta' informazzjoni fi ħdan il-Kumitat Kongunt qabel u wara n-notifika tagħhom.
3. Fis-sitwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 29 tal-Ftehim Qafas, fejn isseħħ krizi f'daqqa fil-bilanċ tal-pagamenti u l-proċeduri stabbiliti fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu ma jistgħux jiġu segwiti, l-Istat Membru tal-UE jew l-Istat Assoċjat ikkonċernat jista', bħala prekawzjoni, jieħu l-mizuri protettivi meħtieġa. Tali mizuri għandhom jikkawżaw l-inqas tfixkil possibbli fil-funzjonament ta' dan il-Ftehim u ma għandhomx ikunu usa' fl-iskop tagħhom milli strettament meħtieġ biex jirrimedjaw id-diffikultajiet għall-għarrieda li jkunu qamu.
4. Meta jittiehdu mizuri kif imsemmi fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, in-notifika tagħhom għandha tingħata sa mhux aktar tard mill-jum tad-dhul fis-seħħ tagħhom, u l-iskambju ta' informazzjoni u konsultazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom imbagħad isiru malajr kemm jista' jkun wara dan.

KAPITOLU 6

TRASPORT

ARTIKOLU 33

Kamp ta' applikazzjoni tal-Kapitolu 6

1. Dan il-Ftehim ikopri t-trasport ikkombinat, bit-triq, bil-ferrovija, bil-passaġġi fuq l-ilma interni u dak marittimu, inklużi servizzi relatati ma' daww il-modi ta' trasport.
2. L-oġġettivi tat-trasport ta' dan il-Ftehim għandhom jiġu segwiti f'konformità mal-Artikoli minn 34 sa 37 tal-Ftehim Qafas u d-dispożizzjonijiet tal-Anness XIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat.

ARTIKOLU 34

Applikazzjoni mhux diskriminatorja tar-regoli domestiċi

Id-dispożizzjonijiet ta' Parti Assoċjata relatati mat-trasport ikkombinat, bil-ferrovija, bit-triq, fuq passaġġi fuq l-ilma interni u dak marittimu mhux koperti mill-Anness XIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat ma għandhomx ikunu inqas favorevoli fl-effett dirett jew indirett tagħhom fuq it-trasportaturi tal-Parti Assoċjata l-oħra meta mqabbla mat-trasportaturi domestiċi ta' dik il-Parti Assoċjata.

ARTIKOLU 35

Għajnuna mill-Istat fis-settur tat-trasport

L-għajnuna għas-servizzi tat-trasport għandha tkun kompatibbli ma' dan il-Ftehim jekk tissodisfa l-htigijiet tal-koordinazzjoni tat-trasport jew jekk tirrappreżenta rimborż għat-twettiq ta' ċerti obbligi inerenti fil-kunċett ta' servizz pubbliku.

ARTIKOLU 36

Projbizzjoni ta' rati jew kundizzjonijiet diskriminatorji

1. Fil-każ ta' trasport fit-territorju tal-Partijiet Assoċjati, ma għandu jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni li tiegħu l-forma ta' trasportaturi li jitolbu rati differenti u jimponu kundizzjonijiet differenti għat-trasport tal-istess merkanzija fuq l-istess konnessjonijiet tat-trasport minhabba l-pajjiż tal-orijini jew tad-destinazzjoni tal-merkanzija inkwistjoni.
2. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina, fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' Parti Assoċjata, kwalunkwe każ ta' diskriminazzjoni li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Artikolu u jiegħu d-deċizzjonijiet meħtieġa fil-qafas tar-regoli interni tiegħu stess.

ARTIKOLU 37

Hlasijiet għall-qsim tal-fruntieri

Drittijiet jew pizijiet rigward il-qsim ta' fruntieri li trasportatur jesigib'zieda mar-rati ta' trasport ma għandhomx ikunu oghla minn livell raġonevoli wara li jitqiesu l-ispejjeż li fil-fatt ikunu saru b'hekk. Il-Partijiet Assoċjati għandhom jagħmlu hilitom biex inaqqsu dawk il-kostijiet b'mod progressiv.

PARTI III

KOMPETIZZJONI U REGOLI KOMUNI OĦRA

KAPITOLU 1

REGOLI APPLIKABBLI GĦALL-IMPRIŻI

ARTIKOLU 38

Akkordji, deċiżjonijiet u prattiki miftiehma

1. Dan li ġej għandu jitqies inkompatibbli mal-funzjonament ta' dan il-Ftehim u għandu jkun ipprojbit: kull akkordju bejn impriżi, deċiżjonijiet minn assoċjazzjonijiet ta' impriżi u prattiċi miftiehma li jistgħu jaffettwaw il-kummerċ bejn il-Partijiet Assoċjati u li għandhom bħala l-għan jew l-effett tagħhom il-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew it-tgħawwiġ tal-kompetizzjoni fit-territorju tal-Partijiet Assoċjati, u b'mod partikolari dawk li:

- (a) direttament jew indirettament jiffissaw prezzijiet ta' xiri jew ta' bejgħ jew kondizzjonijiet oħra ta' Kummerċ;
- (b) jillimitaw jew jikkontrollaw il-produzzjoni, is-swieq, l-iżvilupp tekniku jew l-investment;
- (c) jaqsmu s-swieq jew is-sorsi tal-provvista;

- (d) japplikaw kondizzjonijiet differenti għal operazzjonijiet ekwivalenti ma' partijiet oħra fil-kummerċ, u b'hekk iqeduhom fi svantaġġ kompetittiv;
- (e) jagħmlu l-konklużjoni ta' kuntratti suġġetta għall-aċċettazzjoni minn partijiet oħra ta' obbligi supplementari li, min-natura tagħhom jew skond l-użu kummerċjali, ma għand-hom l-ebda konnessjoni ma' l-oġġett ta' dawk il-kuntratti.

2. Kull akkordju jew deċiżjoni li huma pprojbiti bis-saħħa ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu awtomatikament Mingħajr effett.

3. Il-paragrafu 1 jista', madanakollu, jiġi ddikjarat inapplikabbli fil-każ ta':

- kwalunkwe akkordju jew kategorija ta' akkordji bejn impriżi;
- kwalunkwe deċiżjoni jew kategorija ta' deċiżjonijiet minn assoċjazzjonijiet ta' impriżi; jew
- kwalunkwe prattika miftiehma jew kategorija ta' prattiki miftiehma;

li tikkontribwixxi għat-titjib tal-produzzjoni jew id-distribuzzjoni ta' oġġetti jew għall-promozzjoni tal-progress tekniku u ekonomiku, waqt li tagħti lill-konsumaturi sehem raġonevoli mill-benefiċċju li jirrizulta, u li:

- (a) ma timponix fuq l-impriżi interessati restrizzjonijiet li ma humiex indispensabbli għall-ksib ta' dawn l-għanijiet;
- (b) ma tippermettix li dawk l-impriżi jkollhom l-possibiltà li jeliminaw il-kompetizzjoni rigward parti sostanzjali millprodotti fil-kwistjoni.

ARTIKOLU 39

Abbuż minn pożizzjoni dominanti

Kwalunkwe abbuż minn impriża waħda jew aktar ta' pożizzjoni dominanti fit-territorju tal-Partijiet Assoċjati jew f'parti sostanzjali minnu għandu jkun ipprojbit bħala inkompatibbli mal-funzjonament ta' dan il-Ftehim sa fejn dan ikun jista' jaffettwa l-kummerċ bejn il-Partijiet Assoċjati.

Dan l-abbuż jista', b'mod partikolari, jkun jikkonsisti fi:

- (a) l-impożizzjoni direttament jew indirettament ta' prezzijiet mhux ġusti ta' xiri jew ta' bejgħ jew kondizzjonijiet oħra mhux ġusti fil-kummerċ;
- (b) il-limitazzjoni tal-produzzjoni, tas-swieq jew ta' l-iżvilupp tekniku bi preġudizju għall-konsumaturi;
- (c) l-applikazzjoni ta' kondizzjonijiet differenti għal operazzjonijiet ekwivalenti ma' partijiet oħra fil-kummerċ, biex b'hekk dawn jitqieghdu fi svantaġġ kompetittiv;
- (d) l-konklużjoni ta' kuntratti li tintghamel soġġetta għall-aċċettazzjoni minn partijiet oħra ta' obbligi supplementari li, min-natura tagħhom jew skond l-użu kummerċjali, ma għandhom l-ebda konnessjoni ma' l-oġġett tal-kuntratti.

ARTIKOLU 40

Kompetenza tal-Kummissjoni Ewropea

Meta l-kummerċ bejn l-Istati Membri tal-UE x'aktarx li jiġi affettwat, il-Kummissjoni Ewropea waħedha hija kompetenti biex tapplika d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu.

ARTIKOLU 41

Kriterji ta' valutazzjoni għal prattiki pprojbiti

Kwalunkwe prattika pprojbita mill-Artikoli 38 u 39 ta' dan il-Ftehim Qafas trid tiġi vvalutata f'konformità mal-kriterji li jirrizultaw mill-applikazzjoni tal-Artikoli 101 u 102 tat-TFUE, kif ukoll kwalunkwe leġislazzjoni sekondarja fis-seħh fl-UE. Dawn id-dispożizzjonijiet huma stabbiliti fl-Anness XIV ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat.

ARTIKOLU 42

Imprizi pubbliċi u imprizi bi drittijiet speċjali jew esklussivi jew fdati bl-operat ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali

1. Fil-każ ta' imprizi pubbliċi u imprizi li lilhom jew Stati Membri tal-UE jew Stati Assoċjati jagħtu drittijiet speċjali jew esklussivi, dawn tal-aħħar la għandhom jippromulgaw u lanqas iżommu fis-seħh xi miżura kuntrarja għar-regoli li jinsabu f'dan il-Ftehim, b'mod partikolari għal dawk ir-regoli previsti f'dan il-Kapitolu.

2. Imprizi fdati bl-operat ta' servizzi ta' interess ekonomiku generali jew li jkollhom il-karattru ta' monopolju li jipproduċi d-dhul għandhom ikunu soġġetti għal dan il-Ftehim, b'mod partikolari r-regoli tiegħu dwar il-kompetizzjoni, sakemm l-applikazzjoni ta' dawk ir-regoli ma tfixkilx it-twettiq, fil-ligi jew fil-fatt, tal-kompiti partikolari assenjati lilhom. L-iżvilupp tal-kummerċ ma għandux jiġi affettwat sal-punt li jkun kuntrarju għall-interessi tal-Partijiet Assoċjati.

ARTIKOLU 43

Produzzjoni u kummerċ ta' prodotti agrikoli

Dan il-Kapitolu għandu japplika għall-produzzjoni u l-kummerċ ta' prodotti agrikoli fil-limiti stabbiliti minn atti adottati skont l-Artikolu 42 TFUE għall-applikazzjoni tal-Artikoli 101 u 102 ta' dak it-Trattat għall-produzzjoni u l-kummerċ ta' prodotti agrikoli.

KAPITOLU 2

GHAJNUNA MILL-ISTAT

ARTIKOLU 44

Prinċipji generali

1. Hlief fejn previst mod ieħor f'dan il-Ftehim, kull għajnuna, ta' kwalunkwe forma, mogħtija mill-Istati Assoċjati jew mill-Istati Membri tal-UE jew permezz ta' riżorsi tal-Istat, li twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti imprizi jew ċerti produttori għandha, sa fejn taffettwa l-kummerċ bejn il-Partijiet Assoċjati, hija inkompatibbli mal-funzjonament ta' dan il-Ftehim.
2. Dawn li ġejjin għandhom jitqiesu bħala kompatibbli ma' dan il-Ftehim:
 - (a) għajnuna ta' karattru soċjali mogħtija lill-konsumaturi individwali, dment li dik l-għajnuna tiġi mogħtija mingħajr diskriminazzjoni relatata mal-orijini tal-prodotti kkonċernati;
 - (b) għajnuna li tagħmel tajjeb għad-danni kkawżati minn diżastri naturali jew avvenimenti eċċezzjonali.
3. Dan li ġej jista' jitqies bħala kompatibbli mat-twettiq ta' dan il-Ftehim:
 - (a) għajnuna biex wiehed jippromwovi l-iżvilupp ekonomiku ta' żoni fejn l-livell ta' għixien huwa baxx b'mod mhux normali jew fejn b'mod serju ma hemmx xogħol biżżejjed;

- (b) għajnuna għall-promozzjoni tal-eżekuzzjoni ta' proġett importanti ta' interess Ewropew komuni jew biex tirrimedja taqlib serju fl-ekonomija ta' Stat Membru tal-UE jew ta' Stat Assoċjat;
- (c) għajnuna għall-iffaċilitar tal-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet ekonomiċi jew ta' ċerti reġjuni ekonomiċi, dment li dik l-għajnuna ma tfixkilx il-kundizzjonijiet tal-kummerċ bejn il-Partijiet Assoċjati sa grad li jkun kuntrarju għall-interessi ta' xi wiehed minnhom;
- (d) għajnuna għall-promozzjoni tal-kultura u l-konservazzjoni tal-patrimonju, inkluża l-preservazzjoni tal-valuri naturali jew kulturali, fejn tali għajnuna ma taffettwax b'mod negattiv il-kundizzjonijiet tal-kummerċ bejn il-Partijiet Assoċjati sa punt li jmur kontra l-interessi ta' kwalunkwe wiehed minnhom.

ARTIKOLU 45

Trasparenza

Il-Partijiet Assoċjati għandhom jiżguraw it-trasparenza fir-rigward tal-għajnuna mill-Istat fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Għal dan l-għan, kull Parti Assoċjata għandha tiżgura l-pubblikazzjoni tal-informazzjoni li ġejja dwar kull għotja ta' għajnuna individwali li taqbeż l-ammont stabbilit fl-acquis tal-UE:

- (a) it-test sħiħ tal-iskemi ta' għajnuna individwali jew id-deċiżjonijiet li jagħtu l-għajnuna u r-regoli ta' implimentazzjoni;
- (b) l-identità tal-awtorità tal-għoti;
- (c) l-identità tal-benefiċjarji individwali;

- (d) il-forma u l-ammont tal-ghajjnuna mogħtija lil kull benefiċjarju,
- (e) id-data tal-ghoti, it-tip ta' impriza;
- (f) ir-regjun li fih jinsab il-benefiċjarju; kif ukoll
- (g) is-settur ekonomiku ewlieni tal-attività tal-benefiċjarju.

Il-Kummissjoni Ewropea tista' tispeċifika d-dettalji ta' dawk l-obbligi ta' pubblikazzjoni.

ARTIKOLU 46

Reviżjoni tal-ghajjnuna mill-Istat mill-Kummissjoni

1. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tiġi infurmata, fi żmien suffiċjenti biex tkun tista' tissottometti l-kummenti tagħha, bi kwalunkwe pjan mill-Istati Assoċjati li jagħtu jew ibiddlu l-ghajjnuna. Jekk tqis li proġett mhuwiex kompatibbli mas-suq intern, hija għandha tibda l-proċedura prevista fil-paragrafu 3 mingħajr dewmien. L-Istat Assoċjat ikkonċernat ma għandux idahħal fis-seħh il-miżuri proposti tiegħu qabel ma l-proċedura tkun irriżultat f' deċiżjoni finali.

2. Il-Kummissjoni Ewropea għandha, f'kooperazzjoni mal-Istati Assoċjati, iżżomm taht reviżjoni kostanti kwalunkwe sistema ta' għajjnuna eżistenti f'dawk l-Istati. Hija għandha tippromovi lil dawn ta' l-aħhar kull miżura xierqa meħtieġa għall-iżvilupp progressiv u għall-funzjonament tas-suq intern. Fi żmien sena mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim, l-Istati Assoċjati għandhom iwettqu inventarju komprensiv ta' skemi ta' għajjnuna stabbiliti qabel id-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim u jadattaw tali skemi ta' għajjnuna għall-kriterji msemmija fl-Artikolu 44 tal-Ftehim Qafas fi żmien sentejn mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.

3. Jekk, wara li tavża lill-partijiet ikkonċernati biex jissottomettu l-kummenti tagħhom, il-Kummissjoni Ewropea ssib li għajjnuna mogħtija minn Stat Assoċjat jew permezz ta' riżorsi tal-Istat mhijiex kompatibbli mas-suq intern jew li tali għajjnuna qed tintuża hażin, hija għandha tiddeċiedi li l-Istat Assoċjat għandu jabolixxi jew ibiddel din l-għajjnuna f'perjodu ta' żmien li għandu jiġi stabbilit mill-Kummissjoni.

4. Jekk l-Istat Assoċjat ma jikkonformax ma' dik id-deċiżjoni fil-limitu ta' żmien stabbilit, il-Kummissjoni tista' tirreferi l-kwistjoni direttament lill-QGUE.

ARTIKOLU 47

Interpretazzjoni u applikazzjoni tar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat

1. B'deroga mill-Artikolu 81, il-Partijiet Assoċjati jimpenjaw ruħhom li japplikaw u jinterpretaw l-Artikoli 44, 45 u 46 tal-Ftehim Qafas f'konformità mal-kriterji dwar l-applikazzjoni tar-regoli stabbiliti fl-Artikoli 106, 108, 93 u 107 tat-TFUE, kif ukoll kwalunkwe leġislazzjoni sekondarja fis-seħh fl-UE.

2. Id-dispożizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 huma stabbiliti fl-Anness XV ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat.
3. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1, il-Kumitat Kongunt jista' jadotta deċiżjonijiet biex jemenda l-Anness XV ta' kull Protokoll ta' Stati Assoċjati.

ARTIKOLU 48

Produzzjoni u kummerċ ta' prodotti agrikoli

Ir-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat ma japplikawx għall-produzzjoni u l-kummerċ ta' prodotti agrikoli kif elenkati fl-Anness I tat-TFUE.

KAPITOLU 3

REGOLI OHRA KOMUNI

ARTIKOLU 49

Akkwist u drittijiet tal-proprjetà intellettuali, industrijali u kummerċjali

1. L-Anness XVI ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih dispożizzjonijiet u arranġamenti speċifiċi applikabbli għall-akkwist. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor, dawk id-dispożizzjonijiet u l-arranġamenti għandhom japplikaw għall-merkanzija u s-servizzi kollha msemmija f'dak l-Anness.
2. L-Anness XVII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih dispożizzjonijiet u arranġamenti speċifiċi applikabbli għall-proprjetà intellettuali, industrijali u kummerċjali. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor, dawk id-dispożizzjonijiet u l-arranġamenti japplikaw għall-merkanzija u s-servizzi kollha.

PARTI IV

DISPOŻIZZJONIJIET ORIZZONTALI DWAR L-ERBA' LIBERTAJIET

KAPITOLU 1

POLITIKA SOCJALI

ARTIKOLU 50

Titjib tal-kundizzjonijiet tax-xogħol

Il-Partijiet Assoċjati jaqblu dwar il-htieġa li jippromwovu kundizzjonijiet tax-xogħol imtejba u standard ta' għajxien imtejjeb għall-haddiema.

ARTIKOLU 51

Is-saħħa u s-sikurezza tal-haddiema

1. Il-Partijiet Assoċjati għandhom jagħtu attenzjoni partikolari biex jinkoraġġixxu titjib, speċjalment fl-ambjent tax-xogħol, fir-rigward tas-saħħa u s-sikurezza tal-haddiema. Sabiex jgħinu fil-kisba ta' dak l-oġġettiv, għandhom jiġu applikati rekwiżiti minimi għall-implimentazzjoni gradwali, filwaqt li jitqiesu l-kundizzjonijiet u r-regoli tekniċi applikabbli fil-Partijiet Assoċjati. Dawk ir-rekwiżiti minimi ma għandhomx jipprevjenu lil xi Parti Assoċjata milli żżomm jew tintroduċi miżuri aktar stretti għall-protezzjoni tal-kundizzjonijiet tax-xogħol kompatibbli ma' dan il-Ftehim.

2. Id-dispożizzjonijiet li fihom ir-rekwiżiti minimi msemmija fil-paragrafu 1 huma speċifikati fl-Anness XVIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat.

ARTIKOLU 52

Liġi tax-xogħol

Fil-qasam tal-liġi tax-xogħol, il-Partijiet Assoċjati għandhom jintroduċu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw il-funzjonament tajjeb ta' dan il-Ftehim. Dawn il-miżuri huma speċifikati fl-Anness XVIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat.

ARTIKOLU 53

Paga ugwali għal xogħol ugwali għall-irġiel u n-nisa

1. Kull Parti Assoċjata għandha tiżgura u żżomm l-applikazzjoni tal-prinċipju li l-irġiel u n-nisa jenħtieġ li jirċievu paga ugwali għal xogħol ugwali.

Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "paga" tfisser il-paga jew is-salarju ordinarju bażiku jew minimu u kwalunkwe remunerazzjoni oħra, kemm jekk fi flus jew in natura, li l-ħaddiema jirċievu, direttament jew indirettament, għall-impjieg tagħhom minn min iħaddimhom.

L-istess paga Mingħajr diskriminazzjoni msejsa fuq is-sess tfisser:

(a) li l-paga għall-istess xogħol b'rati bl-imqiegħ għandha tigi kkalkolata fuq il-bażi ta' l-istess unità ta' qies;

(b) li l-paga għal xogħol skond rati bil-hin għandha tkun l-istess għall-istess biċċa xogħol.

2. L-Anness XVIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih dispożizzjonijiet speċifiċi għall-implimentazzjoni tal-paragrafu 1.

ARTIKOLU 54

Trattament ugwali tan-nisa u tal-irġiel

Il-Partijiet Assoċjati għandhom jippromwovu r-rispett għall-prinċipju tat-trattament ugwali tal-irġiel u n-nisa billi jimplimentaw id-dispożizzjonijiet speċifikati fl-Anness XVIII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat.

ARTIKOLU 55

Djalogu soċjali

Il-Partijiet Assoċjati għandhom jagħmlu ħilithom biex jippromwovu d-djalogu bejn il-manigment u l-haddiema, inkluż fil-livell Ewropew.

KAPITOLU 2

PROTEZZJONI TAL-KONSUMATURI

ARTIKOLU 56

Protezzjoni tal-konsumatur

L-Anness XIX ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih dispożizzjonijiet dwar il-protezzjoni tal-konsumatur.

KAPITOLU 3

AMBJENT U KLIMA

ARTIKOLU 57

Objettivi relatati mal-ambjent u l-klima

1. L-azzjoni mill-Partijiet Assoċjati relatata mal-ambjent u l-klima għandu jkollha l-objettivi li ġejjin:
 - (a) li ttippreżerva, ttiproteġi u ttejjeb il-kwalità tal-ambjent;
 - (b) li tikkontribwixxi lejn il-protezzjoni tas-saħħa tal-bniedem;
 - (c) li tiżgura l-użu prudenti u razzjonali tar-riżorsi naturali; kif ukoll
 - (d) li tippromwovi miżuri għall-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima.
2. L-azzjoni mill-Partijiet Assoċjati relatata mal-ambjent u l-klima għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li għandha tittiehed azzjoni preventiva, li l-hsara ambjentali jenħtieġ li bħala prijorità tiġi rettifikata fis-sors tagħha, u li min inigges għandu jhallas. Ir-rekwiżiti tal-protezzjoni ambjentali u l-azzjoni klimatika għandhom ikunu komponent tal-politiki l-oħra tal-Partijiet Assoċjati.

ARTIKOLU 58

Miżuri protettivi

L-Anness XX ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih id-dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-miżuri protettivi li għandhom japplikaw skont l-Artikolu 57 tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 59

Miżuri nazzjonali aktar stretti

Il-miżuri protettivi msemmija fl-Artikolu 58 tal-Ftehim Qafas ma għandhomx jipprevjenu lil xi Parti Assoċjata milli żżomm jew tintroduċi miżuri protettivi aktar stretti kompatibbli ma' dan il-Ftehim.

KAPITOLU 4

ISTATISTIKA

ARTIKOLU 60

Kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika

1. Il-partijiet Assoċjati għandhom jiżguraw il-produzzjoni u t-tixrid ta' informazzjoni statistika koerenti u komparabbli għad-deskrizzjoni u l-monitoraġġ tal-aspetti ekonomiċi, soċjali u ambjentali rilevanti kollha tal-Istati Assoċjati.
2. Għal dan l-għan il-Partijiet Assoċjati għandhom jiżviluppaw u jużaw metodi, definizzjonijiet u klassifikazzjonijiet armonizzati kif ukoll programmi u proċeduri komuni li jorganizzaw xogħol statistiku f'livelli amministrattivi xierqa u josservaw kif xieraq il-htieġa għall-kunfidenzjalità tal-istatistika.
3. L-Anness XXI ta' kull Protokoll tal-Istat Assoċjat fih dispożizzjonijiet speċifiċi dwar l-istatistika.
4. Il-Protokoll Qafas 5 fih dispożizzjonijiet speċifiċi dwar l-organizzazzjoni tal-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika.

KAPITOLU 5

DRITT SOĊJETARJU

ARTIKOLU 61

Dritt soċjetarju

L-Anness XXII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat fih dispozizzjonijiet speċifiċi dwar il-ligi tal-kumpaniji.

PARTI V

BEJN IT-TRAMUNTANA U N-NOFSINHAR

ARTIKOLU 62

Il-kooperazzjoni kontra l-frodi

1. Il-Partijiet Assoċjati jimpenjaw ruħhom li jiġġieldu b'mod effettiv kontra l-frodi, il-korruzzjoni, il-kuntrabandu u kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-UE.

Għal dan l-għan, l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Assoċjati, minn naħa waħda, u l-Kummissjoni Ewropea u l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF), min-naħa l-oħra, għandhom jikkooperaw mill-qrib, jikkonsultaw lil xulxin regolarment u jassistu lil xulxin fil-mandati rispettivi tagħhom. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Assoċjati u l-OLAF jistgħu jidhlu f'arrangamenti amministrattivi għall-kooperazzjoni tagħhom.

Dawk l-arrangamenti għandhom isiru qabel ma Stat Assoċjat ikun jista' jirċievi fondi tal-UE b'rabta mal-partecipazzjoni tiegħu fi programmi ffinanzjati mill-UE.

L-Istati Assoċjati għandhom jikkooperaw mal-UE fil-ġlieda kontra l-frodi u għandhom jimpenjaw ruħhom li gradwalment igibu l-politiki u l-leġislazzjoni tagħhom f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-UE kontra l-frodi mingħajr, madankollu, ma jkunu meħtieġa jarmonizzawhom. Dawk id-dispożizzjonijiet huma elenkati fil-Protokolli tal-Istati Assoċjati.

2. Il-partijiet Assoċjati jistgħu jiskambjaw evidenza, analizijiet jew tipi oħra ta' informazzjoni, inkluża data personali, għall-fini tal-prevenzjoni, l-identifikazzjoni, l-investigazzjoni, il-prosekuzzjoni u l-ikkastigar, b'mod amministrattiv u kriminali, ta' frodi, korruzzjoni, kuntrabandu u kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji rispettivi tagħhom.

L-informazzjoni u l-evidenza trażmessi jew miksuba skont dan l-Artikolu, tkun xi tkun il-forma tagħhom, għandhom ikunu soġġetti għall-kunfidenzjalità professjonali u għandhom igawdu mill-protezzjoni li tgawdi informazzjoni komparabbli, inkluż ta' data personali, mogħtija mil-liġi domestika tal-Parti Assoċjata li tirċeviha u mid-dispożizzjonijiet korrispondenti applikabbli għall-istituzzjonijiet tal-UE.

B'mod partikolari, tali informazzjoni u evidenza ma għandhomx jiġu kkomunikati lil persuni għajr dawk, fl-istituzzjonijiet tal-UE jew l-awtoritajiet tal-Istat Assoċjati, li l-funzjonijiet tagħhom jeħtieġu li jkunu jafuha, u lanqas ma jistgħu jintużaw għal finijiet oħra għajr dawk li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

3. L-OLAF jista' jwettaq kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post fuq operaturi ekonomiċi fit-territorju tal-Istat Assoċjat ikkonċernat meta dak l-Istat Assoċjat ikun qed jirċievi fondi tal-UE taħt programmi ffinanzjati mill-UE, fejn l-OLAF ikun ġie fdat mill-Kummissjoni Ewropea b'kompiti ta' implimentazzjoni tal-baġit taħt dawk il-programmi jew fejn attivitajiet frodulentli fl-Istat Assoċjat ikunu għad-detriment tad-dazji doganali tal-UE jew ta' riżorsi proprji oħra identifikati minn Deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat ikkonċernat għandhom jassistu lill-OLAF f'dan ir-rigward fil-qafas tal-kooperazzjoni mill-qrib imsemmija fil-paragrafu 1.

Fil-limiti tas-setgħat tiegħu u abbażi ta' talba debitament sostanzjata lill-awtoritajiet kompetenti ta' Stat Assoċjat, l-OLAF jista' jwettaq verifiki u spezzjonijiet fuq il-post fuq operaturi ekonomiċi fit-territorju ta' dak l-Istat Assoċjat f'każijiet għajr dawk previsti fl-ewwel punt ta' dan il-paragrafu, dment li l-awtorità kompetenti ma toġġezzjonax għal dik it-talba.

ARTIKOLU 63

Kooperazzjoni dwar kwistjonijiet oħra

1. Il-Partijiet Assoċjati jirrikonoxxu u jimpenjaw ruħhom li jimplimentaw il-prinċipji ta' governanza tajba fi kwistjonijiet tat-taxxa, inklużi l-istandards internazzjonali eżistenti dwar it-trasparenza u l-iskambju ta' informazzjoni, it-tassazzjoni ġusta u l-istandards minimi kontra l-erożjoni tal-bażi u t-trasferiment tal-profitt. Il-Partijiet Assoċjati għandhom jippromwovu governanza tajba fi kwistjonijiet tat-taxxa, itejbu l-kooperazzjoni internazzjonali fil-qasam tat-tassazzjoni u jiffaċilitaw il-protezzjoni tad-dħul mit-taxxa.
2. Il-Partijiet Assoċjati jimpenjaw ruħhom li jemendaw, fi żmien erba' snin mid-dħul fis-seħh ta' dan il-Ftehim, il-Protokoll tal-Istat Assoċjat biex jinkludi dispożizzjonijiet dwar l-assistenza reċiproka għall-irkupru tat-talbiet kollha tat-taxxa.

PARTI VI

KOPERAZZJONI BARRA MILL-ERBA' LIBERTAJIET

ARTIKOLU 64

Oqsma ta' koperazzjoni

Il-partijiet Assoċjati jistgħu jsahħu jew iwessgħu l-koperazzjoni tagħhom fil-qafas tal-attivitajiet tal-UE fl-oqsma ta':

- ir-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku;
- is-servizzi ta' informazzjoni;
- l-ambjent;
- l-azzjoni dwar il-klima;
- l-educazzjoni, it-taħriġ u ż-żgħażaġh;
- il-politika soċjali;
- il-protezzjoni tal-konsumatur;

- l-intrapriżi ta' daqs żgħir u medju;
- it-turiżmu;
- il-politika awdjoviżiva;
- il-protezzjoni ċivili;
- il-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili;
- il-kultura;
- il-komunikazzjoni;
- in-networks trans-Ewropej;
- il-politika reġjonali; kif ukoll
- is-saħħa taċ-ċittadini;

sa fejn daww il-kwistjonijiet mhumiex irregolati skont id-dispożizzjonijiet ta' Partijiet oħra ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 65

Djalogu u koordinazzjoni

1. Il-Partijiet Assoċjati jistgħu jsaħħu d-djalogu tagħhom bil-mezzi kollha xierqa, b'mod partikolari permezz tal-proċeduri previsti fil-Parti VII, bil-hsieb li jiġu identifikati oqsma u attivitajiet fejn kooperazzjoni aktar mill-qrib tista' tikkontribwixxi għall-kisba tal-oġettivi komuni tagħhom fl-oqsma msemmija fl-Artikolu 64 tal-Ftehim Qafas.
2. B'mod partikolari, il-Partijiet Assoċjati jistgħu jiskambjaw informazzjoni u, fuq talba ta' wiehied minnhom, jagħmlu konsultazzjonijiet fi hdan il-Kumitat Kongunt fir-rigward ta' pjanijiet jew proposti għall-istabbiliment jew l-emendar ta' programmi qafas, programmi speċifiċi, azzjonijiet u proġetti fl-oqsma msemmija fl-Artikolu 64 tal-Ftehim Qafas.
3. Il-Parti VII għandha tapplika mutatis mutandis fir-rigward ta' din il-Parti kull meta dawn tal-aħħar jew il-Protokolli tal-Istati Assoċjati jipprovdu speċifikament għalihom.

ARTIKOLU 66

Forom ta' kooperazzjoni

Il-kooperazzjoni prevista fl-Artikolu 64 tal-Ftehim Qafas tista' tiegħu waħda mill-forom li ġejjin:

- (a) il-partecipazzjoni ta' Stati Assoċjati fi programmi qafas tal-UE, programmi speċifiċi, proġetti jew azzjonijiet oħra;

- (b) l-istabbiliment ta' attivitajiet kongunti f'oqsma speċifiċi, li jistgħu jinkludu l-konċertazzjoni jew il-koordinazzjoni ta' attivitajiet, l-amalgamazzjoni ta' attivitajiet eżistenti u l-istabbiliment ta' attivitajiet kongunti ad hoc;
- (c) l-iskambju jew l-ghoti formali u informali ta' informazzjoni;
- (d) sforzi komuni biex jinkoraġġixxu ċerti attivitajiet fit-territorju tal-Partijiet Assoċjati;
- (e) leġislazzjoni parallela, fejn ikun xieraq, ta' kontenut identiku jew simili;
- (f) il-kordinazzjoni, meta dan ikun ta' interess reciproku, ta' sforzi jew attivitajiet permezz, jew fil-kuntest ta', organizzazzjonijiet internazzjonali, u ta' koperazzjoni ma' pajjiżi terzi.

ARTIKOLU 67

Parteċipazzjoni mill-Istati ta' Assoċjazzjoni fil-programmi tal-UE

Meta l-kooperazzjoni tiegħu l-forma ta' parteċipazzjoni minn Stati Assoċjati fi programm qafas, programm speċifiku, proġett jew azzjoni oħra tal-UE, għandhom japplikaw il-prinċipji li ġejjin:

- (a) l-Istati Assoċjati għandu jkollhom aċċess għall-programm kollu jew għal xi partijiet minnu;
- (b) l-istatus tal-Istati Assoċjati fil-kumitati li jassistu lill-Kummissjoni fil-ġestjoni jew l-iżvilupp ta' attività tal-UE li għaliha l-Istati Assoċjati jistgħu jkunu qed jikkontribwixxu finanzjarjament bis-saħħa tal-parteċipazzjoni tagħhom għandu jirrifletti b'mod sħiħ dik il-kontribuzzjoni;

- (c) Id-deċiżjonijiet tal-UE, minbarra dawk relatati mal-baġit generali tal-UE, li direttament jew indirettament jaffettwaw programm qafas, programm speċifiku, proġett jew azzjoni oħra li fihom l-Istati Assoċjati jipparteċipaw b'deċiżjoni skont dan il-Ftehim, għandhom ikunu soġġetti għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 65(3) tal-Ftehim Qafas; it-termini u l-kundizzjonijiet ta' parteċipazzjoni kontinwa fl-attività inkwistjoni jistgħu jiġu riveduti mill-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 72 tal-Ftehim Qafas;
- (d) fil-livell tal-proġett, l-istituzzjonijiet, l-impriżi, l-organizzazzjonijiet u ċ-ċittadini tal-Istati Assoċjati għandu jkollhom l-istess drittijiet u obbligi fil-programm tal-UE jew azzjoni oħra inkwistjoni bħal dawk applikabbli għall-istituzzjonijiet shab, l-impriżi, l-organizzazzjonijiet u ċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-UE; l-istess għandu japplika mutatis mutandis għall-partiċipanti fl-iskambji bejn l-Istati Membri tal-UE u l-Istati Assoċjati taht l-attività inkwistjoni;
- (e) L-Istati Assoċjati, l-istituzzjonijiet, l-impriżi, l-organizzazzjonijiet u ċ-ċittadini tagħhom għandu jkollhom l-istess drittijiet u obbligi fir-rigward tat-tixrid, l-evalwazzjoni u l-isfruttament tar-riżultati bħal dawk applikabbli għall-Istati Membri tal-UE, l-istituzzjonijiet, l-impriżi, l-organizzazzjonijiet u ċ-ċittadini tagħhom;
- (f) Il-Partijiet Assoċjati jintrabtu, f'konformità mar-regoli u r-regolamenti rispettivi tagħhom, li jiffaċilitaw il-moviment tal-partiċipanti fi programmi jew azzjonijiet oħra sa fejn ikun meħtieġ.

ARTIKOLU 68

Parteċipazzjoni finanzjarja minn Stati Assoċjati

1. Meta l-kooperazzjoni prevista skont din il-Parti tinvolvi parteċipazzjoni finanzjarja minn Stat Assoċjat, dik il-parteċipazzjoni għandha tiegħu waħda mill-forom li ġejjin:

(a) Il-kontribuzzjoni tal-Istati Assoċjati, li tirriżulta mill-parteċipazzjoni tagħhom fl-attivitajiet tal-UE, għandha tiġi kkalkulata proporzjonalment:

- għall-appropriazzjonijiet ta' impenn, u
- l-appropriazzjonijiet ta' pagament,

imdahhla kull sena għall-UE fil-baġit ġenerali tagħha għal kull linja baġitarja li tikkorrispondi mal-attivitajiet inkwistjoni.

Il-fattur ta' proporzjonalità li jiddetermina l-kontribuzzjoni tal-Istati Assoċjati għandu jkun is-somma tal-proporzjonijiet bejn, minn naħa waħda, il-prodott domestiku gross bil-prezzijiet tas-suq ta' kull Stat Assoċjat u, min-naħa l-oħra, is-somma tal-prodotti domestiċi grossi bil-prezzijiet tas-suq tal-Istati Membri tal-UE u tal-Istat Assoċjat ikkonċernat. Dak il-fattur għandu jiġi kkalkulat, għal kull sena baġitarja, abbażi tal-aktar data statistika reċenti.

L-ammont tal-kontribuzzjoni tal-Istati Assoċjati għandu jkun addizzjonali, kemm f'appropriazzjonijiet ta' impenn kif ukoll f'appropriazzjonijiet ta' pagament, għall-ammonti mdahhla għall-UE fil-baġit ġenerali fuq kull linja li tikkorrispondi għall-attivitajiet ikkonċernati.

Il-kontribuzzjonijiet li għandhom jithallsu kull sena mill-Istati Assoċjati għandhom jiġu stabbiliti abbażi tal-approprijazzjonijiet ta' pagament.

L-impenji li daħlet għalihom l-UE qabel il-partecipazzjoni, abbażi ta' dan il-Ftehim, tal-Istati Assoċjati fl-attivitajiet inkwistjoni – kif ukoll il-pagamenti li jirriżultaw minn dan – ma għandhom jagħtu lok għall-ebda kontribuzzjoni min-naħa tal-Istati Assoċjati.

- (b) Il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Istati Assoċjati li tirriżulta mill-partecipazzjoni tagħhom f'ċerti proġetti jew attivitajiet oħra għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipju li kull Stat Assoċjat għandu jkopri l-kostijiet tiegħu stess u jagħmel kontribuzzjoni xierqa, li għandha tiġi stabbilita mill-Kumitat Kongunt, għall-kostijiet generali tal-Unjoni Ewropea.
- (c) Il-Kumitat Kongunt rilevanti għandu jiehu d-deċiżjonijiet meħtieġa dwar il-kontribuzzjoni tal-Istati Assoċjati għall-ispejjeż tal-attività inkwistjoni.

2. Id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu stabbiliti fil-Protokoll previst fl-Artikolu 72 tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 69

Skambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet pubbliċi

Meta l-kooperazzjoni tiegħu l-forma ta' skambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet pubbliċi, l-Istati Assoċjati għandu jkollhom l-istess drittijiet li jirċievu, u obbligi li jipprovdu, informazzjoni bħall-Istati Membri tal-UE, soġġett għar-rekwiżiti tal-kunfidenzjalità, li għandhom jiġu stabbiliti mill-Kumitat Kongunt.

ARTIKOLU 70

Kooperazzjoni f'oqsma speċifiċi

L-arrangamenti ta' kooperazzjoni huma stabbiliti fil-Protokoll tal-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 71

Kooperazzjoni preeżistenti

Sakemm ma jkunx previst mod ieħor fi Protokoll dwar l-Istati Assoċjati, il-kooperazzjoni digà stabbilita bejn il-Partijiet Assoċjati fl-oqsma stabbiliti fl-Artikolu 64 tal-Ftehim Qafas fid-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim għandha minn hemm 'il quddiem tkun irregolata mid-dispożizzjonijiet rilevanti ta' din il-Parti u dak il-Protokoll dwar l-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 72

Ir-rwol tal-Kumitati Kongunti

Il-Kumitati Kongunti għandhom, f'konformità mal-Parti VI, jieħdu d-deċiżjonijiet kollha meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Artikoli 64 sa 71 tal-Ftehim Qafas u l-miżuri li joħorgu minnhom, li jistgħu jinkludu, inter alia, it-tfassil, is-supplimentar jew l-emendar tad-dispożizzjonijiet tal-Protokoll tal-Istati Assoċjati dwar il-modalitajiet għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 68 tal-Ftehim Qafas, kif ukoll l-adozzjoni ta' kwalunkwe arrangement transitorju meħtieġ permezz tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 71 tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 73

Oqsma godda ta' kooperazzjoni

Il-Partijiet Assoċjati għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex jiżviluppaw, isaħħu jew iwessgħu l-kooperazzjoni fil-qafas tal-attivitajiet tal-UE fl-oqsma mhux elenkati fl-Artikolu 64 tal-Ftehim Qafas, fejn tali kooperazzjoni titqies li x'aktarx tikkontribwixxi għall-kisba tal-oġettivi ta' dan il-Ftehim jew inkella meqjusa bħala ta' interess reċiproku. Tali passi jistgħu jinkludu l-emenda tal-Artikolu 64 tal-Ftehim Qafas biż-żieda ta' oqsma godda ma' dawk elenkati fih.

ARTIKOLU 74

Miżuri nazzjonali

Mingħajr pregudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' Partijiet oħra ta' dan il-Ftehim, id-dispożizzjonijiet ta' din il-Parti ma għandhomx jipprekludu l-possibbiltà għal kwalunkwe Parti Assoċjata li thejji, tadotta u timplimenta miżuri b'mod indipendenti.

PARTI VII

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI

KAPITOLU 1

L-ISTITUZZJONIJIET TAL-ASSOĊJAZZJONI

ARTIKOLU 75

Il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni

1. Kumitat ta' Assoċjazzjoni huwa b'dan stabbilit li għandu jikkonsisti minn rappreżentanti tal-Partijiet Kontraenti. Il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni għandu jingħata s-setgħa li jeżamina kwalunkwe kwistjoni ġenerali koperta minn dan il-Ftehim li tista' tinqala' bejn l-UE u l-Istati Assoċjati.
2. Il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni għandu jkun ippresedut b'mod alternat mill-Partijiet Kontraenti.
3. Il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu bi ftehim reċiproku bejn il-Partijiet Kontraenti.
4. Sabiex iwettaq il-funzjonijiet tiegħu, il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni għandu jiltaqa' bi frekwenza speċifikata fir-regoli ta' proċedura tiegħu, mill-inqas darba kull sentejn. Għandu wkoll jiltaqa' fuq l-inizjattiva ta' waħda mill-Partijiet Kontraenti, f'konformità mar-regoli ta' proċedura tiegħu.

ARTIKOLU 76

Kumitati Kongunti

1. Żewġ Kumitati Kongunti huma b'dan stabbiliti li għandhom jikkonsistu rispettivament minn

(a) rappreżentanti tal-UE u ta' Andorra bħala Partijiet Assoċjati ("Kumitat Kongunt UE-Andorra"); kif ukoll

(b) rappreżentanti tal-UE u San Marino bħala Partijiet Assoċjati ("Kumitat Kongunt UE-San Marino").

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim Qafas, kwalunkwe referenza għal Kumitat Kongunt għandha tinqara bħala referenza għal kwalunkwe wiehed minn dawn il-Kumitati Kongunti.

2. Il-Kumitati Kongunti għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni effettiva u l-funzjonament xieraq tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

3. Fi hdan il-Kumitati Kongunti rispettivi, il-Partijiet Assoċjati għandhom jiskambjaw opinjonijiet u informazzjoni dwar kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim. B'mod partikolari, il-konsultazzjonijiet fi hdan il-Kumitati Kongunti rispettivi għandhom jindirizzaw kwalunkwe kwistjoni koperta minn dan il-Ftehim li tohloq diffikultajiet ta' applikazzjoni jew interpretazzjoni u li titqajjem minn waħda mill-Partijiet Assoċjati.

4. Sabiex jintlaħqu l-oġettivi ta' dan il-Ftehim u tiġi implimentata l-koooperazzjoni f'oqsma ta' interess komuni filwaqt li jiġi żgurat il-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-UE kif estiż għall-Istati Assoċjati skont id-dispożizzjonijiet u skont it-termini ta' dan il-Ftehim, inkluż b'mod partikolari l-Protokoll tal-Istati Assoċjati, il-Kumitati Kongunti rispettivi għandhom jiehdu kwalunkwe deċiżjoni kif previst f'dan il-Ftehim.

5. Il-kumitati Kongunti rispettivi għandhom, b'deċiżjoni, jadottaw ir-regoli ta' proċedura rispettivi tagħhom, li għandhom ikunu l-istess fis-sustanza.
6. Il-kumitati Kongunti rispettivi għandhom ikunu ppreseduti b'mod alternat mill-Partijiet Assoċjati. Is-Segretarjat tal-Kumitati Kongunti għandu jiġi pprovvdut mill-UE.
7. Biex iwettqu l-kompiti tagħhom, il-Kumitati Kongunti rispettivi għandhom jiltaqgħu regolarment, u mill-inqas darba fis-sena, f'intervalli li għandhom jiġu speċifikati fir-regoli ta' proċedura. Huma għandhom jiltaqgħu wkoll fuq l-inizjattiva tal-President tagħhom jew fuq talba ta' Parti Assoċjata. Fil-każ tal-aħħar, il-Kumitat Kongunt ikkonċernat għandu jiltaqa' mhux aktar tard minn xahrejn wara tali talba.
8. Il-Kumitati Kongunti rispettivi jistgħu jiddeċiedu li jistabbilixxu sottokumitati jew gruppi ta' hidma biex jgħinuhom fit-twettiq tal-kompiti tagħhom. Il-Kumitati Kongunti rispettivi għandhom, fir-regoli ta' proċedura tagħhom, jispeċifikaw il-metodoloġija, il-kompożizzjoni u l-mod tal-operazzjonijiet ta' tali sottokumitati u gruppi ta' hidma. Il-kompiti tagħhom għandhom jiġu ddeterminati mill-Kumitati Kongunti f'kull każ individwali.

ARTIKOLU 77

Tehid ta' deċiżjonijiet mill-Kumitati Kongunti

1. Kumitat Kongunt għandu jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu bi ftehim reċiproku bejn il-Partijiet Assoċjati. Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Assoċjati, il-Kumitat Kongunt rilevanti għandu jkollu skambju ta' fehmiet.

2. L-emendi għal Protokoll ta' Stat Assoċjat għandhom jiġu adottati b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt rilevanti, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-Protokoll tal-Istati Assoċjati rispettiv.
3. L-Annessi ta' Protokoll ta' Stat Assoċjat għandhom jiġu emendati b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt rilevanti f'konformità mal-Artikolu 81 tal-Ftehim Qafas.
4. Kull fejn ikun fattibbli u xieraq, iż-żewġ Kumitati Kongunti stabbiliti bl-Artikolu 76 tal-Ftehim Qafas għandhom jiehdu d-deċiżjonijiet tagħhom biex jemendaw l-Annessi msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu b'mod parallel u abbażi ta' proposti koordinati. Id-deċiżjonijiet meħuda minn Kumitat Kongunt għandhom jiġu trażmessi wkoll lill-Istat Assoċjat li mhuwiex membru ta' dak il-Kumitat Kongunt.
5. Kumitat Kongunt jista' jiehdu d-deċiżjonijiet tiegħu permezz ta' proċedura bil-miktub, hlief meta Parti Assoċjata titlob li tittiehed deċiżjoni matul laqgħa tal-Kumitat Kongunt.
6. Id-deċiżjonijiet meħuda minn Kumitat Kongunt huma vinkolanti għall-Partijiet Assoċjati, li għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li daww id-deċiżjonijiet jidhlu fis-seħh fl-ordni legali tagħhom u jiġu applikati b'mod effettiv.

ARTIKOLU 78

Koperazzjoni parlamentari

1. B'dan qed jiġi stabbilit Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni. Għandu jkun forum għall-membri tal-Parlament Ewropew u l-membri tal-parlamenti tal-Istati Assoċjati biex jiltaqgħu u jiskambjaw opinjonijiet u għandu jikkontribwixxi, permezz ta' dialogu u dibattitu, għal fehim aħjar bejn il-Partijiet Assoċjati fl-oqsma koperti minn dan il-Ftehim.
2. Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jkun magħmul minn membri tal-Parlament Ewropew, minn naħa waħda, u minn membri tal-parlamenti tal-Istati Assoċjati, min-naħa l-oħra. L-għadd totali ta' membri tal-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni huwa stabbilit mill-Istatut li jinsab fil-Protokoll Qafas 7.
3. Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jiltaqa' b'mod alternat fl-Unjoni Ewropea u f'wieħed mill-Istati Assoċjati f'intervalli li għandu jiddetermina huwa stess, f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll Qafas 7.
4. Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll Qafas 7.
5. Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jkun ippresedut b'mod alternat minn rappreżentant tal-Parlament Ewropew u minn rappreżentant ta' wieħed mill-parlamenti tal-Istati Assoċjati, f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll Qafas 7 u fir-regoli ta' proċedura tiegħu.

ARTIKOLU 79

Koperazzjoni bejn imsieħba ekonomiċi u soċjali

1. B'dan qed jiġi stabbilit Kumitat Konsultattiv ta' Assoċjazzjoni tas-sħab ekonomiċi u soċjali. Dan għandu jkun iddedikat għall-promozzjoni tad-djalogu u l-koperazzjoni fost id-diversi organizzazzjonijiet ekonomiċi u soċjali tas-soċjetà ċivili tal-Partijiet Assoċjati. Dak id-djalogu u l-koperazzjoni għandhom ikopru l-aspetti ekonomiċi u soċjali kollha tar-relazzjonijiet stabbiliti b'dan il-Ftehim.
2. Il-Kumitat Konsultattiv ta' Assoċjazzjoni tal-imsieħba ekonomiċi u soċjali għandu jkun magħmul, minn naħa waħda, minn membri tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE) u, min-naħa l-oħra, minn imsieħba ekonomiċi u soċjali mahtura mill-Istati Assoċjati.
3. Il-Kumitat Konsultattiv ta' Assoċjazzjoni tas-sħab ekonomiċi u soċjali għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu.
4. Il-Kumitat Konsultattiv ta' Assoċjazzjoni tal-imsieħba ekonomiċi u soċjali għandu jkun ippresedut b'mod alternat minn rappreżentant tal-KESE u minn rappreżentanti tal-imsieħba ekonomiċi u soċjali mahtura mill-Istati Assoċjati, skont id-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-regoli ta' proċedura tiegħu.

KAPITLU 2

KONSULTAZZJONI B'KONNESSJONI MAL-PROCEDURA TA' TEHD TA' DEĊIŻJONIJIET TAL-UNJONI EWROPEA

ARTIKOLU 80

Tfassil ta' att legali tal-UE

1. Hekk kif ikun qed jitfassal att legali tal-UE mill-Kummissjoni Ewropea f'qasam kopert minn dan il-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea għandha tinforma lill-Istati Assoċjati b'dan u tikkonsulta b'mod informali lill-esperti tagħhom bl-istess mod u fl-istess perjodu ta' żmien li fih tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Membri tal-UE meta tfassal il-proposti tagħha.
2. Meta tressaq il-proposta tagħha lill-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u lill-Parlament Ewropew, il-Kummissjoni Ewropea għandha tibgħat kopji tagħha lill-Istati Assoċjati.
3. Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Assoċjati, għandu jsir skambju preliminari ta' fehmiet fil-Kumitat Kongunt jew bi kwalunkwe metodu xieraq ieħor, li jista' jkun formali jew informali. Fuq talba ta' waħda minnhom, il-Partijiet Assoċjati għandhom jikkonsultaw lil xulxin mill-ġdid f'punti importanti qabel l-adozzjoni tal-att inkwistjoni. L-Istati Assoċjati għandhom, fejn xieraq, jinfurmaw lill-Kummissjoni Ewropea dwar ir-reazzjonijiet tagħhom u jistgħu jindikaw is-sitwazzjonijiet speċifiċi rispettivi tagħhom.

4. Meta l-Kummissjoni Ewropea tfassal atti delegati skont it-tifsira tal-Artikolu 290 TFUE taht wiehed mill-atti legizlattivi koperti minn protokoll wiehed jew aktar għal dan il-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea għandha tinvolvi lill-Istati Assoċjati bl-aktar mod shiħ possibbli fl-abbozzar tal-proposti tagħha.

5. Meta l-Kummissjoni Ewropea tfassal atti ta' implimentazzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 291 TFUE taht wiehed mill-atti legizlattivi koperti minn protokoll wiehed jew aktar għal dan il-Ftehim, hija għandha tinvolvi lill-Istati Assoċjati bl-aktar mod shiħ possibbli fl-abbozzar tal-proposti tagħha li għandhom jiġu ppreżentati sussegwentement lill-kumitati li jassistu lill-Kummissjoni Ewropea fl-eżerċizzju tas-setgħat eżekuttivi tagħha. Meta tfassal il-proposti tagħha, il-Kummissjoni Ewropea għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Assoċjati bl-istess mod u fl-istess perjodu ta' żmien li fih tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Membri tal-UE.

6. Fil-każijiet fejn il-Kunsill tal-UE jinqabad f'konformità mal-proċedura applikabbli għat-tip ta' kumitat involut, il-Kummissjoni Ewropea għandha tibgħat lill-Kunsill tal-UE l-fehmiet tal-esperti tal-Istati Assoċjati.

7. L-esperti tal-Istati Assoċjati għandhom ikunu assoċjati max-xogħol tal-kumitati li mhumie x koperti mill-paragrafi 4 u 5 meta dan ikun meħtieġ biex jiġi żgurat il-funzjonament xieraq ta' dan il-Ftehim. Il-listi ta' daww il-kumitati u, fejn applikabbli, kumitati oħra b'karatteristiċi simili, għandhom jiġu inklużi fil-Protokolli tal-Istati Assoċjati. Il-modalitajiet ta' tali assoċjazzjoni huma stabbiliti fil-Protokolli u l-Annessi tal-Istati Assoċjati dwar daww il-kwistjonijiet rispettivi.

KAPITOLU 3

OMOĠENEITÀ

ARTIKOLU 81

Emenda tal-Annessi

1. Sabiex tiġi żgurata l-konformità mal-prinċipji tal-Artikolu 4, il-Partijiet Assoċjati għandhom jikkooperaw mill-qrib biex jippermettu teħid ta' deċiżjonijiet effiċjenti u rapidu mill-Kumitati Kongunti u jiżguraw li l-atti legali tal-UE adottati fl-oqsma koperti minn dan il-Ftehim jiġu inkorporati fl-Annessi rilevanti malajr kemm jista' jkun wara l-adozzjoni u t-trażmissjoni tagħhom lill-Istati Assoċjati.

2. Il-Kumitati Kongunti għandhom jieħdu d-deċiżjonijiet biex jemendaw l-Annessi bil-ħsieb li jiżguraw, sa fejn ikun possibbli, l-applikazzjoni simultanja ta' dawk l-atti legali fl-UE u fil-leġislazzjoni nazzjonali li timplimentahom fl-Istati Assoċjati. Fil-każ ta' kwalunkwe diffikultà, il-konsultazzjonijiet bejn il-Partijiet Assoċjati għandhom jissahħu formalment jew informalment bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni aċċettabbli għaż-żewġ naħat, inkluża l-possibbiltà li tittiehed nota tal-ekwivalenza tal-leġislazzjoni nazzjonali. L-Istat Assoċjat ikkonċernat għandu jibgħat bil-miktub l-informazzjoni utli kollha lill-UE biex tkun tista' ssir valutazzjoni fil-fond tas-sitwazzjoni.

3. Id-deċiżjonijiet tal-Kumitati Kongunt skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu jridu jittiehdu mhux aktar tard mill-iskadenza ta' perjodu ta' sitt xhur mid-data ta' riferiment lill-Kumitat Kongunt rilevanti. Jekk, mal-iskadenza ta' dak il-perjodu, Stat Assoċjat ikun għadu ma tax il-kunsens tiegħu għall-inkorporazzjoni ta' att legali tal-UE fl-Anness rilevanti f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, għandha tapplika l-proċedura għas-soluzzjoni tat-tilwim prevista fl-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas. Il-kwistjoni titqies li tkun giet riferuta lill-Kumitat Kongunt rilevanti skont il-paragrafu 1 tal-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas sa tmiem dak il-perjodu.

4. Meta deċiżjoni ta' Kumitat Kongunt temenda Anness li, skont dik l-emenda, jagħmel referenza għall-atti legali tal-UE, u meta dik l-emenda tkun teħtiegħ l-adozzjoni ta' miżuri ta' implimentazzjoni fl-Istat Assoċjat ikkonċernat, dawk il-miżuri għandhom jiġu ppromulgati f'perjodu ta' żmien ugwali għal dak stabbilit għall-implimentazzjoni ta' dawk l-atti legali tal-UE mill-Istati Membri tal-UE, sakemm ma jiġix deċiż mod ieħor mill-Kumitat Kongunt. Dak il-perjodu għandu jibda fil-jum tad-dhul fis-seħħ tad-deċiżjoni mill-Kumitat Kongunt.

ARTIKOLU 82

Rekwiziti kostituzzjonali tal-Istati Assoċjati

1. Meta deċiżjoni meħuda minn Kumitat Kongunt tista' tiġi implimentata biss fi Stat Assoċjat wara li jiġu ssodisfati ċerti rekwiziti kostituzzjonali, dik id-deċiżjoni għandha tidhol fis-seħħ fl-ordni legali ta' dak l-Istat wara li dawk ir-rekwiziti jkunu ġew issodisfati. Id-data tad-dhul fis-seħħ għandha tiġi nnotifikata lill-UE.

2. Jekk, mal-iskadenza ta' perjodu ta' 6 xhur wara d-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt ma tkunx saret tali notifika, id-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt għandha tapplika b'mod proviżorju sakemm jiġu ssodisfati r-rekwiżiti kostituzzjonali previsti fil-paragrafu preċedenti sakemm l-Istat Assoċjat ma jinnotifikax lill-UE li tali applikazzjoni proviżorja ma tistax issehh u għaliex.

3. Jekk, mal-iskadenza ta' perjodu ta' tnax-il xahar wara d-deċiżjoni mill-Kumitat Kongunt, dik id-deċiżjoni ma tkunx giet implimentata fl-Istat Assoċjat, għandu japplika l-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 83

Proċedura awtomatika

1. B'deroga mill-Artikolu 81 tal-Ftehim Qafas, fejn l-Anness I ta' Protokoll dwar Stati Assoċjati jagħmel referenza għal att legali tal-UE, dik ir-referenza għandha tinqara bħala li tirreferi għal dak l-att legali kif aġġornat, mingħajr il-htieġa li l-atti legali l-ġodda jiġu inkorporati fl-Anness I.

2. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, "aġġornament ta' att legali" għandha tfisser:

- (a) is-sostituzzjoni shiha ta' att bażiku tal-UE b'att bażiku ġdid;
- (b) l-adozzjoni ta' atti delegati mill-Kummissjoni Ewropea biex tissupplimenta jew temenda ċerti elementi mhux essenzjali tal-att bażiku;
- (c) emendi suċċessivi tal-atti delegati msemmija fil-punt (b) ta' dan il-paragrafu;

- (d) l-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni mill-Kummissjoni Ewropea mehtiega għall-implimentazzjoni tal-att bażiku;
 - (e) emendi suċċessivi tal-atti ta' implimentazzjoni msemmiha fil-punt (d) ta' dan il-paragrafu.
3. Kull sena, għal finijiet ta' trasparenza, il-Kumitati Kongunti għandhom jiehdu nota tal-atti legali li huma sogggetti għall-proċedura awtomatika.

ARTIKOLU 84

Proċedura simplifikata

1. B'deroga mill-Artikolu 81 tal-Ftehim Qafas, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 83 tal-Ftehim Qafas, l-Istati Assoċjati għandhom jiehdu miżuri simultanjament mal-Istati Membri tal-UE li jikkorrispondu għal dawk meħuda mill-Istati Membri tal-UE skont l-atti legali rilevanti tal-UE adottati fl-oqsma li ġejjin, mingħajr il-htiega li dawk l-atti legali godda jiġu inkorporati fl-Anness I ta' Protokoll ta' Stat Assoċjat:
- (a) miżuri ta' kontroll għall-mard tal-annimali;
 - (b) ikel u għalf minn pajjiżi terzi li huma sogggetti għal restrizzjonijiet;
 - (c) movimenti mhux kummerċjali ta' annimali domestiċi;
 - (d) l-importazzjonijiet minn pajjiżi terzi;
 - (e) rilaxx fl-ambjent.

2. Mingħajr preġudizzju għall-proċedura stabbilita fl-Artikolu 77 tal-Ftehim Qafas, il-lista fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu tista' tiġi mmodifikata b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt.
3. Kull sena, għal finijiet ta' trasparenza, il-Kumitati Kongunti għandhom jiehdu nota tal-atti legali tal-UE li huma soġġetti għal proċedura simplifikata.

ARTIKOLU 85

Interpretazzjoni uniformi

1. Dan il-Ftehim u l-atti legali tal-UE msemmija hawnhekk għandhom jiġu interpretati u applikati b'mod uniformi.
2. Sa fejn l-applikazzjoni tagħhom tinvolvi kunċetti tad-dritt tal-UE, id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim u l-atti legali tal-UE msemmija hawnhekk għandhom jiġu interpretati u applikati f'konformità mal-ġurisprudenza tal-QĠUE, kemm jekk isiru qabel jew wara l-iffirmar ta' dan il-Ftehim.
3. Il-Kumitati Kongunti għandhom jirrevedu l-iżviluppi fil-ġurisprudenza tal-QĠUE sabiex jidentifikaw kwalunkwe diskrepanza bejn l-ordni ġuridiku domestiku ta' Stat Assoċjat u sentenza tal-QĠUE u jeżaminaw kif itemmu.

4. Meta Stat Assoċjat, wara li jkun ġie nnotifikat mill-Kummissjoni Ewropea bl-eżistenza ta' diskrepanza bejn l-ordinament ġuridiku domestiku tiegħu u sentenza tal-QĠUE, ikun naqas milli jiehli l-miżuri mehtieġa biex itemmu f' zmien sitt xhur, għandha tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas. Il-kwistjoni titqies li tkun ġiet riferuta lill-Kumitat Kongunt rilevanti skont il-paragrafu 1 tal-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas sa tmiem dak il-perjodu.

KAPITOLU 4

IL-PROCEDURA TA' SORVELJANZA

ARTIKOLU 86

Sorveljanza Ġenerali

1. Bl-għan li tiġi żgurata sorveljanza uniformi tal-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea u l-awtoritajiet nazzjonali tal-Istati Assoċjati għandhom jikkooperaw, jiskambjaw informazzjoni u jikkonsultaw lil xulxin dwar kwistjonijiet ta' politika ta' sorveljanza u każijiet individwali.
2. Is-sorveljanza tal-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim għandha titwettaq b'mod kongunt mill-Partijiet Assoċjati fi ħdan il-Kumitat Kongunt rilevanti. Meta l-Kummissjoni Ewropea jew l-awtoritajiet nazzjonali ta' Stat Assoċjat jidentifikaw każ ta' nuqqas ta' applikazzjoni jew applikazzjoni skorretta, huma għandhom jirreferuha lill-Kumitat Kongunt bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni aċċettabbli. Fin-nuqqas ta' soluzzjoni, għandha tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas.
3. L-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet Assoċjati jistgħu jirċievu u jeżaminaw ilmenti li jikkonċernaw l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Malli jirċievu tali lmenti, huma għandhom jinfurmaw lill-Parti Assoċjata l-oħra.

ARTIKOLU 87

Sorveljanza f' setturi speċifiċi

1. Meta l-atti legali tal-UE elenkati fl-Annessi jagħtu setgħat lill-Kummissjoni Ewropea, inklużi setgħat ta' teħid ta' deċiżjonijiet jew eżekuttivi, vis-à-vis l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri tal-UE, l-operaturi ekonomiċi jew l-individwi, il-Kummissjoni Ewropea għandu jkollha l-istess setgħat, mutatis mutandis, vis-à-vis l-Istati Assoċjati u l-persuni fiżiċi u ġuridiċi tagħhom. Dispożizzjonijiet speċifiċi jistgħu jiġu stabbiliti fil-Protokolli.
2. Sabiex twettaq il-kompiti tagħha f'konformità mal-paragrafu 1, il-Kummissjoni Ewropea tista' titlob lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Assoċjati u mill-persuni fiżiċi u ġuridiċi kkonċernati kwalunkwe informazzjoni meqjusa meħtieġa.

ARTIKOLU 88

Kooperazzjoni mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri tal-UE u l-istituzzjonijiet tal-UE

Stat Assoċjat jista' jiddependi fuq il-kooperazzjoni ta' Stat Membru wieħed jew aktar tal-UE jew istituzzjonijiet tal-UE biex jissodisfa l-obbligi tiegħu f'termini ta' implimentazzjoni u applikazzjoni effettiva ta' dan il-Ftehim. F'każijiet bħal dawn, l-Istat Assoċjat għandu jagħmel arrangamenti li jistabbilixxu d-dettalji ta' tali kooperazzjoni u jinforma lill-Kummissjoni Ewropea b'dan fi hdan il-Kumitat Kongunt rilevanti. Dawk l-arrangamenti ma għandhom bl-ebda mod jaffettwaw is-setgħat tal-Kummissjoni Ewropea.

KAPITOLU 5

SOLUZZJONI TA' TILWIM U STHARRIĠ ĠUDIZZJARJU

ARTIKOLU 89

Il-prinċipju tal-esklussività

Il-partijiet Assoċjati ma għandhomx jissottomettu tilwima dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim jew tal-atti legali tal-UE msemmija hawnhekk għal kwalunkwe metodu ta' soluzzjoni għajr dawk previsti f'dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 90

Soluzzjoni ta' tilwim bejn Partijiet Assoċjati

1. Meta tinqala' diffikultà, il-Partijiet Assoċjati għandhom jikkonsultaw lil xulxin u jagħmlu hilitom biex dan il-Ftehim jiffunzjona b'mod effettiv u jsolvu kwalunkwe problema permezz ta' djalogu konstruttiv. F'każ ta' tilwima li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim jew ta' att legali tal-UE msemmi hawnhekk, l-UE jew l-Istat Assoċjat jistgħu jirreferu l-kwistjoni lill-Kumitat Kongunt rilevanti permezz ta' notifika bil-miktub. L-UE jew l-Istat Assoċjat li bihsiebu jirreferi l-kwistjoni lill-Kumitat Kongunt skont dan il-paragrafu għandu jinforma lill-Parti l-oħra minn qabel.

2. Meta l-UE jew l-Istat Assoċjat jirreferu l-kwistjoni lill-Kumitat Kongunt, il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' malajr kemm jista' jkun fi żmien xahrejn wara li l-kwistjoni tkun giet riferuta lilu. Il-Kumitat Kongunt għandu jiġi pprovdut bl-informazzjoni rilevanti kollha biex is-sitwazzjoni tkun tista' tiġi eżaminata fid-dettall. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina l-possibbiltajiet kollha biex tinstab soluzzjoni f'konformità ma' dan il-Ftehim u jista' jiehu kwalunkwe deċiżjoni li tista' tkun utli għal dan l-għan.
3. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsib soluzzjoni għad-diffikultà msemmija fl-ewwel paragrafu fi żmien sitt xhur mid-data tal-ewwel laqgħa skont dan l-Artikolu, kwalunkwe Parti Assoċjata tista' tirreferi l-kwistjoni lill-QĠUE. Għall-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tagħhom, il-QĠUE għandha tinterpreta d-dispożizzjonijiet fl-Artikolu 85(1) u (2) tal-Ftehim Qafas u l-atti legali tal-UE msemmija fih. Meta Parti Assoċjata tikkunsidra li tirreferi kwistjoni lill-QĠUE f'konformità ma' dan il-paragrafu, hija għandha tinnotifika minnufih lill-Parti Assoċjata l-oħra bil-miktub u tipprovdilha l-informazzjoni rilevanti kollha.
4. L-Istati Assoċjati għandhom igawdu l-istess drittijiet bħall-Istati Membri tal-UE u l-istituzzjonijiet tal-UE u għandhom ikunu soġġetti għall-istess proċeduri quddiem il-QĠUE.
5. Il-Partijiet Assoċjati għandhom jikkonsultaw lil xulxin fi hdan il-Kumitat Kongunt u jsolvu t-tilwima tagħhom sabiex jiżguraw l-implimentazzjoni tas-sentenza tal-QĠUE mill-UE jew mill-Istat Assoċjat fi żmien tnax-il xahar mid-data ta' dik is-sentenza. Għal dan l-għan, il-Kumitat Kongunt għandu jingħata l-informazzjoni rilevanti kollha biex is-sitwazzjoni tkun tista' tiġi eżaminata fid-dettall.

6. Jekk il-Kumitat Kongunt jonqos milli jsolvi t-tilwima, jista' jiehu deċiżjoni dwar miżuri kompensatorji għall-allegata applikazzjoni skorretta ta' dan il-Ftehim, sabiex jirrimedja żbilanċi possibbli. Dik id-deċiżjoni għandha tittiehed fi żmien tnax-il xahar mid-data tas-sentenza tal-QGUE.

7. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx ha deċiżjoni kif previst fil-paragrafu 6, il-Parti Assoċjata li tallega applikazzjoni skorretta ta' dan il-Ftehim tista' tiehu miżuri ta' kumpens biex tirrimedja l-iżbilanċi possibbli, inkluża s-sospensjoni ta' dan il-Ftehim kollu jew parti minnu. Il-kamp ta' applikazzjoni u t-tul ta' żmien ta' dawk il-miżuri għandhom ikunu limitati għal dak li huwa strettament meħtieġ biex tiġi rrimedjata s-sitwazzjoni u jikkawżaw l-inqas tfixkil possibbli għall-funzjonament ta' dan il-Ftehim.

8. Il-parti Assoċjata affettwata mill-miżuri msemija fil-paragrafu 7 tista' tippreżenta l-osservazzjonijiet tagħha lill-Kumitat Kongunt bil-ħsieb ta' deċiżjoni dwar il-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jiehu deċiżjoni fi żmien tliet xhur wara li l-kwistjoni tkun giet riferuta lilu, kwalunkwe Parti Assoċjata tista' tissottometti l-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri għall-arbitraġġ f'konformità mal-Protokoll Qafas 6. L-ebda kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim, kif imsemmi fil-paragrafu 3, ma tista' tiġi indirizzata fl-arbitraġġ. Id-deċiżjoni tal-arbitraġġ għandha tkun vinkolanti għall-Partijiet Assoċjati.

Fejn ikunu ttiehdu miżuri ta' kumpens jew sospensjoni skont il-paragrafu 6 jew 7, id-drittijiet tal-individwi bis-saħħa ta' dan il-Ftehim fid-data li fiha dawk il-miżuri jidhlu fis-seħh għandhom jiġu ppreservati, kif ukoll l-obbligi konkomitanti taħt dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 91

Ir-reviżjoni ġudizzjarja

1. Kwalunkwe rieżami tal-legalità tal-atti legali tal-UE adottati mill-istituzzjonijiet, il-korpi jew l-aġenziji tal-UE fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim għandu jkun il-kompetenza esklużiva tal-QĠUE.
2. L-atti legali tal-UE msemmija fil-paragrafu 1 li huma indirizzati lil Stat Assoċjat jew persuna fiżika jew ġuridika domiciljata jew stabbilita fi Stat Assoċjat għandhom ikunu soġġetti għal rieżami mill-QĠUE. Tali rieżami għandu jitwettaq f'konformità mal-Artikolu 263 TFUE.
3. Minkejja l-iskadenza tat-terminu stabbilit fis-sitt paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE, Stat Assoċjat, kif ukoll kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika domiciljata jew stabbilita fit-territorju tiegħu, jistgħu, fi proċedimenti li fihom ikun inkwistjoni att ta' applikazzjoni ġenerali adottat minn istituzzjoni, korp jew aġenzija tal-UE, jinvokaw ir-raġunijiet speċifikati fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE sabiex jinvokaw l-inapplikabbiltà ta' dak l-att quddiem il-QĠUE.

ARTIKOLU 92

Rikors għan-nuqqas ta' azzjoni

1. Stat Assoċjat, kif ukoll kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika domiciljata jew stabbilita fit-territorju tiegħu, jistgħu jilmentaw mal-QĠUE li istituzzjoni, korp jew aġenzija tal-UE jkunu naqsu milli jindirizzaw lil dik il-persuna att bi ksur ta' dan il-Ftehim, għajr rakkomandazzjoni jew opinjoni.

2. Ir-rikors imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jkun ammissibbli biss jekk l-istituzzjoni, il-korp jew l-aġenzija tal-UE jkunu ġew mitluba jaġixxu l-ewwel. Jekk, fi żmien xahrejn minn meta tissejjaħ, l-istituzzjoni, il-korp jew l-aġenzija tal-Unjoni kkonċernata ma tkunx iddefinixxiet il-pożizzjoni tagħha, ir-rikors jista' jiġi ppreżentat f'perjodu ulterjuri ta' xahrejn.

ARTIKOLU 93

Appell fil-każ ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali

F'każijiet ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali u f'konformità ma' dan il-Ftehim, Stat Assoċjat, kif ukoll il-persuni fiżiċi jew ġuridiċi domiciljati jew stabbiliti fit-territorju tiegħu, jistgħu jirreferu l-każ lill-QĠUE biex jiksbu kumpens għad-danni kkawżati mill-attivitajiet tal-istituzzjonijiet, il-korpi jew l-aġenziji tal-UE jew mill-uffiċjali tagħhom fil-qadi ta' dmirijiethom.

ARTIKOLU 94

Rinviju għal deċiżjoni preliminari

1. Meta, f'kawża pendenti quddiem qorti jew tribunal ta' Stat Assoċjat, titqajjem kwistjoni relatata mal-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim jew mal-validità ta' att adottat mill-istituzzjonijiet, il-korpi jew l-aġenziji tal-UE fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, dik il-qorti jew it-tribunal jistgħu jitolbu deċiżjoni preliminari mill-QĠUE.

2. Meta kwistjoni bħal din titqajjem f'kawża pendenti quddiem qorti jew tribunal fi Stat Assoċjat li kontra d-deċiżjonijiet tiegħu ma jkun hemm l-ebda rimedju ġudizzjarju skont il-liġi nazzjonali tal-Istat Assoċjat, dik il-qorti għandha tressaq il-kwistjoni quddiem il-QĠUE.

3. Stat Assoċjat għandu jkollu d-dritt li jissottometti dikjarazzjonijiet ta' każ jew osservazzjonijiet bil-miktub lill-QĠUE f'każijiet fejn qorti jew tribunal fi Stat Membru tal-UE jkun talab deċiżjoni preliminari fir-rigward ta' dan il-Ftehim, jew fejn qorti jew tribunal fi Stat Assoċjat ikun għamel dan f'każ kif imsemmi fil-paragrafu 1.

ARTIKOLU 95

Il-liġi applikabbli għall-proċedimenti quddiem il-QĠUE

Meta titressaq azzjoni quddiem il-QĠUE skont l-Artikoli 90 sa 94 tal-Ftehim Qafas, il-proċedura applikabbli quddiem il-QĠUE għandha tkun l-istess bħal dik prevista fid-dritt tal-UE fir-rigward ta' azzjonijiet simili bbażati fuq it-TFUE.

ARTIKOLU 96

Sentenzi tal-QĠUE

1. Is-sentenzi tal-QĠUE mogħtija skont dan il-Ftehim għandhom ikunu vinkolanti.
2. L-istituzzjoni, il-korp jew l-aġenzija tal-UE li l-att tagħhom ikun ġie ddikjarat null, jew li n-nuqqas ta' azzjoni tagħhom ikun ġie ddikjarat kuntrarju għal dan il-Ftehim, għandhom ikunu meħtieġa jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jikkonformaw mas-sentenza tal-QĠUE.

KAPITOLU 6

MIŻURI TA' SALVAGWARDJA U FORZA MAĠĠURI

ARTIKOLU 97

Miżuri ta' salvagwardja

1. Fil-każ ta' diffikultajiet ekonomiċi, soċjetali jew ambjentali serji ta' natura settorjali jew reġjonali li huma kkawżati mill-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim u li x'aktarx jippersistu, Parti Assoċjata tista' unilateralment tiehu miżuri xierqa ta' salvagwardja skont il-kundizzjonijiet u f'konformità mal-proċeduri stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Dawk il-miżuri ta' salvagwardja għandhom ikunu limitati fil-kamp ta' applikazzjoni u fit-tul għal dak li huwa strettament meħtieġ biex tiġi rrimedjata s-sitwazzjoni. Għandha tingħata prijorità lil miżuri li l-inqas ifixklu l-funzjonament ta' dan il-Ftehim.
3. Meta Parti Assoċjata tikkunsidra li tiehu l-miżuri ta' salvagwardja msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tinnotifika minnufih lill-Parti Assoċjata l-oħra u tipprovdiha l-informazzjoni rilevanti kollha.
4. Il-Partijiet Assoċjati għandhom jikkonsultaw lil xulxin minnufih fi ħdan il-Kumitat Kongunt rilevanti bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni aċċettabbli.

5. Il-Parti Assoċjata kkonċernata ma tistax tiegħu miżuri ta' salvagwardja qabel ma jkun skada xahar mid-data tan-notifika prevista fil-paragrafu 3, sakemm il-proċedura għall-konsultazzjoni fil-Kumitat Kongunt ma tkunx tlestiet qabel. Fejn ċirkostanzi eċċezzjonali jehtieġu azzjoni immedjata li tipprekludi konsultazzjoni minn qabel, il-Parti Assoċjata kkonċernata tista', minghajr dewmien u soġġetta għas-sottomissjoni fil-pront ta' notifika motivata lill-Kumitat Kongunt, tiegħu dawk il-miżuri ta' salvagwardja ta' emerġenza li jkunu strettament meħtieġa biex tirrimedja s-sitwazzjoni.
6. Il-parti Assoċjata kkonċernata għandha tinnotifika minnufih il-miżuri meħuda lill-Kumitat Kongunt u ttiprovdi l-informazzjoni rilevanti kollha.
7. Il-miżuri ta' salvagwardja meħuda għandhom ikunu soġġetti għal konsultazzjonijiet fil-Kumitat Kongunt kull tliet xhur mid-data tal-adozzjoni tagħhom, bil-ħsieb tat-tneħħija possibbli tagħhom qabel id-data li fiha jkunu waslu biex jiskadu jew il-limitazzjoni possibbli tal-kamp ta' applikazzjoni tagħhom. Kull Parti Assoċjata tista' titlob lill-Kumitat Kongunt biex jirrieżamina jew iħassar tali miżuri.
8. Jekk miżura ta' salvagwardja meħuda minn Parti Assoċjata toħloq żbilanċ bejn id-drittijiet u l-obbligi skont dan il-Ftehim, il-Parti Assoċjata l-oħra tista' tiegħu tali miżuri proporzjonati ta' riekwilibriju li huma strettament meħtieġa biex jirrimedjaw l-iżbilanċ. Għandha tingħata prijetà lil miżuri li l-inqas ifixklu l-funzjonament ta' dan il-Ftehim.

9. Kwalunkwe Parti Assoċjata tista' titlob lill-Kumitat Kongunt fi kwalunkwe hin biex jiddeċiedi dwar il-proporzjonalità tal-miżuri msemmija fil-paragrafi 1, 4 jew 7. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jiehu deċiżjoni fi żmien tliet xhur wara li l-kwistjoni tkun giet riferuta lilu, kwalunkwe Parti Assoċjata tista' tissottometti għall-arbitraġġ il-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri f'konformità mal-Protokoll Qafas 6. L-ebda mistoqsija dwar l-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim ma tista' tigi indirizzata fl-arbitraġġ. Id-deċiżjoni tal-arbitraġġ għandha torbot lill-partijiet fit-tilwima.

ARTIKOLU 98

Force majeure

1. Fil-każ ta' attakk terroristiku jew diżastru naturali jew ikkawżat mill-bniedem li jaffettwa Parti Assoċjata, dik il-Parti Assoċjata tista' minnufih u unilateralment tiehu miżuri ta' salvagwardja xierqa skont il-kundizzjonijiet u f'konformità mal-proċeduri stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Dawk il-miżuri ta' salvagwardja għandhom ikunu limitati fil-kamp ta' applikazzjoni u fit-tul għal dak li huwa strettament meħtieġ biex tigi rrimedjata s-sitwazzjoni. Għandha tingħata priyorità lil miżuri li l-inqas ifixklu l-funzjonament ta' dan il-Ftehim.
3. Il-parti Assoċjata kkonċernata għandha tinnotifika minnufih il-miżuri meħuda lill-Kumitat Kongunt u tipprovdi l-informazzjoni rilevanti kollha.

4. Il-miżuri ta' salvagwardja meħuda għandhom ikunu soġġetti għal konsultazzjonijiet fil-Kumitat Kongunt kull tliet xhur mid-data tal-adozzjoni tagħhom, bil-ħsieb tat-tneħħija possibbli tagħhom qabel id-data li fiha jkunu waslu biex jiskadu jew il-limitazzjoni possibbli tal-kamp ta' applikazzjoni tagħhom. Kwalunkwe Parti Assoċjata tista' titlob lill-Kumitat Kongunt fi kwalunkwe hin biex jirrieżamina jew iħassar dawk il-miżuri.
5. Jekk miżura ta' salvagwardja meħuda minn Parti Assoċjata toħloq żbilanċ bejn id-drittijiet u l-obbligi skont dan il-Ftehim, il-Parti Assoċjata l-oħra tista' tiehu tali miżuri proporzjonati ta' riekwilibriju li huma strettament meħtieġa biex jirrimedjaw l-iżbilanċ. Għandha tingħata prijorità lil miżuri li l-inqas ifixklu l-funzjonament ta' dan il-Ftehim.
6. Kull Parti Assoċjata tista' titlob lill-Kumitat Kongunt jiddeċiedi dwar il-proporzjonalità tal-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 jew 5. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jiehu deċiżjoni fi żmien tliet xhur wara li l-kwistjoni tkun ġiet riferuta lilu, kwalunkwe Parti Assoċjata tista' tissottometti għall-arbitraġġ il-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri f'konformità mal-Protokoll Qafas 6. L-ebda mistoqsija dwar l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim ma tista' tiġi indirizzata fl-arbitraġġ. Id-deċiżjoni tal-arbitraġġ għandha torbot lill-partijiet fit-tilwima.

ARTIKOLU 99

Deċiżjonijiet li jimponu obbligi pekunarji

1. Id-deċiżjonijiet meħuda mill-Kummissjoni Ewropea skont dan il-Ftehim li jimponu obbligi pekunarji fuq persuni li mhumie x Stati għandhom ikunu infurzabbli. L-istess japplika għal sentenzi tal-QĠUE li jimponu tali obbligi skont il-metodi għas-soluzzjoni tat-tilwim previsti f'dan il-Ftehim.
2. L-eżekuzzjoni għandha tkun irregolata mir-regoli tal-proċedura ċivili fis-seħh fl-Istat li fit-territorju tiegħu titwettaq. L-ordni għall-infurzar tagħha għandha tiġi meħmuża mad-deċiżjoni, mingħajr formalità oħra għajr il-verifika tal-awtenticità tad-deċiżjoni, mill-awtoritajiet li kull Stat Membru tal-UE u Stat Assoċjat għandhom jaħtru għal dan l-għan u għandhom jgħarrfu lill-Parti Assoċjata l-oħra.
3. Meta dawn il-formalitajiet ikunu tlestew fuq talba mill-parti kkonċernata, din tal-aħħar tista' tipproċedi għall-eżekuzzjoni billi tressaq il-kwistjoni direttament quddiem l-awtorità kompetenti f'konformità mal-liġi tal-Istat li fit-territorju tiegħu għandha titwettaq l-eżekuzzjoni. L-infurzar jista' jiġi sospiż biss b'deċiżjoni tal-QĠUE. Madankollu, il-qrati ta' l-Istati interessati għandhom ikollhom ġurisdizzjoni fuq ilmenti li l-eżekuzzjoni qed titwettaq b'mod irregolari.

PARTI VIII

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI U FINALI

ARTIKOLU 100

Implimentazzjoni

Il-partijiet Assoċjati għandhom jiehdu kwalunkwe miżura ġenerali jew speċifika meħtieġa biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom skont dan il-Ftehim, il-Protokolli rispettivi u l-atti legali tal-UE msemmija fih, u għandhom jastjenu minn kwalunkwe miżura li tista' tipperikola l-kisba tal-oġettivi tagħhom.

ARTIKOLU 101

Sistema ta' sjieda tal-proprjeta

Dan il-Ftehim m'għandu bl-ebda mod jippreġudika r-regoli tal-Partijiet Assoċjati li jirregolaw is-sistema tas-sjieda tal-proprjeta.

ARTIKOLU 102

Eċċezzjonijiet dwar is-sigurtà

L-ebda dispożizzjoni f'dan il-Ftehim ma għandha tipprekludi Parti Assoċjata milli tiegħu miżuri li:

- (a) huma meħtieġa biex jipprevjenu d-divulgazzjoni ta' informazzjoni li tmur kontra l-interessi essenzjali tas-sigurtà tagħha;
- (b) huma relatati mal-produzzjoni taarmi, munizzjon u materjali tal-gwerra jew prodotti oħra indispensabbli għal skopijiet ta' difiża jew għal riċerka, żvilupp jew produzzjoni indispensabbli għal skopijiet ta' difiża, jew il-kummerċ tagħhom, sakemm dawn il-miżuri ma jfixklux il-kundizzjonijiet tal-kompetizzjoni fir-rigward ta' prodotti mhux mahsuba għal skopijiet speċifikament militari;
- (c) huma relatati ma' materjali fissjonabbli u fużjonabbli jew mal-materjali li minnhom ikunu derivati;
- (d) huma essenzjali għas-sigurtà tagħha stess fil-każ ta' disturbi interni serji li jaffettwaw iż-żamma tal-ligi u l-ordni, fi żmien ta' gwerra jew tensjoni internazzjonali serja li tikkostitwixxi theddida ta' gwerra jew sabiex twettaq obbligi li tkun aċċettat fil-qafas tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti għall-fini taż-żamma tal-paċi u s-sigurtà internazzjonali.

ARTIKOLU 103

Miżuri restrittivi tal-UE

L-Istati Assoċjati għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li d-drittijiet u l-obbligi skont dan il-Ftehim ma jippermettux jew jippermettu bl-ebda mod, fil-ġurisdizzjoni tagħhom, iċ-ċirkomvenzjoni tal-miżuri restrittivi tal-UE adottati skont l-Artikolu 29 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (“TUE”) u l-Artikolu 215 tat-TFUE.

ARTIKOLU 104

Kamp ta’ applikazzjoni territorjali

1. Il-Ftehim Qafas u l-Protokoll Qafas għandhom japplikaw għat-territorji li fihom japplikaw it-TUE u t-TFUE, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f’dawk it-Trattati, u għat-territorji rispettivi ta’ Andorra u San Marino.
2. Kull Protokoll ta’ Stat Assoċjat għandu japplika għat-territorji li fihom japplikaw it-TUE u t-TFUE, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f’dawk it-Trattati, u għat-territorju tal-Istat Assoċjat ikkonċernat.

ARTIKOLU 105

Adeżjonijiet futuri mal-UE

1. L-UE għandha tinnotifika lill-Istati Assoċjati bi kwalunkwe talba ġdida għall-adeżjoni mal-UE minn pajjiż terz. Il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni għandu jeżamina kwalunkwe effett tal-adeżjoni ta' pajjiż terz mal-UE fuq dan il-Ftehim qabel id-data ta' tali adeżjoni.
2. Sa fejn ikun meħtieġ, il-Partijiet Kontraenti għandhom, qabel id-dhul fis-seħh ta' ftehim dwar l-adeżjoni ta' pajjiż terz mal-UE, jemendaw dan il-Ftehim f'konformità mal-proċeduri interni rispettivi tagħhom.
3. Dan il-Ftehim għandu japplika fir-rigward ta' kwalunkwe Stat Membru ġdid tal-UE mid-data tal-adeżjoni mal-UE ta' dak l-Istat Membru l-ġdid.

ARTIKOLU 106

Emenda tal-Ftehim Qafas

Kwalunkwe Parti Kontraenti tista' tissottometti proposti għall-emendar ta' dan il-Ftehim Qafas lill-Partijiet Kontraenti l-oħra. Il-proposti għall-emendar ta' dan il-Ftehim Qafas għandhom ikunu s-suġġett ta' negozjati bejn il-Partijiet Kontraenti fi ħdan il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni. Meta l-Partijiet Kontraenti jaqblu dwar reviżjoni tal-Ftehim Qafas, din għandha tigi ffirmata u adottata mill-Partijiet Kontraenti u tidhol fis-seħh man-notifika mill-Partijiet Kontraenti kollha dwar it-tlestija tal-proċeduri interni rispettivi tagħhom u mad-depożitu tal-istrumenti ta' ratifika.

ARTIKOLU 107

Emendar tal-Protokolli ta' Qafas

Kwalunkwe Parti Kontraenti tista' tissottometti proposti għall-emendar ta' Protokoll Qafas lill-Partijiet Kontraenti l-oħra. Il-proposti għall-emendar ta' Protokoll Qafas għandhom ikunu s-sugġett ta' negozjati bejn il-Partijiet Kontraenti fi hdan il-Kumitat ta' Assoċjazzjoni. Meta l-Partijiet Kontraenti jaqblu dwar emenda ta' Protokoll Qafas, din għandha tiġi ffirmata u adottata mill-Partijiet Kontraenti u tidhol fis-seħh man-notifika mill-Partijiet Kontraenti kollha dwar it-tlestija tal-proċeduri interni rispettivi tagħhom u mad-depożitu tal-istrumenti ta' ratifika.

ARTIKOLU 108

Emendar tal-Protokolli tal-Istati Assoċjati

L-UE jew l-Istat Assoċjat ikkonċernat jistgħu jissottomettu proposti għall-emendar tal-Protokoll ta' Stat Assoċjat rispettiv. Il-proposti għall-emendar ta' Protokoll ta' Stat Assoċjat għandhom ikunu s-sugġett ta' negozjati bejn il-Partijiet Assoċjati fi hdan il-Kumitat Kongunt rilevanti. Meta l-Partijiet Assoċjati jaqblu dwar l-emenda tal-Protokoll ta' Stat Assoċjat tagħhom, il-Kumitat Kongunt għandu jadotta l-emenda. Meta, f'konformità mal-paragrafu 2 tal-Artikolu 77, il-Protokoll dwar l-Istati Assoċjati jipprevedi li emenda tiegħu kollha jew parti minnu tista' tidhol fis-seħh biss mat-tlestija tal-proċeduri interni tal-Partijiet Assoċjati stess, id-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt għandha tidhol fis-seħh biss man-notifika mill-Partijiet Assoċjati kollha dwar it-tlestija tal-proċeduri interni rispettivi tagħhom.

ARTIKOLU 109

Protokolli u Annessi

Il-Protokolli Qafas, il-Protokolli tal-Istati Assoċjati, l-Annessi u l-atti msemmija fihom kif adattati għall-finijiet ta' dan il-Ftehim għandhom jiffurmaw parti integrali minn dan il-Ftehim u għandu jkollhom l-istess forza legali.

ARTIKOLU 110

Dwar ftehimiet eżistenti

1. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Ftehim u, b'mod partikolari, fil-Protokoll Qafas 2 u fil-Protokolli tal-Istati Assoċjati, l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim għandha tipprevali fuq id-dispożizzjonijiet fi ftehimiet bilaterali eżistenti li jorbtu lill-UE, minn naħa waħda, u wieħed mill-Istati Assoċjati, min-naħa l-oħra, sa fejn l-istess suġġett ikun irregolat minn dan il-Ftehim.
2. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Ftehim, fejn ftehimiet bilaterali vinkolanti għall-UE, minn naħa waħda, u wieħed mill-Istati Assoċjati, min-naħa l-oħra, huma msemmija f'dan il-Ftehim, kompletament jew parzjalment, dawn għandhom jinftiehem li jinkludu emendi għalih u l-ftehimiet suċċessuri tagħhom li jidhlu fis-seħh għaż-żewġ Partijiet Assoċjati fid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim jew warajha.

ARTIKOLU 111

Lingwi

1. Dan il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni huwa mfassal bl-original uniku, bil-Bulgaru, il-Katalan, il-Kroat, iċ-Ċek, id-Daniż, l-Olandiż, l-Ingliż, l-Estonjan, il-Finlandiż, il-Franċiż, il-Ġermaniż, il-Grieg, l-Ungeriz, l-Irlandiż, it-Taljan, il-Latvjan, il-Litwan, il-Malti, il-Pollakk, il-Portugiż, ir-Rumen, is-Slovakk, is-Sloven, l-Ispanjol u l-Iżvediż, b'kull test ikun ugwalment awtentiku.
2. It-testi tal-atti legali tal-UE msemija f'dan il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni huma ugwalment awtentiċi bil-Bulgaru, biċ-Ċek, bid-Daniż, bl-Estonjan, bil-Finlandiż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bil-Grieg, bl-Ingliż, bl-Irlandiż, bil-Kroat, bil-Latvjan, bil-Litwan, bil-Malti, bl-Olandiż, bil-Pollakk, bil-Portugiż, bir-Rumen, bis-Slovakk, bis-Sloven, bl-Ispanjol u bl-Iżvediż kif ippubblikati f'Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea, u dawk l-atti għandhom, għall-awtentikazzjoni tagħhom, jitfasslu bil-lingwa Katalana.

ARTIKOLU 112

Dhul fis-seħh u terminazzjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jirratifikaw, jikkonkludu u japprovaw dan il-Ftehim skont ir-rekwiżiti kostituzzjonali jew istituzzjonali rispettivi tagħhom. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħh bejn it-tliet Partijiet Kontraenti fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika tad-depożitu tal-istrumenti ta' ratifika, konkluzjoni jew approvazzjoni mas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill tal-UE, li għandu jaġixxi bħala d-depożitarju ta' dan il-Ftehim.

2. Sakemm jitlestew il-proċeduri ta' ratifika, konklużjoni jew approvazzjoni msemija fil-paragrafu 1, il-Partijiet Kontraenti għandhom japplikaw dan il-Ftehim proviżorjament mill-ewwel jum tax-xahar wara x-xahar li fih Parti Kontraenti ddepożitat l-istrumenti tagħha ta' ratifika, konklużjoni jew approvazzjoni mas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill tal-UE, sakemm Parti Kontraenti oħra ma tinnotifikax li tali applikazzjoni proviżorja ma tistax isseħħ.
3. Jekk il-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni proviżorja bejn it-tliet Partijiet Kontraenti kollha f'konformità mal-paragrafu 2 ma jiġux issodisfati, dan il-Ftehim għandu japplika bejn l-UE u wiehed mill-Istati Assoċjati mill-ewwel jum tat-tieni xahar wara x-xahar li fih jew l-UE jew dak l-Istat Assoċjat ikunu ddepożitaw l-istrumenti ta' ratifika, konklużjoni jew approvazzjoni tagħhom mas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill tal-UE, sakemm waħda mill-Partijiet ma tinnotifikax li tali applikazzjoni proviżorja ma tistax isseħħ. Għat-tul tat-terminu ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim skont dan il-paragrafu, ir-referenzi għall-“Kumitat ta' Assoċjazzjoni” li jinsabu fl-Artikoli 75, 105, 106, 107 tal-Ftehim Qafas għandhom jinftiehem b'halha referenzi għall-“Kumitat Kongunt” rilevanti. Għall-istess tul ta' żmien, dak il-Kumitat Kongunt għandu jiddeċiedi dwar kwalunkwe adattament tekniku tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni meħtieġ biex jiżgura l-funzjonament tajjeb tiegħu.
4. Kull Parti Assoċjata tista' ttemm dan il-Ftehim billi tinnotifika lill-Parti Assoċjata l-oħra bideċiżjoni tagħha bil-miktub. Dan il-Ftehim għandu jieqaf japplika bejn il-Partijiet Assoċjati rispettivi sitt xhur wara li tasal in-notifika, soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 5.
5. Dan il-Ftehim għandu jkompli japplika bejn l-UE u l-Istat Assoċjat li jifdal jekk it-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim minn wiehed mill-Istati Assoċjati ma taffettwax il-Partijiet Kontraenti kollha.

6. Meta dan il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni ma jibqax japplika, id-drittijiet u l-obbligi li l-individwi u l-operaturi ekonomiċi jkunu diġà kisbu skont dan il-Ftehim għandhom jibqgħu japplikaw. L-UE u l-Istat(i) Assoċjat(i) kkonċernat(i) għandhom jiddeċiedu bi ftehim reċiproku liema azzjoni għandha tittiehed fir-rigward tad-drittijiet fil-proċess tal-akkwist. Dan il-paragrafu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet speċifiċi fid-90 tal-Ftehim Qafas.

7. Mid-data li minnha dan il-Ftehim jiġi applikat b'mod proviżorju skont il-paragrafu 2, jew jiġi applikat bejn l-UE u wiehed mill-Istati Assoċjati skont il-paragrafu 3, ir-referenzi f'dan il-Ftehim għad-“data tad-dhul fis-sehħ ta' dan il-Ftehim” jew għad-“dhul fis-sehħ ta' dan il-Ftehim” għandhom jinftiehem b'hal referenzi għad-data minn meta dan il-Ftehim jiġi applikat b'mod proviżorju skont il-paragrafu 2, jew jiġi applikat bejn l-Unjoni u wiehed mill-Istati Assoċjati skont il-paragrafu 3.

B'XHIEDA TA' DAN, il-Plenipotenżjarji sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Magħmul fi ... nhar il-...

Għall-Unjoni Ewropea

Għall-Prinċipat ta' Andorra

Għar-Repubblika ta' San Marino

PROTOKOLL QAFAS 1
DWAR ADATTAMENTI ORIZZONTALI

ARTIKOLU 1

Applikazzjoni tal-acquis tal-UE u adattamenti speċifiċi

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali msemmija fil-Protokoll tal-Istati Assoċjati għandhom ikunu applikabbli f'konformità ma' dan il-Ftehim u ma' dan il-Protokoll Qafas, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-Protokoll tal-Istat Assoċjat rispettiv. L-adattamenti speċifiċi meħtieġa għall-atti legali tal-UE huma stabbiliti fl-Anness ta' Protokoll ta' Stat Assoċjat li fih huwa elenkat l-att legali kkonċernat.

ARTIKOLU 2

Premessi tal-atti legali

Il-premessi tal-atti legali msemmija mhumex adattati għall-finijiet ta' dan il-Ftehim. Huma rilevanti sal-punt meħtieġ għall-interpretazzjoni u l-applikazzjoni xierqa, fil-qafas ta' dan il-Ftehim, tad-dispożizzjonijiet li jinsabu f'tali atti legali.

ARTIKOLU 3

Ftehimiet tranzizzjonali

1. Meta ssir referenza għal dan l-Artikolu f'Anness ta' Protokoll ta' Stat Assoċjat fir-rigward ta' att legali tal-UE, għandhom japplikaw il-paragrafi minn 2 sa 5.
2. L-obbligu għall-Istat Assoċjat ikkonċernat li jimplimenta u japplika l-att legali tal-UE għandu jiġi sospiż sa tmiem il-perjodu speċifikat fl-Anness rilevanti.
3. L-Istat Assoċjat ikkonċernat jista' fi kwalunkwe żmien partikolari matul il-perjodu msemmi fil-paragrafu 2, jinnotifika lill-Kumitat Kongunt bl-intenzjoni tiegħu li jimplimenta l-att legali tal-UE qabel tmiem dak il-perjodu. F'dak il-każ, l-Istat Assoċjat għandu jispeċifika d-data li fiha biġsieb japplika dak l-att. Il-Kumitat Kongunt għandu jieħu deċiżjoni dwar l-emenda tal-Anness rilevanti.
4. L-applikazzjoni ta' att legali bejn l-UE u l-Istat Assoċjat ikkonċernat għandha tiġi sospiża sal-aktar kmieni minn dawn id-dati:
 - (a) l-ewwel jum wara t-tmiem tal-perjodu msemmi fil-paragrafu 2; jew
 - (b) id-data msemmija fil-paragrafu 3.
5. Matul is-sospensjoni msemmija fil-paragrafu 2, ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Istat Assoċjat ikkonċernat fir-rigward tal-kwistjonijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-att legali tal-UE għandhom ikunu rregolati mid-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-Anness rilevanti.

ARTIKOLU 4

Arrangamenti mingħajr perjodu ta' zmien speċifikat fl-Anness

1. Meta ssir referenza għal dan l-Artikolu f'Anness għal Protokoll ta' Stat Assoċjat fir-rigward ta' att legali tal-UE, għandhom japplikaw il-paragrafi 2 sa 6.
2. L-obbligu għall-Istat Assoċjat ikkonċernat li jimplimenta u japplika l-att legali tal-UE għandu jiġi sospiż.
3. L-Istat Assoċjat ikkonċernat jista' fi kwalunkwe hin jinnotifika lill-Kumitat Kongunt bl-intenzjoni tiegħu li jimplimenta l-att legali tal-UE. F'dak il-każ, l-Istat Assoċjat għandu jispeċifika d-data li fiha biġsieb japplika dak l-att legali. Il-Kumitat Kongunt għandu jieħu deċiżjoni dwar l-emenda tal-Anness rilevanti.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jirrevedi s-sospensjoni prevista fil-paragrafu 2 fi kwalunkwe hin u, l-aktar tard, kull hames snin, abbażi tal-htieġa li jiġu indirizzati l-iżviluppi tas-suq kif ukoll kwalunkwe kriterju speċifiku ieħor li jista' jiġi stabbilit fl-Anness rilevanti. Abbażi ta' tali rieżami, il-Kumitat Kongunt jista' jiddeċiedi li jemenda l-Anness rilevanti sabiex jistabbilixxi limitu ta' zmien għall-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-att legali mill-Istat Assoċjat ikkonċernat. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas li għandu japplika jekk meħtieġ biex jiġu rrestawrati l-integrità u l-omoġeneità tas-suq intern.
5. L-applikazzjoni ta' att legali bejn l-UE u l-Istat Assoċjat ikkonċernat għandha tiġi sospiża sad-data li fiha tidhol fis-seħh id-deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt imsemmi fil-paragrafu 3 jew, skont il-każ, sad-data li fiha jiskadi l-limitu ta' zmien imsemmi fil-paragrafu 4.

6. Matul is-sospensjoni msemmija fil-paragrafu 2 ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Istat Assoċjat ikkonċernat fir-rigward tal-kwistjonijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-atti legali tal-UE għandhom ikunu rregolati mid-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-Anness rilevanti.

ARTIKOLU 5

Dispożizzjonijiet dwar il-kumitati tal-UE

Il-proċeduri, l-arrangamenti istituzzjonali u dispożizzjonijiet oħra li jikkonċernaw il-kumitati tal-UE li jinsabu fl-atti legali msemmija fil-Protokolli tal-Istati Assoċjati huma stabbiliti fl-Artikoli 67 u 80, il-paragrafi 5, 6 u 7 tal-Ftehim Qafas u fil-Protokolli tal-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 6

Dispożizzjonijiet li jistabbilixxu proċeduri għall-adattament jew l-emendar ta' atti legali tal-UE

Meta att legali msemmi fi Protokoll ta' Stat Assoċjat jipprevedi proċeduri tal-UE dwar l-adattament, l-estensjoni jew l-emendar tiegħu jew għall-iżvilupp ta' politiki, inizjattivi jew atti godda tal-UE, għandha tapplika l-proċedura rilevanti tat-tehid tad-deċiżjonijiet prevista fil-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 7

Skambju ta' informazzjoni u proċeduri ta' notifika

1. Meta Stat Membru tal-UE għandu jissottometti informazzjoni lill-Kummissjoni Ewropea, Stat Assoċjat għandu jissottometti wkoll tali informazzjoni lill-Kummissjoni Ewropea. L-istess għandu japplika meta t-trażmissjoni tal-informazzjoni għandha titwettaq mill-awtoritajiet kompetenti.

2. Meta Stat Membru tal-UE għandu jissottometti informazzjoni lil Stat Membru ieħor tal-UE jew aktar, huwa għandu jissottometti wkoll dik l-informazzjoni lill-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tibgħat dik l-informazzjoni lill-Istati Assoċjati.

Stat Assoċjat għandu jissottometti l-informazzjoni korrispondenti lil Stat Membru tal-UE wiehied jew aktar li għandu jgħaddiha lill-Kummissjoni Ewropea għad-distribuzzjoni lill-Istati Membri kollha tal-UE. L-istess għandu japplika meta l-informazzjoni Għandha tiġi sottomessa mill-awtoritajiet kompetenti.

3. F'oqsma fejn, minhabba raġunijiet ta' urġenza, jehtieg li jkun hemm it-trasferiment mgħaġġel ta' informazzjoni, għandhom japplikaw soluzzjonijiet settorjali xierqa li jippermettu l-iskambju dirett ta' informazzjoni.

4. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-Ftehim ta' Assoċjazzjoni, il-funzjonijiet tal-Kummissjoni Ewropea fil-kuntest tal-proċeduri għall-verifika, l-informazzjoni, in-notifika jew il-konsultazzjoni u kwistjonijiet simili għandhom jitwettqu, mutatis mutandis, anki fir-rigward tal-Istati Assoċjati. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-Artikoli 5, 6 u 10 ta' dan il-Protokoll Qafas.

5. Il-Kummissjoni Ewropea u l-Kumitat Kongunt korrispondenti għandhom jiskambjaw l-informazzjoni kollha dwar dawn il-kwistjonijiet. Kwalunkwe kwistjoni li tinqala' f'dan il-kuntest tista' tiġi riferuta lill-Kumitat Kongunt korrispondenti.

ARTIKOLU 8

Proċeduri ta' rieżami u rappurtar

Fejn, skont att legali msemmi fi Protokoll ta' Stat Assoċjat, il-Kummissjoni Ewropea jew istituzzjoni oħra tal-UE għandha thejji rapport, dikjarazzjoni jew dokument simili ieħor, għandha, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor, thejji fl-istess hin rapport, dikjarazzjoni jew dokument simili korrispondenti fir-rigward tal-Istati Assoċjati, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Ftehim. Il-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Assoċjati għandhom jikkonsultaw lil xulxin u jiskambjaw informazzjoni matul it-thejjija tar-rapporti rispettivi tagħhom, li kopji tagħhom għandhom jintbagħtu lill-Kumitat Kongunt korrispondenti.

ARTIKOLU 9

Il-pubblikazzjoni tal-informazzjoni

1. Meta, skont att legali msemmi fi Protokoll ta' Stat Assoċjat, Stat Membru tal-UE għandu jippubblika ċerta informazzjoni dwar fatti, proċeduri u affarijiet simili, l-Istati Assoċjati wkoll għandhom jippubblikaw l-informazzjoni rilevanti b'mod korrispondenti.

2. Meta, skont att legali msemmi fi Protokoll ta' Stat Assoċjat, fatti, proċeduri, rapporti u affarijiet simili għandhom jiġu ppubblikati f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea, l-informazzjoni korrispondenti dwar l-Istati Assoċjati għandha tiġi ppubblikata fih ukoll.

ARTIKOLU 10

Drittijiet u obbligi

Id-drittijiet mogħtija u l-obbligi imposti fuq l-Istati Membri tal-UE jew l-entitajiet pubbliċi, l-impriżi jew l-individwi tagħhom f'relazzjoni ma' xulxin, għandhom jinftiehmli li jingħataw jew jiġu imposti fuq il-Partijiet Assoċjati, b'dawn tal-aħħar jinftiehmli wkoll, skont il-każ, bħala l-awtoritajiet kompetenti, l-entitajiet pubbliċi, l-impriżi jew l-individwi tagħhom.

ARTIKOLU 11

Referenzi għat-territorji

Kull meta l-atti legali tal-UE msemmija fil-Protokoll tal-Istat Assoċjati jkun fihom referenzi għat-territorju tal- "Unjoni Ewropea", "suq komuni" jew "suq intern", għall-finijiet ta' dan il-Ftehim ir-referenzi għandhom jinftiehmli bħala referenzi għat-territorji tal-Partijiet Kontraenti kif definit fl-Artikolu 104 tal-Ftehim Qafas.

ARTIKOLU 12

Referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-UE

Kull meta l-atti legali msemmija fil-Protokolli tal-Istati Assoċjati jkun fihom referenzi għal ċittadini tal-Istati Membri tal-UE, għall-finijiet ta' dan il-Ftehim ir-referenzi għandhom jinftehm u bħala referenzi wkoll għaċ-ċittadini tal-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 13

Referenzi għal-lingwi

Meta att legali msemmi fi Protokoll ta' Stat Assoċjat jagħti lill-Istati Membri tal-UE jew l-entitajiet pubbliċi, l-impriżi jew l-individwi tagħhom drittijiet jew jimponi fuqhom obbligi rigward l-użu ta' kwalunkwe waħda mil-lingwi uffiċjali tal-UE, id-drittijiet u l-obbligi korrispondenti rigward l-użu ta' kwalunkwe waħda mil-lingwi uffiċjali tal-Partijiet Kontraenti kollha għandhom jinftehm u li jingħataw jew jiġu imposti fuq il-Partijiet Kontraenti, l-awtoritajiet kompetenti, l-entitajiet pubbliċi, l-impriżi jew l-individwi tagħhom.

ARTIKOLU 14

Dhul fis-seħh u implimentazzjoni ta' atti legali

Id-dispożizzjonijiet dwar id-dhul fis-seħh jew l-implimentazzjoni tal-atti legali msemija fil-Protokoll tal-Istati Assoċjati mhumiex rilevanti għall-finijiet ta' dan il-Ftehim. Il-limiti ta' żmien u d-dati għall-Istati Assoċjati biex idahhlu fis-seħh u jimplimentaw l-atti legali msemija jsegwu mill-Artikolu 112 tal-Ftehim Qafas, kif ukoll mid-dispożizzjonijiet dwar l-arrangamenti tranżitorji.

ARTIKOLU 15

Destinatarji tal-atti legali tal-UE

Dispożizzjonijiet li jindikaw li att legali tal-UE huwa indirizzat lill-Istati Membri tal-UE mhumiex rilevanti għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

PROTOKOLL QAFAS 2
DWAR FTEHIMIET EŻISTENTI

Kif previst fl-Artikolu 110 tal-Ftehim Qafas, il-Partijiet Kontraenti qablu li l-ftehimiet bilaterali eżistenti li ġejjin li jorbtu lill-UE, minn naħa waħda, u wiehed mill-Istati Assoċjati, min-naħa l-oħra, għandhom ikomplu japplikaw wara d-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim:

- (a) Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Prinċipalità ta' Andorra li jipprevedi miżuri ekwivalenti għal dawk stabbiliti fid-Direttiva tal-Kunsill 2003/48/KE dwar tassazzjoni ta' riżervi fuq id-dhul fil-forma ta' pagamenti ta' imghax tal-15 ta' Novembru 2004 u l-Memorandum ta' Qbil¹ li jakkumpanja, kif emendat bil-Protokoll Emendatorju tat-12 ta' Frar 2016²;
- (b) Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u r-Repubblika ta' San Marino li jipprovdi għal miżuri ekwivalenti għal dawk stabbiliti fid-Direttiva tal-Kunsill 2003/48/KE dwar tassazzjoni ta' dhul minn tfaddil fil-forma ta' pagamenti ta' imghax tas-7 ta' Diċembru 2004 u l-Memorandum ta' Qbil³ li jakkumpanja, kif emendat bil-Protokoll Emendatorju tat-8 ta' Diċembru 2015⁴;
- (c) Il-Ftehim Monetarju bejn l-Unjoni Ewropea u l-Prinċipat ta' Andorra tat-30 ta' Ġunju 2011⁵;
- (d) Il-Ftehim Monetarju bejn l-Unjoni Ewropea u r-Repubblika ta' San Marino tas-27 ta' Marzu 2012⁶.

¹ ĠU L 359, 4.12.2004, p. 33.

² ĠU L 268, 1.10.2016, p. 40.

³ ĠU L 381, 28.12.2004, p. 33.

⁴ ĠU C 346, 31.12.2015, p. 3.

⁵ ĠU C 369, 17.12.2011, p. 1.

⁶ ĠU C 121, 26.4.2012, p. 5.

PROTOKOLL QAFAS 3
DWAR IS-SERVIZZI FINANZJARJI

PREAMBOLU

L-UE minn naħa waħda, u Andorra u San Marino rispettivament, min-naħa l-oħra,

Billi:

- (1) Dan il-Protokoll Qafas iqis l-ispeċifikitajiet tal-Istati Assoċjati u kif is-swieq tas-servizzi finanzjarji tagħhom jintegraw fis-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji u l-infrastruttura supervizorja tiegħu. Fid-dawl ta' dan, jenhtieg li jiġu introdotti regoli u dispożizzjonijiet speċifiċi li jipprovdu għal integrazzjoni tas-suq bla xkiel.
- (2) L-adozzjoni ta' approċċ gradwali għall-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis tal-UE hija prevista biex toffri lil Stat Assoċjat il-flessibbiltà li jipprijoritizza segmenti speċifiċi tal-acquis tal-UE li għalihom l-ewwel bi ħsiebu jipprovdi servizzi finanzjarji transfruntiera. Approċċ bħal dan jippermetti lill-Istat Assoċjat jadotta gradwalment l-acquis tal-UE u japplikah b'mod gradwali, filwaqt li jqis iċ-ċirkostanzi u l-preferenzi partikolari tiegħu.

- (3) Il-valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat, permezz ta' valutazzjoni għall-aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji, u valutazzjonijiet regolari sussegwenti, isservi l-għan li tevalwa l-effettività, ir-robustezza u l-adegwatezza tagħha, filwaqt li tqis il-karatteristiċi tas-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat, bħan-natura, id-diversità, id-daqs u l-komplessità tiegħu. Qafas superviżorju robust huwa kruċjali biex jiġu żgurati l-integrità u l-istabbiltà tas-suq intern tal-UE, tiġi promossa l-fiduċja fost il-partecipanti fis-suq u jiġu ssalvagwardjati l-interessi tal-konsumaturi u tal-investituri. L-awtoritajiet superviżorji tal-UE huma fdati bi rwol ċentrali fit-twettiq ta' dawk il-valutazzjonijiet li jirrikjedu b'mod komprensiv, fejn meħtieġ, il-kollaborazzjoni u l-kooperazzjoni attivi mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri tal-UE.
- (4) Sabiex jiġu evitati abbużi tad-dritt ta' stabbiliment, huwa meħtieġ li l-operaturi finanzjarji bbażati fl-Istat Assoċjat jipprovdu mill-inqas parti mis-servizzi tagħhom f'dik il-ġurisdizzjoni. L-awtoritajiet superviżorji tal-Istat Assoċjat se jipprevjenu l-holqien ta' entitajiet legali mingħajr sustanza jew b'sustanza minima li ma jwettqu l-ebda attività ekonomika jew ftit li xejn iwettqu attivitajiet ekonomiċi fil-ġurisdizzjoni tagħhom.

FTIEHMU KIF ĠEJ:

PARTI I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

ARTIKOLU 1

Għanijiet

L-oġġettivi ta' dan il-Protokoll Qafas huma:

- (a) li jiżgura l-integrità tas-suq intern tal-UE mkabbar, it-trasparenza tas-suq, il-protezzjoni tal-konsumatur u tal-investitur, u li jindirizza r-riskji relatati mal-frodi tal-konsumatur, il-ħasil tal-flus u l-kriminalità finanzjarja;
- (b) li jippromwovi l-prevenzjoni ta' riskji potenzjali għall-istabbiltà finanzjarja;
- (c) li jistabbilixxi qafas għall-konformità gradwali tar-regolamenti u l-miżuri superviżorji tal-Istat Assoċjat mal-acquis kollu tal-UE fir-rigward tas-servizzi finanzjarji;
- (d) li jiffaċilita l-estensjoni progressiva tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji għall-Istat Assoċjat;
- (e) li jippromwovi kooperazzjoni sinċiera regolatorja u superviżorja fil-qasam tas-servizzi finanzjarji bejn l-UE u l-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll Qafas:

- (a) “servizzi finanzjarji” tfisser is-servizzi regolati minn atti elenkati fl-Annessi IX, XII u XXII ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat;
- (b) “awtoritajiet supervizzorji tal-UE” tfisser l-Awtorità Bankarja Ewropea, l-Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq, l-Awtorità Ewropea tal-Assigurazzjoni u l-Pensjonijiet tax-Xogħol, u l-Awtorità għall-Ġlieda Kontra l-Hasil tal-Flus u l-Finanzjament tat-Terroriżmu.

ARTIKOLU 3

Kundizzjonijiet għall-aċċess għas-suq intern tal-UE

1. Stat Assoċjat għandu jingħata aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji jekk ikunu ġew issodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:
 - (a) l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni kompluti, sħaħ u effettivi tad-dispożizzjonijiet kollha applikabbli għas-settur tas-servizzi finanzjarji kif stabbilit fl-Annessi IX, XII u XXII tal-Protokoll tal-Istati Assoċjati rilevanti;
 - (b) l-eżistenza u l-funzjonament xieraq tal-kapaċità supervizzorja u l-arrangamenti għas-settur tas-servizzi finanzjarji;

(c) il-konkluzjoni ta' memorandum ta' qbil bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat u l-awtoritajiet superviżorji tal-UE dwar il-kooperazzjoni superviżorja, l-iskambju ta' informazzjoni u l-konsultazzjoni.

2. Sabiex jiġi vvalutat jekk il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 1 ġewx issodisfati, il-Kummissjoni Ewropea għandha twettaq evalwazzjoni komprensiva f'konformità mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fil-Parti II ta' dan il-Protokoll Qafas. Dik l-evalwazzjoni għandha tinkludi rieżami tas-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat, valutazzjoni tal-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis rilevanti tal-UE, u valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat.

3. L-evalwazzjoni msemmija fil-paragrafu 2 għandha titwettaq fuq talba tal-Istat Assoċjat ladarba jkun sodisfatt li l-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ikunu ġew issodisfati. L-Istat Assoċjat għandu jissottometti t-talba tiegħu permezz tas-Sottokomitat dwar is-Servizzi Finanzjarji stabbilit skont l-Artikolu 20 ta' dan il-Protokoll Qafas.

ARTIKOLU 4

Aċċess parzjali għas-suq intern tal-UE

1. Stat Assoċjat jista' jiddeċiedi li ma jfittixx aċċess għas-suq intern kollu tal-UE għas-servizzi finanzjarji, billi jeskludi temporanjament wieħed jew aktar mis-segmenti tas-suq li ġejjin:

(a) l-ibbankjar;

(b) l-assigurazzjoni u r-riassigurazzjoni;

(c) l-immaniġġjar ta' assi;

(d) is-swieg tat-titoli.

Għall-finijiet tal-ewwel subparagrafu, l-Istat Assoċjat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni Ewropea fi żmien sena mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim bl-intenzjoni tiegħu, filwaqt li jindika s-segmenti li jixtieq jeskludi temporanjament. Malli tirċievi tali notifika, il-Kummissjoni Ewropea għandha, fi żmien xahrejn, tipprovdi tveġiba lill-Istat Assoċjat billi tikkomunika l-lista tad-dispożizzjonijiet tal-UE li l-Istat Assoċjat temporanjament mhux se jkun mehtieg jimplimenta u japplika.

2. Wara t-tveġiba msemmija fit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 1, il-Kumitat Kongunt stabbilit bl-Artikolu 76 tal-Ftehim Qafas għandu jadotta deċiżjoni f'konformità mal-Artikolu 81 tal-Ftehim Qafas, biex jemenda l-Anness IX għall-Protokoll tal-Istati Assoċjati rilevanti abbażi tal-lista pprovduta mill-Kummissjoni Ewropea lill-Istat Assoċjat, sabiex jispeċifika:

(a) il-lista ta' dispożizzjonijiet tal-UE li għalihom huma mehtieġa l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni shiha mill-Istat Assoċjat;

(b) il-lista ta' dispożizzjonijiet tal-UE li għalihom l-obbligu ta' implimentazzjoni u applikazzjoni shiha mill-Istat Assoċjat huwa temporanjament sospiż skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

3. Meta l-Istat Assoċjat jagħzel id-deroga prevista fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-Artikolu 3 ta' dan il-Protokoll Qafas għandu japplika biss għas-segment jew segmenti tas-suq li għalihom l-Istat Assoċjat jixtieq jikseb aċċess għas-suq, sakemm dik id-deroga tibqa' fis-seħh.

4. Meta l-Istat Assoċjat, fi stadju aktar tard, ikun jixtieq jikseb aċċess għas-suq intern tal-UE f'wiehed jew aktar mis-segmenti li għalihom inizjalment talab deroga kif imsemmi fil-paragrafu 1, huwa għandu jinforma kif xieraq lill-Kummissjoni Ewropea bl-intenzjoni tiegħu. Il-Kumitat Kongunt għandu jemenda l-Anness IX tal-Protokoll tal-Istati Assoċjati rilevanti f'konformità mal-Artikolu 81 tal-Ftehim Qafas biex jaġġorna l-lista tad-dispożizzjonijiet applikabbli tal-acquis tal-UE. Id-dispożizzjonijiet li ma għadhomx soġġetti għal deroga għandhom jiġu implimentati u applikati kif xieraq mill-Istat Assoċjat qabel ma jkun jista' jikseb aċċess għal dawn is-segmenti. L-evalwazzjoni msemija fl-Artikolu 3(2) ta' dan il-Protokoll Qafas għandha titwettaq kull darba li l-Istat Assoċjat jiddeċiedi li jfittex aċċess għal segment addizzjonali tas-suq.

5. Id-deroga prevista fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu ma għandhiex iddum aktar minn hmistax-il sena mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim. Sa mhux aktar tard minn sena qabel tmien id-durata massima tad-deroga, il-Partijiet Assoċjati għandhom jemendaw l-Anness IX tal-Protokoll dwar l-Istati Assoċjati biex jiżguraw li d-dispożizzjonijiet rilevanti kollha tal-acquis tal-UE jiġu implimentati u applikati mill-Istat Assoċjat qabel id-data ta' skadenza ta' dik id-deroga. Sitt xhur qabel dik id-data ta' skadenza, l-Istat Assoċjat għandu jkun implimenta u applika b'mod sħiħ u effettiv id-dispożizzjonijiet kollha tal-UE għas-settur tas-servizzi finanzjarji. L-evalwazzjoni msemija fl-Artikolu 3(2) ta' dan il-Protokoll Qafas għandha tivvaluta t-twettiq tal-obbligu previst f'dan il-paragrafu mill-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 5

Pjan ta' azzjoni għall-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis tal-UE

1. Qabel ma jikseb aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji, jew għal wiehied jew aktar mis-segmenti tas-suq tiegħu, l-Istat Assoċjat għandu jhejji pjan ta' azzjoni u skeda ta' żmien biex jikseb l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis rilevanti tal-UE għas-settur tas-servizzi finanzjarji jew għal wiehied jew aktar mis-segmenti tas-suq tiegħu.
2. L-Istat Assoċjat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni Ewropea permezz tas-Sottokomitat għas-Servizzi Finanzjarji bl-adozzjoni tal-pjan ta' azzjoni u bi kwalunkwe modifika sinifikanti għalih. L-Istat Assoċjat jista' jipprovdi rapporti ta' segwitu li joħorgu mill-pjan ta' azzjoni.
3. F'konformità mal-Artikolu 3(3) ta' dan il-Protokoll Qafas, abbażi tal-pjan ta' azzjoni tiegħu, l-Istat Assoċjat għandu jeżerċita d-diskrezzjoni tiegħu biex jiddetermina ż-żmien xieraq biex jitlob lill-Kummissjoni Ewropea twettaq l-evalwazzjoni meħtieġa biex jinkiseb aċċess għas-suq intern tal-UE.

ARTIKOLU 6

Dhul fis-seħh tal-aċċess għas-suq

1. Wara l-adozzjoni mill-Kummissjoni Ewropea ta' rakkomandazzjoni pożittiva, kif imsemmi fl-Artikolu 11 ta' dan il-Protokoll Qafas, li l-kundizzjonijiet kollha meħtieġa tal-Artikolu 3 ta' dan il-Protokoll Qafas jiġu ssodisfati, u fuq rakkomandazzjoni tas-Sottokomitat dwar is-Servizzi Finanzjarji, il-Komitat Kongunt għandu jadotta deċiżjoni li testendi l-aċċess għall-Istat Assoċjat għal segment wiehied jew aktar tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji.

2. Id-deċiżjoni għandha tidhol fis-seħh fl-ewwel jum tax-xahar wara d-data tal-adozzjoni tad-deċiżjoni mill-Kumitat Kongunt.
3. Matul il-perjodu li fih id-deroga msemmija fl-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas tkun fis-seħh, l-aċċess għall-operaturi tal-UE għas-suq finanzjarju tal-Istat Assoċjat għandu jibda fid-data li fiha tidhol fis-seħh id-deċiżjoni mill-Kumitat Kongunt, li tagħti aċċess lill-Istat Assoċjat għal segment wiehed jew aktar tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji. Tali aċċess għas-suq għandu jkun limitat għas-segment jew segmenti msemmija f'dik id-deċiżjoni.

ARTIKOLU 7

Forniment lokali ta' servizzi fl-Istat Assoċjat

1. L-awtoritajiet superviżorji tal-Istat Assoċjat għandhom jiżguraw li l-fornituri tas-servizzi finanzjarji stabbiliti fit-territorji tagħhom iwettqu parti sostanzjali tan-negozju tagħhom fil-ġurisdizzjonijiet tagħhom, u jaqdu s-swieq tagħhom. Huma għandhom jipprojbixxu l-istabbiliment fil-ġurisdizzjonijiet tagħhom ta' fornituri mingħajr operazzjonijiet attivi ta' negozju jew assi sinifikanti.
2. Il-konformità mal-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1 għandha tigi mmonitorjata fil-kuntest tal-monitoraġġ tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat imsemmi fl-Artikolu 13 ta' dan il-Protokoll Qafas.

IT-TIENI PARTI

EVALWAZZJONI BIEK JINKISEB AĊĊESS GĦAS-SUQ INTERN TAL-UE

ARTIKOLU 8

Reviżjoni tas-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat

1. Taht is-sorveljanza tal-Kummissjoni Ewropea, l-awtoritajiet superviżorji rilevanti tal-UE għandhom iwettqu rieżami tas-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat kif ġej:

(a) l-Istat Assoċjat għandu jipprovdi lill-awtoritajiet superviżorji tal-UE:

- (i) deskrizzjoni dettaljata tas-settur finanzjarju tagħha, inkluża lista ta' fornituri ta' servizzi finanzjarji awtorizzati jew irreġistrati u l-forma ġuridika tagħhom, l-identità tad-diretturi tagħhom, l-identità u n-nazzjonalità tal-azzjonisti, ir-relazzjonijiet tal-grupp, ir-rilevanza ekonomika (assi bankarji totali, assi mmaniġġjati, primjums tal-assigurazzjoni totali);

kwalunkwe informazzjoni supplimentari meħtieġa mill-awtoritajiet superviżorji tal-UE għat-tlestija ta' dan ir-rieżami;

- (b) l-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom iwettqu rieżamijiet tal-karta tal-bilanċ u rieżamijiet tal-kwalità tal-assi għas-setturi bankarji u tal-assigurazzjoni abbażi tal-metodoloġija tagħhom f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet kompetenti rilevanti tal-Istat Assoċjat.

2. L-eżistenza, l-istruttura u l-kwalità tal-iskema ta' garanzija tad-depożiti, l-iskema ta' garanzija tal-assigurazzjoni u r-regim ta' riżoluzzjoni għandhom jiġu vvalutati mill-Bord Uniku ta' Riżoluzzjoni stabbilit bl-Artikolu 42 tar-Regolament (UE) Nru 806/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ f'konformità mad-dritt rilevanti tal-UE.
3. Għat-twettiq ta' dan ir-rieżami, l-awtoritajiet superviżorji tal-UE jistgħu jirrikorru, fejn xieraq, għall-assistenza ta' partijiet terzi fil-livell nazzjonali jew internazzjonali.
4. Il-kostijiet assoċjati mar-rieżami skont dan l-Artikolu għandhom jithallsu mill-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 9

Valutazzjoni tal-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tad-dritt tal-UE

1. L-UE għandha tivvaluta l-kompletezza u l-konformità tal-legiżlazzjoni u tal-qafas regolatorju tal-Istat Assoċjat mal-acquis rilevanti tal-UE. Hija għandha tivvaluta, b'mod partikolari, il-konformità ma':
 - (a) id-dispożizzjonijiet tal-atti tal-UE applikabbli għas-suq intern kollu tal-UE għas-servizzi finanzjarji mingħajr ebda distinzjoni, b'mod partikolari dwar il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u l-finanżjament tat-terroriżmu; kif ukoll
 - (b) id-dispożizzjonijiet tal-atti tal-UE applikabbli għas-segment jew segmenti speċifiċi tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji kif imsemmi fl-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas.

¹ ĠU UE L 225, 30.7.2014, p.1.

2. Il-konformità tal-leġiżlazzjoni u tal-qafas regolatorju tal-Istat Assoċjat mal-acquis rilevanti tal-UE tista' tiġi vvalutata bl-assistenza ta' partijiet terzi fil-livell nazzjonali jew internazzjonali. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tiddefinixxi t-termini ta' referenza tal-valutazzjoni tal-konformità u tinforma lill-Istat Assoċjat dwar il-proċedura tal-akkwist rilevanti u r-riżultati tagħha.
3. Il-kostijiet assoċjati mal-valutazzjoni skont dan l-Artikolu għandhom jiġihallu mill-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 10

Valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat

1. Il-valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja għandha tkopri l-indipendenza, ir-robustezza, l-effettività u l-effiċjenza tal-qafas superviżorju tal-Istat Assoċjat. Din il-valutazzjoni għandha tkopri wkoll is-superviżjoni kontra l-ħasil tal-flus fl-Istat Assoċjat, inklużi l-eżistenza u l-funzjonament xieraq ta' Unità tal-Intelligence Finanzjarja.
2. Il-valutazzjoni għandha titwettaq mill-awtoritajiet superviżorji tal-UE f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet kompetenti rilevanti tal-Istati Membri tal-UE. L-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom jistabbilixxu l-kriterji ta' valutazzjoni u l-metodoloġija u jinfurmaw lill-Kummissjoni Ewropea u lill-Istat Assoċjat kif xieraq.

3. Għat-twettiq tal-valutazzjoni msemmija fil-paragrafu 1, l-awtoritajiet superviżorji tal-UE jistgħu jirrikorru, fejn xieraq, għall-assistenza ta' partijiet terzi fil-livell nazzjonali jew internazzjonali.

4. Il-kostijiet assoċjati mal-valutazzjoni skont dan l-Artikolu għandhom jithallsu mill-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 11

L-eżitu tal-evalwazzjoni

1. Mat-tlestija tar-rieżami tas-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat imsemmi fl-Artikolu 8 ta' dan il-Protokoll Qafas, l-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom joħorġu opinjoni lill-Kummissjoni Ewropea, li ttiprovdi valutazzjoni tas-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat.

2. Mat-tlestija tal-valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat imsemmi fl-Artikolu 10 ta' dan il-Protokoll Qafas, l-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom joħorġu opinjoni lill-Kummissjoni Ewropea, li ttiprovdi valutazzjoni tal-qafas superviżorju tal-Istat Assoċjat.

3. Il-Kummissjoni Ewropea, filwaqt li tqis l-opinjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, kif ukoll il-valutazzjoni tal-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-UE msemmija fl-Artikolu 9 ta' dan il-Protokoll Qafas, għandha toħroġ rakkomandazzjoni lis-Sottokomitat dwar is-Servizzi Finanzjarji.

Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiddetermina jekk l-Istat Assoċjat għandux jingħata aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji jew għal segment wiehed jew aktar tas-suq tagħhom, filwaqt li jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet li ġejjin:

- (a) jekk ir-rieżamijiet tal-karta tal-bilanċ jew ir-reviżjonijiet tal-kwalità tal-assi msemmija fl-Artikolu 8(1) ta' dan il-Protokoll Qafas, il-punt (b), jidentifikaw riskji għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-UE, l-aċċess għas-segment jew segmenti korrispondenti tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji ma għandux jingħata qabel ma tali riskji jkunu ġew rimedjati kif xieraq;
- (b) jekk il-valutazzjoni tal-iskema ta' garanzija tad-depożiti, tal-iskema ta' garanzija tal-assigurazzjoni jew tal-fondi ta' riżoluzzjoni msemmija fl-Artikolu 8(2) ta' dan il-Protokoll Qafas tkun negattiva, l-aċċess għas-segment bankarju jew għas-segment tal-assigurazzjoni u tar-riassigurazzjoni ma għandux jingħata sakemm tali nuqqasijiet ikunu ġew rimedjati kif xieraq;
- (c) jekk il-valutazzjoni tal-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis tal-UE tidentifika nuqqasijiet f'qasam wiehed jew aktar, l-aċċess għas-segment jew segmenti korrispondenti tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji, kif imsemmi fl-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas, ma għandux jingħata qabel ma tali nuqqasijiet ikunu ġew rimedjati kif xieraq;
- (d) jekk il-valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat tidentifika nuqqasijiet, l-aċċess għas-segment jew segmenti korrispondenti tas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji, kif imsemmi fl-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas, ma għandux jingħata qabel ma tali nuqqasijiet ikunu ġew rimedjati kif xieraq.

4. Jekk ir-rakkomandazzjoni tagħha dwar l-aċċess għas-suq kif imsemmi fil-paragrafu 3 tkun negattiva, il-Kummissjoni Ewropea għandha tinnotifika lis-Sottokumitat għas-Servizzi Finanzjarji dwar il-linji gwida u l-azzjonijiet għall-Istat Assoċjat biex jindirizza n-nuqqasijiet identifikati. L-Istat Assoċjat għandu jiġi prekluz milli jissottometti talba ġdida għal evalwazzjoni biex jikseb aċċess għas-suq sa sena wara l-ħruġ tal-linji gwida mill-Kummissjoni Ewropea. Meta jippreżenta talba ġdida, l-Istat Assoċjat għandu jipprovdi evidenza tal-aderenza tiegħu mal-linji gwida preskritti u l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet meħtieġa.

PARTI III

MONITORAĠĠ

ARTIKOLU 12

Monitoraġġ tal-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-liġi tal-UE mill-Istat Assoċjat

1. Wara li l-Kumitat Kongunt ikun estenda, f'konformità mal-Artikolu 6 ta' dan il-Protokoll Qafas, l-aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji, jew għal wiehed jew aktar mis-segmenti tiegħu, għall-Istat Assoċjat, il-konformità kontinwa tal-leġislazzjoni tal-Istat Assoċjat mal-acquis rilevanti tal-UE għandha tibqa' soġġetta għal evalwazzjoni mill-Kummissjoni Ewropea matul id-durata kollha tal-aċċess għas-suq. Il-monitoraġġ għandu jitwettaq f'konformità mal-Artikolu 9 ta' dan il-Protokoll Qafas.
2. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tippreżenta r-riżultati tal-monitoraġġ sussegwenti lis-Sottokumitat għas-Servizzi Finanzjarji, inkluż kwalunkwe rakkomandazzjoni biex jiġu indirizzati kwistjonijiet identifikati matul il-proċess ta' monitoraġġ. L-Istat Assoċjat għandu jimplimenta r-rakkomandazzjonijiet fil-perjodu ta' żmien speċifikat mir-rakkomandazzjonijiet infushom.

3. Jekk il-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis tal-UE jidentifika nuqqasijiet sinifikanti f'qasam wiehed jew aktar, l-UE għandu jkollha d-dritt li tissospendi l-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas fir-rigward tas-segment jew segmenti tas-servizzi finanzjarji inkwistjoni. Il-kundizzjonijiet u l-proċedura għas-sospensjoni huma stabbiliti fl-Artikoli 18 u 19 ta' dan il-Protokoll Qafas.
4. Il-kostijiet assoċjati mal-monitoraġġ regolari skont dan l-Artikolu għandhom jithallsu mill-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 13

Monitoraġġ tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat

1. Wara li l-Kumitat Kongunt ikun estenda, f'konformità mal-Artikolu 6 ta' dan il-Protokoll Qafas, l-aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji, jew għal wiehed jew aktar mis-segmenti tiegħu, għall-Istat Assoċjat, il-valutazzjoni tal-infrastruttura superviżorja tal-Istat Assoċjat għandha titwettaq f'konformità mal-Artikolu 10 ta' dan il-Protokoll Qafas. Dik il-valutazzjoni għandha tiġi organizzata kull sentejn, sakemm ma jiġix determinat mod ieħor mill-Kummissjoni Ewropea.
2. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tippreżenta r-riżultati tal-valutazzjonijiet lis-Sottokumitat għas-Servizzi Finanzjarji, inkluż kwalunkwe rakkomandazzjoni abbozzata mill-awtoritajiet superviżorji tal-UE biex jiġu indirizzati kwistjonijiet identifikati matul dan il-monitoraġġ.
3. L-Istat Assoċjat għandu jimplimenta r-rakkomandazzjonijiet kif imsemmi fil-paragrafu 2 fil-perjodu ta' żmien speċifikat f'dawk ir-rakkomandazzjonijiet. L-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom jivverifikaw jekk dawk ir-rakkomandazzjonijiet ġewx implimentati bis-shih.

4. Jekk l-Istat Assoċjat jonqos milli jirrimedja n-nuqqasijiet identifikati fir-rakkomandazzjonijiet tal-valutazzjoni fil-perjodu ta' żmien speċifikat, l-UE għandu jkollha d-dritt li tissospendi l-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas fir-rigward tas-segment jew segmenti tas-servizzi finanzjarji inkwistjoni. Il-kundizzjonijiet u l-proċedura għas-sospensjoni huma stabbiliti fl-Artikoli 18 u 19 ta' dan il-Protokoll Qafas.

5. Il-kostijiet assoċjati mal-monitoraġġ regolari skont dan l-Artikolu għandhom jiġihallu mill-Istat Assoċjat.

PARTI IV

KOOPERAZZJONI MAL-AWTORITAJIET SUPERVIŻORJI TAL-UE

ARTIKOLU 14

Awtoritajiet superviżorji tal-UE – setgħat ġenerali

1. L-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom jingħataw fir-rigward tas-settur tas-servizzi finanzjarji u l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat is-setgħat kollha mogħtija lilhom mir-regolamenti fundaturi tagħhom, il-leġislazzjoni settorjali rilevanti tal-UE u dan il-Protokoll Qafas.
2. Is-setgħat tal-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom jinkludu s-setgħa li jiehdu deċiżjonijiet u rakkomandazzjonijiet indirizzati lill-fornituri tas-servizzi finanzjarji jew lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat, kif meħtieġ biex jiġi żgurat il-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-UE, il-protezzjoni tal-konsumaturi, tal-investituri u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra, jew is-salvagwardja tal-istabbiltà u l-integrità tas-suq intern tal-UE. Dawk is-setgħat għandhom jiġu eżerċitati f'konsultazzjoni mal-awtoritajiet superviżorji finanzjarji tal-Istat Assoċjat.
3. L-Istat Assoċjat għandu jiżgura li l-awtoritajiet superviżorji tal-UE jkunu jistgħu jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod effettiv fi ħdan il-ġurisdizzjoni tiegħu u għandhom jikkontribwixxu għall-htiġijiet baġitarji tagħhom skont dan. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat għandhom jikkooperaw mal-awtoritajiet superviżorji tal-UE fl-eżerċizzju tas-setgħat tagħhom fil-ġurisdizzjoni tagħhom u għandhom jiehdu l-azzjonijiet kollha meħtieġa biex jiżguraw l-infurzar effettiv u konsistenti tad-deċiżjonijiet u rakkomandazzjonijiet kollha adottati mill-awtoritajiet superviżorji tal-UE.

4. Fl-oqsma fejn l-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandhom mandati superviżorji diretti jew setgħat ta' intervent dirett, id-deċiżjonijiet adottati minnhom għandhom ikunu legalment vinkolanti u direttament applikabbli fil-ġurisdizzjoni tal-Istat Assoċjat mingħajr il-htieġa ta' validazzjoni minn awtorità kompetenti tal-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 15

Awtoritajiet superviżorji tal-UE – setgħat ta' emerġenza

1. Fil-każ ta' żviluppi negattivi fis-settur finanzjarju tal-Istat Assoċjat li jista' jkollhom impatt fuq l-istabbiltà jew l-integrità tas-settur finanzjarju tal-UE jew ta' wiehed mill-Istati Membri tagħha, jew li jkunu ta' detriment għall-konsumaturi, l-investituri jew partijiet ikkonċernati rilevanti oħra fl-UE, jew jekk ikun hemm riskji emergenti maħluqa minn imprizi bbazati fl-Istat Assoċjat u involuti f'attivitajiet b'implikazzjonijiet transkonfinali potenzjali, l-awtoritajiet superviżorji tal-UE għandu jkollhom is-setgħa li jadottaw id-deċiżjonijiet li ġejjin vis-à-vis il-fornituri tas-servizzi finanzjarji bbazati fl-Istat Assoċjat:

- (a) jipprojbixxu s-sottoskrizzjoni ta' negozju ġdid jew l-onboarding ta' klijenti godda, f'każ ta' kondotta jew tħassib prudenzjali;
- (b) jipprojbixxu d-disponiment liberu tal-assi;
- (c) joħorgu ordni soġġetta għal piena.

2. L-awtoritajiet supervizzorji tal-UE għandhom jadottaw deċiżjoni indirizzata lill-awtorità kompetenti rilevanti tal-Istat Assoċjat biex jissospendu l-liċenzja mogħtija lil fornitur ta' servizzi finanzjarji fil-każ ta' ksur tal-ligi tal-UE, attivitajiet frodulent, jew f'każ ta' thassib serju dwar is-sitwazzjoni finanzjarja, il-mudell tan-negozju, il-konformità mal-legiżlazzjoni dwar il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u l-finanzjament tat-terroriżmu, il-konformità mar-rekwiziti ta' "kompetenza u idoneità", jew imġiba vis-à-vis klijenti jew klijenti potenzjali tal-fornitur tas-servizzi finanzjarji.

3. Id-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jiġu adottati mill-awtoritajiet supervizzorji tal-UE biss jekk ikunu żguraw li l-awtoritajiet supervizzorji tal-Istat Assoċjat ikunu naqsu milli jeżerċitaw is-setgħat tagħhom fil-ħin jew b'mod effettiv. Dawn id-deċiżjonijiet għandhom ikunu legalment vinkolanti u direttament applikabbli fil-ġurisdizzjoni tal-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 16

Ir-rwol tal-Istat Assoċjat

L-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat għandu jkollhom, hlief għad-dritt tal-vot, u limitati għal deċiżjonijiet indirizzati direttament lis-settur jew l-awtoritajiet finanzjarji tagħhom, l-istess drittijiet u obbligi bħall-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri tal-UE fil-hidma tal-awtoritajiet supervizzorji tal-UE u l-Bord tas-Superviżuri tagħhom.

ARTIKOLU 17

Kooperazzjoni fil-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus

L-Istat Assoċjat għandu jiżgura kooperazzjoni sħiħa mal-awtoritajiet maħtura tal-UE u tal-Istati Membri kontra l-ħasil tal-flus u kwalunkwe korp suċċessur tagħhom.

PARTI V

MIZURI TA' SALVAGWARDJA TAL-UE

ARTIKOLU 18

Mizuri ta' salvagwardja – il-prinċipji

1. L-UE tista' tissospendi temporanjament l-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas fir-rigward tas-segment jew segmenti tas-servizzi finanzjarji inkwistjoni, fejn:
 - (a) jinstabu nuqqasijiet sinifikanti fl-implimentazzjoni u l-applikazzjoni tal-acquis tal-UE matul il-monitoraġġ f'konformità mal-Artikolu 12 ta' dan il-Protokoll Qafas;
 - (b) jinstabu nuqqasijiet sinifikanti fil-qafas supervizzorju tal-Istat Assoċjat matul il-monitoraġġ skont l-Artikolu 13 ta' dan il-Protokoll Qafas;
 - (c) jinstab nuqqas ta' kooperazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Assoċjat fil-glieda kontra l-irregolaritajiet, il-frodi, l-abbuż, il-ħasil tal-flus u l-finanzjament tat-terroriżmu;
 - (d) tkun twettqet ċirkomvenzjoni jew ksur sinifikanti tal-acquis tal-UE fil-qasam tas-servizzi finanzjarji.

2. Sospensjoni temporanja għandha tigi adottata skont il-kundizzjonijiet u l-proċedura stabbiliti fl-Artikolu 19 ta' dan il-Protokoll Qafas.

ARTIKOLU 19

Miżuri ta' salvagwardja – il-proċeduri

1. B'deroga mill-Artikolu 90 tal-Ftehim Qafas, fejn l-UE tqis li tkun seħħet waħda jew aktar mis-sitwazzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 18(1) ta' dan il-Protokoll Qafas, għandha tinnotifika lill-Istat Assoċjat u tirreferi l-kwistjoni lill-Kumitat Kongunt.
2. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' mingħajr dewmien, u fi kwalunkwe każ mhux aktar tard minn xahar wara li l-kwistjoni tkun giet riferuta lilu. Il-partijiet Assoċjati għandhom jipprezentaw l-informazzjoni utli kollha lill-Kumitat Kongunt biex ikun jista' jsir eżami fil-fond tas-sitwazzjoni. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina l-possibbiltajiet kollha li jippermettu li tinstab soluzzjoni f'konformità ma' dan il-Ftehim u jista' jiehu kwalunkwe deċiżjoni għal dan l-għan, fejn meħtieġ.
3. Meta l-Kumitat Kongunt jonqos milli jsib soluzzjoni għas-sitwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 18(1) fi żmien tliet xhur mid-data tal-ewwel laqgħa skont il-paragrafu 2, l-UE għandha tinnotifika lill-Istat Assoċjat bis-soluzzjoni proposta tagħha għall-problema identifikata.

4. Jekk l-Istat Assoċjat jonqos milli jikkonforma mas-soluzzjoni proposta mill-UE fi żmien tliet xhur, l-UE għandha tissospendi l-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas fir-rigward tas-segment jew segmenti tas-servizzi finanzjarji inkwistjoni sakemm l-Istat Assoċjat jirrimedja n-nuqqas identifikat mill-UE. Il-Partijiet Assoċjati għandhom ikomplu jimpenjaw ruhhom fi djalogu regolari biex isibu soluzzjoni aċċettabbli b'mod komuni.

5. Wara s-sospensjoni tal-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas, l-Istat Assoċjat jista' jirreferi l-kwistjoni lill-QĠUE. Meta l-Istat Assoċjat jippjana li jressaq azzjoni quddiem il-QĠUE skont dan il-paragrafu, huwa għandu jinnotifika minnufih lill-UE bil-miktub dwar dan u jipprovdi l-informazzjoni rilevanti kollha.

PARTI VI

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI

ARTIKOLU 20

Sottokumitati għas-Servizzi Finanzjarji

1. B'deroga mill-ewwel sentenza tal-Artikolu 76(8) tal-Ftehim Qafas, żewġ Sottokumitati għas-Servizzi Finanzjarji huma b'dan stabbiliti, rispettivament, bejn:

- (a) l-UE, irrappreżentata mill-Kummissjoni, u Andorra, irrappreżentata mill-awtorità tagħha responsabbli għall-politika tas-servizzi finanzjarji; kif ukoll
- (b) l-UE, irrappreżentata mill-Kummissjoni, u San Marino, irrappreżentata mill-awtorità tagħha responsabbli għall-politika tas-servizzi finanzjarji.

Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll Qafas, kwalunkwe referenza għal Sottokumitat dwar is-Servizzi Finanzjarji għandha tinqara bħala referenza għal kwalunkwe wiehed minn dawn is-Sottokumitati.

2. Is-sottokumitati għas-Servizzi Finanzjarji għandhom iwettqu l-funzjonijiet li ġejjin:

- (a) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas, kif applikat permezz tal-Protokolli tal-Istat Assoċjat u d-dispożizzjonijiet rilevanti fl-Annessi IX, XII u XXII għal dawk il-Protokolli ta' Stati Assoċjati;

- (b) jifformulaw ir-rakkomandazzjonijiet li ġejjin lill-Kumitati Kongunti:
- (i) rakkomandazzjonijiet biex jiġi emendat l-Anness IX tal-Protokoll tal-Istat Assoċjat f'konformità mal-Artikolu 81 tal-Ftehim Qafas;
 - (ii) rakkomandazzjonijiet biex jiġi estiż l-aċċess għas-suq intern tal-UE għas-servizzi finanzjarji jew wieħed jew aktar mis-segmenti tas-suq tagħha, f'konformità mal-Artikolu 6 ta' dan il-Protokoll Qafas;
 - (iii) rakkomandazzjonijiet oħra.
- (c) jifformulaw rakkomandazzjonijiet lill-Kumitat ta' Assoċjazzjoni, fejn xieraq;
- (d) jassumu l-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet l-oħra kollha assenjati lilhom minn Artikoli oħra ta' dan il-Protokoll Qafas.
3. Il-Kummissjoni Ewropea tista' tistieden lill-awtoritajiet supervizzorji tal-UE biex jattendu l-laqgħat tas-Sottokumitat għas-Servizzi Finanzjarji għal diskussjonijiet tekniċi rilevanti.
4. F'każijiet fejn l-emendi għall-Annessi IX tal-Protokoll tal-Istat Assoċjat jikkonċernaw iż-żewġ Stati Assoċjati, iż-żewġ Sottokumitati dwar is-Servizzi Finanzjarji għandhom iwettqu l-hidma tagħhom f'laqgħat kongunti, abbażi ta' proposti koordinati.
5. Is-Sottokumitati għas-Servizzi Finanzjarji għandhom jiltaqgħu kull sena jew f'intervalli oħra kif determinat mill-membri tagħhom. Il-laqgħat jistgħu jsiru permezz ta' kwalunkwe mezz teknoloġiku disponibbli għall-Partijiet Assoċjati.

PARTI VII

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU 21

Attivitajiet ta' banek ċentrali u awtoritajiet monetarji

L-ebda dispożizzjoni ta' dan il-Ftehim ma għandha tapplika għal attivitajiet imwettqa minn awtoritajiet pubbliċi, banek ċentrali, awtoritajiet monetarji, jew kwalunkwe entità oħra proprjetà ta' jew ikkontrollata minn Parti Assoċjata fl-implimentazzjoni ta' politiki monetarji jew ta' rati tal-kambju.

PROTOKOLL QAFAS 4
DWAR IR-REGOLI TAL-KOMPETIZZJONI APPLIKABBLI GHALL-IMPRIZI

ARTIKOLU 1

Fir-rigward ta' ftehimiet, deċiżjonijiet u prattiki miftiehma li diġà jeżistu fid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim li jaqgħu taħt l-Artikolu 38, il-paragrafu 1 tal-Ftehim Qafas, il-projbizzjoni stabbilita f'dak il-paragrafu ma għandhiex tapplika mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim, fejn dawk il-ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattiki jiġu modifikati fi żmien tnax-il xahar mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim sabiex jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li jinsabu fl-eżenzjonijiet generali previsti fl-Anness XIV tal-Protokoll dwar l-Istat Assoċjat.

ARTIKOLU 2

Fir-rigward ta' ftehimiet, deċiżjonijiet ta' assoċjazzjonijiet ta' imprizi u prattiki miftiehma li diġà jeżistu fid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim li jaqgħu taħt l-Artikolu 38, il-paragrafu 1 tal-Ftehim Qafas, il-projbizzjoni stabbilita f'dak il-paragrafu ma għandhiex tapplika, mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim, fejn dawk il-ftehimiet, deċiżjonijiet jew prattiki jiġu modifikati fi żmien tnax-il xahar mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim sabiex ma jibqgħux jaqgħu taħt dik il-projbizzjoni.

PROTOKOLL QAFAS 5
DWAR IL-KOOPERAZZJONI FIL-QASAM TAL-ISTATISTIKA

ARTIKOLU 1

Sugġett

1. Dan il-Protokoll ta' Qafas japplika għall-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika bejn il-Partijiet Assoċjati sabiex jiġu żgurati l-produzzjoni u t-tixrid ta' informazzjoni statistika koerenti u komparabbli għad-deskrizzjoni u l-monitoraġġ tal-politiki ekonomiċi, soċjali u ambjentali kollha rilevanti għall-kooperazzjoni tagħhom.
2. Għal dan l-għan, il-Partijiet Assoċjati għandhom jiżviluppaw u jużaw metodi, definizzjonijiet u klassifikazzjonijiet armonizzati kif ukoll programmi u proċeduri komuni li jorganizzaw xogħol statistiku f'livelli amministrattivi xierqa u f'konformità ma' dan il-Protokoll Qafas.
3. Il-produzzjoni tal-istatistika tal-Partijiet Assoċjati għandha tkun imparzjali, affidabbli, oġġettiva, xjentifikament indipendenti, kosteffettiva u kunfidenzjali. Il-produzzjoni tal-istatistika ma għandhiex tinvolvi piż eċċessiv fuq l-operaturi ekonomiċi.

ARTIKOLU 2

Sottokumitati tal-Istatistika

1. B'deroga mill-ewwel sentenza tal-Artikolu 76(8) tal-Ftehim Qafas, żewġ Sottokumitati tal-Istatistika huma b'dan stabbiliti bejn, rispettivament,:
 - (a) l-UE, irrappreżentata mill-Kummissjoni Ewropea, u Andorra, irrappreżentata mill-awtoritajiet tagħha responsabbli għall-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika; kif ukoll
 - (b) l-UE, irrappreżentata mill-Kummissjoni Ewropea, u San Marino, irrappreżentata mill-awtoritajiet tagħha responsabbli għall-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika.

Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll Qafas, kwalunkwe referenza għal Sottokumitat tal-Istatistika għandha tingara bħala referenza għal kwalunkwe wieħed minn dawn is-Sottokumitati tal-Istatistika.

2. Is-sottokumitati tal-Istatistika għandhom ikunu responsabbli għall-amministrazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas u għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni xierqa tiegħu. Għal dan l-għan, għandhom jagħmlu rakkomandazzjonijiet u jieħdu deċiżjonijiet fil-każijiet previsti f'dan il-Protokoll Qafas. Is-Sottokumitati tal-Istatistika għandhom jadottaw deċiżjonijiet b'konsens.

3. Is-Sottokumitati tal-Istatistika u l-Kumitat tas-Sistema Ewropea tal-Istatistika (“ESSC”) stabbiliti bir-Regolament (KE) Nru 223/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ għandhom jorganizzaw il-kompiti tagħhom għall-finijiet ta’ dan il-Protokoll Qafas f’laqgħat ikkombinati.
4. Is-sottokumitati tal-Istatistika għandhom jiltaqgħu kif u meta jkun meħtieġ. Kwalunkwe Parti Assoċjata tista’ titlob laqgħa tas-Sottokumitat tal-Istatistika rilevanti. Is-sottokumitati tal-Istatistika jistgħu jiddeċiedu li jistabbilixxu gruppi ta’ ħidma li jistgħu jgħinuhom fit-twettiq tal-kompiti tagħhom.
5. Parti Assoċjata tista’ fi kwalunkwe hin tqajjem kwistjoni ta’ thassib fir-rigward ta’ dan il-Protokoll Qafas fis-Sottokumitat tal-Istatistika rilevanti.
6. Kull deċiżjoni ta’ Sottokumitat tal-Istatistika għandha tiddikjara d-data tal-implimentazzjoni tagħha. Deċiżjoni bħal din għandha tiġi ppreżentata, fejn meħtieġ, għall-approvazzjoni skont ir-regoli ta’ proċedura tas-Sottokumitat tal-Istatistika u għandha tiddaħhal fis-seħh minn dak is-Sottokumitat tal-Istatistika f’konformità mar-regoli ta’ proċedura tiegħu.

¹ Ir-Regolament (KE) Nru 223/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2009 dwar l-Istatistika Ewropea u li jhassar ir-Regolament (Euratom, KE) Nru 1101/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar it-trażmissjoni ta’ data sugġetta għall-kunfidenzjalità statistika lill-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Komunitajiet Ewropej, ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 322/97 u d-Deċiżjoni tal-Kunsill 89/382/KEE, Euratom li tistabbilixxi Kumitat dwar il-Programmi tal-Istatistika tal-Komunitajiet Ewropej (ĠU L 87, 31.3.2009, p. 164).

ARTIKOLU 3

Koperazzjoni statistika

1. Il-programm statistiku Ewropew imsemmi fl-Artikolu 13 tar-Regolament (KE) Nru 223/2009 għandu jikkostitwixxi l-qafas għall-azzjonijiet statistiċi li għandhom jitwettqu minn kull wiehed mill-Istati Assoċjati għall-perjodi ta' zmien rilevanti koperti minn kull programm. L-oqsma ewlenin u t-temi statistiċi kollha tal-programm statistiku Ewropew għandhom jitqiesu rilevanti għall-kooperazzjoni statistika stabbilita f'dan il-Protokoll Qafas u għandhom ikunu miftuħa għall-partecipazzjoni sħiħa minn kull wiehed mill-Istati Assoċjati.
2. Il-programmi statistiċi annwali speċifiċi tal-UE/Stat Assoċjat ("UE/Andorra" u "UE/San Marino") għandhom jiġu żviluppati kull sena mis-Sottokumitati tal-Istatistika bħala subsett tal-programm ta' hidma annwali mfassal mill-Kummissjoni Ewropea f'konformità mal-Kapitolu III tar-Regolament (KE) Nru 223/2009, u b'mod parallel miegħu. Kull programm statistiku annwali bħal dan għandu jiġi approvat mis-Sottokumitat tal-Istatistika rilevanti. Dak il-programm għandu jindika b'mod partikolari l-azzjonijiet fi hdan it-temi rilevanti tal-programm li għandhom prijorità għall-kooperazzjoni statistika rispettiva tal-UE/Stat Assoċjat matul il-perjodu tal-programm.
3. L-informazzjoni statistika mill-Istati Assoċjati għandha tiġi trażmessa lill-Eurostat għall-ħażna, l-ipproċessar u d-disseminazzjoni. Għal dan l-għan, l-istituti nazzjonali tal-istatistika ("NSIs") tal-Istati Assoċjati għandhom jaħdmu f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Eurostat sabiex jiżguraw li d-data minn dawn l-Istati tiġi trasmessa kif suppost u mxerrda lid-diversi gruppi ta' utenti permezz tal-kanali normali ta' disseminazzjoni bħala parti mill-istatistika tal-UE/tal-Istat Assoċjat. It-trattament tal-istatistika mill-Istati Assoċjati għandu jkun irregolat mir-Regolament (KE) Nru 223/2009.

4. Kull Sottokumitat tal-Istatistika għandu jeżamina l-progress li jkun sar fil-qafas għal azzjonijiet statistiċi rilevanti tal-UE/Stat Assoċjati. Huwa għandu b'mod partikolari jivvaluta jekk l-oġettivi, il-prijoritajiet u l-azzjonijiet ippjanati matul l-ewwel tliet snin tal-applikazzjoni ta' dan il-Protokoll Qafas intlaħqux. Għandu wkoll jivvaluta jekk il-kontenut tal-Anness XXI għall-Protokoll tal-Istati Assoċjati rilevanti jirriflettix b'mod adegwat ir-rilevanza kif imsemmi fl-Artikolu 1(1) ta' dan il-Protokoll Qafas.

ARTIKOLU 4

Parteċipazzjoni

1. L-entitajiet stabbiliti fl-Istati Assoċjati għandhom ikunu intitolati li jipparteċipaw fi programmi speċifiċi tal-UE ġestiti mill-Eurostat, bl-istess drittijiet u obbligi kuntrattwali bħal dawk tal-entitajiet stabbiliti fl-UE.
2. Jistgħu jiġu ssekondati esperti nazzjonali mill-Istati Assoċjati lill-Kummissjoni Ewropea ("Eurostat"). Il-kostijiet assoċjati mal-issekondar ta' dawk l-esperti nazzjonali mal-Kummissjoni Ewropea ("Eurostat"), inklużi s-salarji, l-ispejjeż tas-sigurtà soċjali, il-provvediment għall-pensjonijiet, l-allowances ta' kuljum u tal-ivvjaġġar, għandhom jithallsu kompletament mill-Istat Assoċjat li jissekondahom.
3. L-entitajiet stabbiliti fl-UE għandhom ikunu intitolati li jipparteċipaw fi programmi speċifiċi ġestiti mill-NSIs tal-Istati Assoċjati, bl-istess drittijiet u obbligi kuntrattwali bħal dawk tal-entitajiet stabbiliti fl-Istati Assoċjati.

ARTIKOLU 5

Forom ohrajn ta' kooperazzjoni

1. It-trasferiment tat-teknoloġija fil-qasam tal-istatistika bejn l-NSIs ta' kull Stat Assoċjat u l-Eurostat jista' jsir bi ftehim reċiproku.
2. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet u l-arrangamenti speċifiċi stabbiliti fit-Taqsima S tal-Anness XI ta' kull Protokoll ta' Stat Assoċjat, il-Partijiet Assoċjati jistgħu jiskambjaw kwalunkwe informazzjoni fil-qasam tal-istatistika.
3. L-NSIs tal-Partijiet Assoċjati jistgħu jiskambjaw uffiċjali bejniethom. L-NSIs tal-Istati Membri tal-UE jistgħu wkoll jiskambjaw uffiċjali ma' daww tal-Istati Assoċjati. Il-kundizzjonijiet li taħthom isiru daww l-iskambji għandhom jiġu miftiehma direttament bejn l-NSIs involuti.

ARTIKOLU 6

Dispożizzjonijiet finanzjarji

1. Sabiex ikopru l-kostijiet kollha tal-partekipazzjoni tagħhom, l-Istati Assoċjati għandhom jikkontribwixxu finanzjarjament għall-programm statistiku Ewropew fuq bażi annwali.
2. Ir-regoli li jirregolaw il-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Istati Assoċjati huma stabbiliti fl-Artikolu 68 tal-Ftehim Qafas.

PROTOKOLL QAFAS 6
DWAR PROCEDURI TA' ARBITRAĠĠ

KAPITOLU 1

DISPOŻIZZJONIJIET PRELIMINARI

ARTIKOLU 1

Ambitu

Jekk kwalunkwe Parti Assoċjata tippreżenta tilwima għall-arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 90(8), l-Artikolu 97(9) jew l-Artikolu 98(6) tal-Ftehim Qafas, għandu japplika dan il-Protokoll Qafas.

ARTIKOLU 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll Qafas:

- (a) “Pretendent” tfisser il-Parti Assoċjata li tissottometti tilwima għall-arbitraġġ;
- (b) “Konvenut” tfisser il-Parti Assoċjata li tkun hadet:
 - (i) miżuri ta' kumpens f'konformità mal-Artikolu 90(7) tal-Ftehim Qafas;
 - (ii) miżuri ta' salvagwardja f'konformità mal-Artikolu 97(1) tal-Ftehim Qafas;
 - (iii) miżuri ta' salvagwardja ta' emerġenza f'konformità mal-Artikolu 97(5) tal-Ftehim Qafas;
 - (iv) miżuri ta' riekwilibriju f'konformità mal-Artikolu 97(8) tal-Ftehim Qafas;
 - (v) miżuri ta' salvagwardja f'konformità mal-Artikolu 98(1) tal-Ftehim Qafas;
- jew
- (vi) miżuri ta' riekwilibriju f'konformità mal-Artikolu 98(5) tal-Ftehim Qafas;

- (c) “rappreżentant ta’ Parti Assoċjata” tfisser uffiċjal ta’ Parti Assoċjata li tirrappreżenta lil dik il-Parti Assoċjata għall-finijiet ta’ tilwima skont l-Artikolu 90(8), l-Artikolu 97(9) jew l-Artikolu 98(6) tal-Ftehim Qafas, jew kwalunkwe persuna mahtura minnha;
- (d) “konsulent” tfisser persuna mahtura minn Parti Assoċjata biex tagħtiha pariri jew tgħinha fil-proċedimenti quddiem bord ta’ arbitraġġ;
- (e) “assistent” tfisser persuna li, skont it-termini tal-ħatra tagħha, twettaq riċerka għal membru ta’ bord ta’ arbitraġġ taħt id-direzzjoni u l-kontroll ta’ dak il-membru, jew tipprovdi assistenza lilu;
- (f) “kandidat” tfisser kwalunkwe persuna li isimha jkun fil-lista msemija fl-Artikolu 4(1) ta’ dan il-Protokoll Qafas u li tkun qed tiġi kkunsidrata għall-għażla bħala membru ta’ bord ta’ arbitraġġ skont dak l-Artikolu.

ARTIKOLU 3

Reġistru u appoġġ segretarjali

Fuq talba bil-miktub tal-Partijiet Assoċjati jew tal-bord ta’ arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali tal-Qorti Permanenti ta’ Arbitraġġ f’The Hague (“il-Qorti Permanenti ta’ Arbitraġġ”) għandu jaġixxi bħala r-reġistru u jipprovdi appoġġ segretarjali adegwat lill-bord ta’ arbitraġġ.

ARTIKOLU 4

Lista ta' persuni li huma lesti u kapaċi
jservu bħala membri ta' bord ta' arbitraġġ

1. Kull Kumitat Kongunt għandu jistabbilixxi lista ta' 15 persuna li huma lesti u kapaċi jservu bħala membri ta' bord ta' arbitraġġ. Għal dan l-għan, kull Parti Assoċjata għandha tinnomina hames persuni. Il-partijiet Assoċjati għandhom jinnominaw ukoll b'mod kongunt hames persuni biex iservu bħala president tal-bord ta' arbitraġġ. Il-Kumitati Kongunti għandhom jiżguraw li dawk il-listi jissodisfaw ir-rekwiżiti msemmija fil-paragrafu 2 f'kull hin.
2. Il-listi stabbiliti f'konformità mal-paragrafu 1 għandhom jinkludu biss persuni li ma jkun hemm l-ebda dubju dwar l-indipendenza tagħhom, li jkollhom il-kwalifiki meħtieġa għall-ħatra għall-ogħla kariga ġudizzjarja fil-pajjiżi rispettivi tagħhom jew li huma ġurikonsulti ta' kompetenza rikonoxxuta, u li għandhom għarfien speċjalizzat jew esperjenza tad-dritt tal-UE u tad-dritt internazzjonali pubbliku. Dawk il-listi ma għandhomx jinkludu persuni li huma membri, uffiċjali jew aġenti oħra tal-istituzzjonijiet tal-UE, tal-gvern ta' Stat Membru tal-UE, jew tal-gvern ta' Stat.

KAPITOLU 2

NOTIFIKI

ARTIKOLU 5

Tražmissjoni tan-notifiki

1. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jibgħat it-talbiet, in-notifiki, is-sottomissjonijiet bil-miktub u d-dokumenti l-oħra kollha liż-żewġ Partijiet Assoċjati fl-istess hin.
2. Meta Parti Assoċjata tindirizza talba, notifika, sottomissjoni bil-miktub jew dokument ieħor lill-bord ta' arbitraġġ, għandha tibgħat kopja tagħhom lill-Parti Assoċjata l-oħra fl-istess hin
3. Meta Parti Assoċjata tindirizza talba, notifika, sottomissjoni bil-miktub jew dokument ieħor fir-rigward tat-tilwima lill-Parti Assoċjata l-oħra, għandha tibgħat kopja tiegħu lill-bord ta' arbitraġġ fl-istess hin.
4. Kwalunkwe notifika msemmija fil-paragrafi minn 1 sa 3 għandha ssir bil-posta elettronika jew, fejn xieraq, bi kwalunkwe mezz ieħor ta' telekomunikazzjoni li jipprovdi rekord li ntbagħtet. Sakemm ma jkunx ippruvat mod ieħor, in-notifika għandha titqies li tkun waslet fl-istess jum li tkun intbagħtet. In-notifiki kollha għandhom jiġu indirizzati lis-Servizz Legali tal-Kummissjoni Ewropea u lill-Missjoni għall-UE tal-Istat Assoċjat ikkonċernat.

ARTIKOLU 6

Avviż ta' arbitraġġ

1. Il-proċedimenti ta' arbitraġġ għandhom jittqiesu li jibdew fid-data li fiha l-Konvenut jirċievi n-notifika ta' arbitraġġ. L-avviż ta' arbitraġġ għandu jintbagħat ukoll lill-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.
2. In-notifika ta' arbitraġġ għandu jkun fih l-elementi li ġejjin:
 - (a) it-talba biex it-tilwima tiġi sottomessa għall-arbitraġġ;
 - (b) l-ismijiet u l-indirizzi tal-Partijiet Assoċjati;
 - (c) l-ismijiet u l-indirizzi tar-rappreżentanti u l-konsulenti tagħhom;
 - (d) il-bażi ġuridika tal-proċedura: L-Artikolu 90(8), l-Artikolu 97(9) jew l-Artikolu 98(6) tal-Ftehim Qafas;
 - (e) l-identifikazzjoni ta' wahda mill-miżuri li ġejjin:
 - (i) il-miżuri kompensatorji msemmija fl-Artikolu 90(7) tal-Ftehim Qafas;
 - (ii) il-miżuri ta' salvagwardja msemmija fl-Artikolu 97(1) tal-Ftehim Qafas;

- (iii) il-miżuri ta' salvagwardja ta' emergenza msemija fl-Artikolu 97(5) tal-Ftehim Qafas;
- (iv) il-miżuri ta' riekwilibriju msemija fl-Artikolu 97(8) tal-Ftehim Qafas;
- (v) il-miżuri ta' salvagwardja msemija fl-Artikolu 98(1) tal-Ftehim Qafas;
- (vi) il-miżuri ta' riekwilibriju msemija fl-Artikolu 98(5) tal-Ftehim Qafas;
- (f) l-ispeċifikazzjoni tar-regola inkwistjoni fit-tilwima jew relatata magħha;
- (g) deskrizzjoni qasira tat-tilwima;
- (h) in-nomina ta' membru tal-bord ta' arbitraġġ.

3. Tilwima dwar il-kwistjoni dwar jekk in-notifika ta' arbitraġġ tikkonformax mar-rekwiżiti ta' dan il-Protokoll Qafas ma għandhiex timpedixxi l-istabbiliment tal-bord ta' arbitraġġ. Tali tilwima għandha tiġi solvuta definittivament mill-bord ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU 7

Twegiba ghan-notifika ta' arbitragg

1. Fi zmien 20 jum minn meta jircievi n-notifika ta' arbitragg, il-Konvenut ghandu jibghat it-twegiba tieghu lill-Pretendent u lill-Qorti Permanenti ta' Arbitragg, li ghandu jkun fiha:

- (a) l-ismijiet u l-indirizzi tal-Partijiet Assoċjati;
- (b) l-ismijiet u l-indirizzi tar-rappreżentanti u l-konsulenti taghhom;
- (c) it-twegiba għall-elementi li jinsabu fin-notifika ta' arbitragg kif previst fl-Artikolu 6(2)(d)-(g) ta' dan il-Protokoll Qafas;
- (d) in-nomina ta' membru tal-bord ta' arbitragg.

2. Tilwima dwar in-nuqqas tal-Konvenut li jwieġeb, jew li jwieġeb b'mod shih u f'waqtu, ghan-notifika ta' arbitragg ma ghandhiex timpedixxi l-istabbiliment tal-bord ta' arbitragg. Tali tilwima ghandha tigi solvuta definittivament mill-bord ta' arbitragg.

KAPITOLU 3

IL-BORD TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU 8

Stabbiliment ta' panil ta' arbitraġġ

1. Il-Bord għandu jkun magħmul minn tliet membri.
2. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jiġi stabbilit f'konformità mal-paragrafi 3 u 4 ta' dan l-Artikolu fi żmien 30 jum mid-data tas-sottomissjoni ta' notifika ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 6 ta' dan il-Protokoll Qafas.
3. Il-Partijiet Assoċjati għandhom jinnominaw membru wieħed tal-bord ta' arbitraġġ minn fost il-persuni fuq il-lista stabbilita skont l-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas. Il-President għandu jintgħażel bi ftehim reċiproku mill-membri tal-bord ta' arbitraġġ mil-lista ta' persuni nnominati b'mod kongunt mill-Partijiet Assoċjati biex iservu bħala president.

F'każ li l-membri tal-bord ta' arbitraġġ ma jkunux jistgħu jaqblu dwar l-għażla tal-president fil-limitu ta' żmien stabbilit fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, kwalunkwe Parti Assoċjata tista' titlob lis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ biex jagħzel il-president bil-polza mil-lista ta' persuni proposti b'mod kongunt mill-Partijiet Assoċjati biex jaġixxu bħala president.

4. Is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ għandu jagħmel l-għażla msemmija fit-tieni punt tal-paragrafu 3 fi żmien hamest ijiem mit-talba msemmija fil-paragrafu 3. Ir-rappreżentanti tal-Partijiet Assoċjati għandhom ikunu intitolati li jkunu preżenti fl-għażla.

5. Id-data tal-istabbiliment tal-bord ta' arbitraġġ għandha tkun id-data li fiha l-president ikun intgħażel u aċċetta l-hatra tiegħu.

6. Fil-każ li l-lista msemmija fl-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas ma tkunx giet stabbilita sal-iskadenza tal-limitu ta' żmien stabbilit fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, kull Parti Assoċjata għandha, fi żmien hamest ijiem, tinnomina persuna waħda biex isservi bħala membru tal-bord ta' arbitraġġ. Jekk ikunu ġew proposti persuni skont l-Artikolu 4(1) ta' dan il-Protokoll Qafas, innomini għandhom isiru minn dik il-lista ta' persuni. Il-President għandu mbagħad jinħatar f'konformità mal-proċedura stabbilita fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu. Fil-każ li l-Partijiet Assoċjati, fi żmien hamest ijiem oħra, ma jkunux ipproponew b'mod kongunt mill-inqas persuna waħda biex isservi ta' president, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ għandu, fi żmien hamest ijiem u wara konsultazzjoni mal-Partijiet Assoċjati, jipproponi president li jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 4(2) ta' dan il-Protokoll Qafas. Sakemm waħda mill-Partijiet Assoċjati ma toġġezzjonax għal dik il-proposta fi żmien hamest ijiem, għandha tinħatar il-persuna proposta mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.

7. Fil-każ li ma jiġix stabbilit bord ta' arbitraġġ fi żmien tliet xhur mid-data tat-talba magħmula skont l-Artikolu 6 ta' dan il-Protokoll Qafas, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ għandu, fi żmien 15-il jum minn talba minn kwalunkwe Parti Assoċjata u wara konsultazzjoni mal-Partijiet Assoċjati, jahtar persuni li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 4(2) ta' dan il-Protokoll Qafas biex jikkostitwixxu l-bord ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU 9

Indipendenza u immunità tal-membri ta' bord ta' arbitraġġ

1. Il-membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom ikunu indipendenti, għandhom iservu fil-kapaċità individwali tagħhom u ma għandhom jiehdu struzzjonijiet minn ebda organizzazzjoni jew gvern.
2. Il-membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom, sa mill-istabbiliment tiegħu, igawdu minn immunità minn proċedimenti legali fl-UE u fl-Istati Assoċjati fir-rigward ta' atti mwettqa minnhom fl-eżerċizzju tal-funzjonijiet tagħhom fuq dak il-bord ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU 10

Sfidi tal-membri tal-bord ta' arbitraġġ.

1. Parti Assoċjata li jkollha l-ħsieb li tikkontesta membru tal-bord ta' arbitraġġ għandha tinnotifika l-intenzjoni tagħha fi żmien 15-il jum mid-data li fiha l-ħatra ta' dak il-membru tkun giet innotifikata lilha jew fi żmien 30 jum mid-data li fiha tkun giet mgħarrfa b'ċirkostanzi bi ksur tar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 9(1) ta' dan il-Protokoll Qafas.
2. In-notifika ta' kontestazzjoni għandha tintbagħat lill-Parti Assoċjata l-oħra, lill-membru tal-bord ikkontestat, lill-membri l-oħra tal-bord ta' arbitraġġ u lill-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ. Għandha tistabbilixxi r-raġunijiet għal dik il-kontestazzjoni.
3. Meta membru tal-bord ta' arbitraġġ ikun gie kkontestat minn Parti Assoċjata, il-Parti Assoċjata l-oħra tista' taċċetta l-kontestazzjoni. Il-membru tal-bord ta' arbitraġġ ikkontestat jista' wkoll jirtira. Tali aċċettazzjoni jew irtirar ma għandhomx jimplikaw rikonoxximent tar-raġunijiet mogħtija għall-kontestazzjoni.

4. Jekk, fi żmien 15-il jum mid-data tan-notifika ta' kontestazzjoni, il-Parti Assoċjata l-oħra ma taċċettax il-kontestazzjoni jew il-membru tal-bord ta' arbitraġġ ikkontestat ma jirtirax, il-Parti konvenuta tista' titlob lis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ biex jiehu deċiżjoni dwar il-kontestazzjoni.

5. Meta jiehu deċiżjoni dwar kontestazzjoni, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ għandu jagħti r-raġunijiet tiegħu, sakemm il-Partijiet Assoċjati ma jaqblux li ma għandha tingħata l-ebda raġuni.

ARTIKOLU 11

Sostituzzjoni tal-membri tal-bord ta' arbitraġġ

1. F'każ li jkun meħtieġ li membru tal-bord tal-arbitraġġ jiġi sostitwit matul il-proċedura ta' arbitraġġ kif previst fil-Kapitolu 5 ta' dan il-Protokoll Qafas, għandu jinħatar jew jintgħażel sostitut f'konformità mal-Artikolu 8(3) ta' dan il-Protokoll Qafas. Dik id-dispożizzjoni għandha tapplika anki meta Parti Assoċjata ma tkunx eżerċitat id-dritt li taħtar jew tiegħu sehem fil-ħatra tal-membru tal-bord ta' arbitraġġ li għandu jiġi sostitwit.

2. Meta membru tal-bord tal-arbitraġġ jiġi sostitwit, il-proċedura għandha titkompla fl-istadju li fih il-membru tal-bord tal-arbitraġġ li jkun qed jiġi sostitwit ma baqax jaqdi dmirijietu, sakemm il-bord tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor.

ARTIKOLU 12

Operat tal-bord ta' arbitraġġ

1. Il-President tal-bord ta' arbitraġġ għandu jippresedi l-laqgħat kollha ta' dak il-bord. Il-bord ta' arbitraġġ jista' jiddelega lill-president tiegħu l-awtorità li jieħu deċiżjonijiet amministrattivi u proċedurali.
2. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan il-Protokoll Qafas, il-bord ta' arbitraġġ jista' jmxexxi l-proċedimenti u d-deliberazzjonijiet tiegħu bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni.
3. Il-membri tal-bord ta' arbitraġġ biss jistgħu jieħdu sehem fid-deliberazzjonijiet tiegħu. Madankollu, il-bord ta' arbitraġġ jista' jippermetti li l-assistenti jkunu preżenti.
4. L-abbozzar ta' kwalunkwe deċiżjoni għandu jibqa' r-responsabbiltà esklużiva tal-membri tal-bord tal-arbitraġġ u ma għandu jiġi ddelegat lill-ebda persuna oħra.
5. Meta tqum kwistjoni proċedurali li ma tkunx koperta minn dan il-Protokoll Qafas, il-bord ta' arbitraġġ jista', wara li jikkonsulta mal-Partijiet Assoċjati, jiddeċiedi dwar il-proċedura li għandha tiġi segwita, sakemm din tkun kompatibbli ma' dan il-Protokoll Qafas.
6. Jekk il-bord ta' arbitraġġ iqis li hemm bżonn li jinbidel xi wieħed mil-limiti ta' zmien għall-proċedimenti msemmija f'dan il-Protokoll Qafas jew li jsir kwalunkwe aġġustament proċedurali jew amministrattiv ieħor, huwa għandu jinforma lill-Partijiet Assoċjati, wara li jikkonsultahom, bil-miktub dwar ir-raġunijiet għall-bidla jew l-aġġustament u l-limitu ta' zmien jew l-aġġustament meħtieġ.

KAPITOLU 4

IL-KOMPUTAZZJONI TAL-LIMITI TAŻ-ŻMIEN

ARTIKOLU 13

Il-komputazzjoni tal-limiti taż-żmien

1. Kwalunkwe limitu ta' żmien previst f'dan il-Protokoll Qafas għandu jibda mill-jum ta' wara dak li fih tasal in-notifika. Jekk l-aħħar jum ta' limitu ta' żmien jahbat fi tmiem il-gimgha jew btala uffiċjali applikabbli għall-Kummissjoni Ewropea jew għall-Istat Assoċjat ikkonċernat, il-limitu ta' żmien għandu jibqa' għaddej sal-jum tax-xogħol li jmiss. Il-vaganzi uffiċjali li jahbtu matul il-limitu ta' żmien għandhom jingħaddu.
2. Jekk l-aħħar jum għall-kunsinna ta' dokument jahbat fi tmiem il-gimgha jew btala uffiċjali applikabbli għall-Kummissjoni Ewropea jew għall-Istat Assoċjat ikkonċernat, dak id-dokument jista' jitwassal fil-jum tax-xogħol li jmiss tal-Kummissjoni Ewropea jew tal-Istat Assoċjat ikkonċernat, skont il-każ.

KAPITOLU 5

PROCEDURA TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU 14

Dispożizzjonijiet ġenerali

Il-bord ta' arbitraġġ għandu jiżgura li l-partijiet jigu ttrattati b'ugwaljanza u li fi kwalunkwe stadju xieraq tal-proċedimenti kull Parti Assoċjata tingħata opportunità adegwata biex tippreżenta l-każ tagħha. Il-bord għandu jmxexxi l-proċedimenti tiegħu b'mod li jipprevjeni dewmien u spejjeż bla bżonn u bil-ħsieb li jsolvi t-tilwima bejn il-Partijiet Assoċjati.

ARTIKOLU 15

Post ta' arbitraġġ

Il-post ta' arbitraġġ għandu jkun The Hague. F'ċirkostanzi eċċezzjonali, il-bord ta' arbitraġġ jista' jiltaqa' fi kwalunkwe post ieħor li jqis xieraq.

ARTIKOLU 16

Lingwi

1. Il-lingwi tal-proċedimenti quddiem il-bord ta' arbitraġġ għandhom ikunu l-Franċiż u l-Ingliš.
2. Il-bord ta' arbitraġġ jista' jordna li d-dokumenti kollha meħmuża mad-dikjarazzjoni ta' pretensjoni jew ir-risposta tal-konvenut u d-dokumenti addizzjonali kollha ppreżentati matul il-proċedimenti bil-lingwa oriġinali tagħhom ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni f'waħda mil-lingwi tal-proċedimenti.
3. Kull Parti Assoċjata għandha thallas l-ispejjeż tagħha tat-traduzzjoni tad-dokumenti li tkun ippreżentat lill-bord ta' arbitraġġ li oriġinarjament ma jkunux abbozzati bl-Ingliš jew bil-Franċiż, kif ukoll kwalunkwe spiża relatata mal-interpretazzjoni tar-rappreżentanti jew tal-konsulenti tagħha matul is-seduta ta' smigh.

ARTIKOLU 17

Dikjarazzjoni ta' pretensjoni

1. Il-Pretendent għandu jibgħat id-dikjarazzjoni ta' pretensjoni tiegħu, bil-miktub, lill-Konvenut, lill-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ u lil kull membru tal-bord ta' arbitraġġ fil-limitu ta' żmien stabbilit mill-bord ta' arbitraġġ għal dan l-għan f'konformità mal-Artikolu 20 ta' dan il-Protokoll Qafas. Il-Pretendent jista' jagħzel li jikkunsidra n-notifika ta' arbitraġġ tiegħu msemija fl-Artikolu 6 ta' dan il-Protokoll Qafas id-dikjarazzjoni ta' pretensjoni tiegħu, sakemm tissodisfa r-rekwiżiti kollha stabbiliti fil-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

2. Id-dikjarazzjoni ta' pretensjoni għandu jkun fiha l-elementi li ġejjin:

- (a) l-ismijiet u l-indirizzi tal-Partijiet Assoċjati;
- (b) l-ismijiet u l-indirizzi tar-rappreżentanti u l-konsulenti tagħhom;
- (c) il-bażi ġuridika tal-proċedura: L-Artikolu 90(8), l-Artikolu 97(9) jew l-Artikolu 98(6) tal-Ftehim Qafas;

u l-identifikazzjoni ta' waħda mill-miżuri li ġejjin:

- (i) il-miżuri kompensatorji msemmija fl-Artikolu 90(7) tal-Ftehim Qafas;
 - (ii) il-miżuri ta' salvagwardja msemmija fl-Artikolu 97(1) tal-Ftehim Qafas;
 - (iii) il-miżuri ta' salvagwardja ta' emergenza msemmija fl-Artikolu 97(5) tal-Ftehim Qafas;
 - (iv) il-miżuri ta' riekwilibriju msemmija fl-Artikolu 97(8) tal-Ftehim Qafas;
 - (v) il-miżuri ta' salvagwardja msemmija fl-Artikolu 98(1) tal-Ftehim Qafas;
 - (vi) il-miżuri ta' riekwilibriju msemmija fl-Artikolu 98(5) tal-Ftehim Qafas;
- (d) dikjarazzjoni tal-fatti li jsostnu l-pretensjoni;

(e) deskrizzjoni tat-tilwima; kif ukoll

(f) ir-raġunijiet legali jew l-argumenti invokati.

3. Id-dikjarazzjoni ta' pretensjoni jenhtieg li, kull fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata mid-dokumenti u l-evidenza kollha invokati mill-Pretendent jew tirreferi għal dawk id-dokumenti u dik l-evidenza.

ARTIKOLU 18

Risposta tal-konvenut

1. Il-Konvenut għandu jibgħat, bil-miktub, ir-risposta tal-konvenut tiegħu lill-Pretendent, lill-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ u lil kull membru tal-bord ta' arbitraġġ fil-limitu ta' żmien stabbilit mill-bord ta' arbitraġġ għal dak l-għan f'konformità mal-Artikolu 20 ta' dan il-Protokoll Qafas. Il-Konvenut jista' jagħzel li jikkunsidra t-tweġiba tiegħu għan-notifika ta' arbitraġġ imsemmija fl-Artikolu 7 ta' dan il-Protokoll Qafas ir-risposta tal-konvenut tiegħu, dment li din tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

2. Ir-risposta tal-konvenut għandha twieġeb għall-elementi stabbiliti fid-dikjarazzjoni tat-talba f'konformità mal-Artikolu 17(2)(c)-(f) ta' dan il-Protokoll Qafas. Ir-risposta tal-konvenut jenhtieg li, kull fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata mid-dokumenti u l-provi kollha invokati mill-Konvenut jew tirreferi għal dawk id-dokumenti u dik l-evidenza.

ARTIKOLU 19

Preżentazzjonijiet ohrajn bil-miktub

Il-bord ta' arbitraġġ jista' jiddeċiedi liema sottomissjonijiet bil-miktub, minbarra d-dikjarazzjoni ta' pretensjoni u r-risposta tal-konvenut, li l-Partijiet iridu jew jistgħu jipprezentawliha. Skont l-Artikolu 20 ta' dan il-Protokoll Qafas, il-bord ta' arbitraġġ għandu jistabbilixxi l-limitu ta' żmien għat-trażmissjoni ta' dawk is-sottomissjonijiet bil-miktub.

ARTIKOLU 20

Termini preskrittivi

Il-limiti ta' żmien stabbiliti mill-bord ta' arbitraġġ għat-trażmissjoni tad-dikjarazzjoni ta' pretensjoni, ir-risposta tal-konvenut u kwalunkwe sottomissjoni bil-miktub oħra (jenhtieg li ma jaqbzux id-90 jum. Madankollu, il-bord ta' arbitraġġ jista' jestendi dawk il-limiti ta' żmien meta jqis li tali estensjoni tkun ġustifikata).

ARTIKOLU 21

Miżuri Interim

Il-bord ta' arbitraġġ ma għandux jieħu jew jagħti miżuri interim.

ARTIKOLU 22

Evidenza

1. Kull Parti Assoċjata għandha tipprovdi evidenza tal-fatti li fuqhom tibbaża l-pretensjoni jew ir-risposta tagħha, rispettivament.
2. Fi kwalunkwe hin matul il-proċedimenti, il-bord tal-arbitraġġ jista' jitlob lill-Partijiet Assoċjati biex jissottomettu evidenza supplimentari f'limitu ta' żmien preskritt.
3. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jiddetermina l-ammissibbiltà, ir-rilevanza u s-saħħa tal-evidenza ppreżentata.

ARTIKOLU 23

Seduti

1. Abbazi tal-iskeda ta' żmien indikattiva stabbilita f'konformità mal-Artikolu 28(1) ta' dan il-Protokoll Qafas u wara konsultazzjoni mal-Partijiet Assoċjati u l-membri l-oħra tal-bord ta' arbitraġġ, il-president għandu jinnotifika lill-Partijiet Assoċjati bid-data, il-hin u l-post tas-seduta ta' smigh. Dik l-informazzjoni għandha ssir disponibbli għall-pubbliku, sakemm is-seduta ta' smigh ma tkunx magħluqa għall-pubbliku
2. Il-bord ta' arbitraġġ jista' jiddeċiedi, bi qbil mal-Partijiet Assoċjati, li ma jlaqqax seduta ta' smigh.

3. Sakemm il-Partijiet Assoċjati ma jaqblux mod ieħor, is-seduta ta' smiġ għandha ssir fil-bini tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ f' The Hague, f'konformità mal-Artikolu 15 ta' dan il-Protokoll Qafas.

4. Il-bord ta' arbitraġġ jista' jsejjaħ seduti ta' smiġ addizzjonali meta l-Partijiet jaqblu li jsir hekk.

5. Il-membri kollha tal-bord ta' arbitraġġ għandhom ikunu preżenti matul is-smiġ kollu.

6. Sakemm il-Partijiet ma jaqblux mod ieħor, il-persuni li ġejjin jistgħu jattendu s-seduta, irrispettivament minn jekk is-smiġ ikunx miftuħ għall-pubbliku jew le:

(a) ir-rappreżentanti tal-Partijiet Assoċjati;

(b) il-konsulenti;

(c) l-assistenti;

(d) l-interpreti, it-tradutturi u l-gurnalisti tal-qorti tal-bord ta' arbitraġġ; kif ukoll

(e) l-esperti, kif mahtura mill-bord ta' arbitraġġ.

7. Mhux aktar tard minn hamest ijiem qabel id-data ta' seduta ta' smiġ, kull Parti Assoċjata għandha tindirizza lill-bord ta' arbitraġġ u lill-Parti Assoċjata l-oħra lista tal-ismijiet tal-persuni li se jagħmlu argumenti orali jew preżentazzjonijiet fis-seduta ta' smiġ f'isem dik il-Parti Assoċjata u l-ismijiet ta' rappreżentanti u konsulenti oħra ta' dik il-Parti Assoċjata li se jattendu s-seduta ta' smiġ.

8. Filwaqt li jiġi żgurat li l-Pretendent u l-Konvenut jingħataw l-istess hin kemm fl-argument kif ukoll fir-risposta, is-seduta għandha tipproċedi fl-ordni li ġejja:

(a) l-argument;

(i) l-argument tal-Pretendent;

(ii) l-argument tal-Konvenut;

(b) it-tweġiba;

(i) it-tweġiba tal-Pretendent;

(ii) il-kontrotweġiba tal-Konvenut.

9. Il-Bord tal-arbitraġġ jista' jagħmel mistoqsijiet lil kwalunkwe waħda mill-Partijiet fi kwalunkwe hin matul is-seduta ta' smiġh.

10. Il-Bord tal-arbitraġġ għandu jagħmel arrangamenti biex tithejja u tingħata traskrizzjoni tas-seduta ta' smiġh lill-partijiet kemm jista' jkun malajr wara s-seduta ta' smiġh. Il-Partijiet Assoċjati jistgħu jikkummentaw dwar it-traskrizzjoni fi żmien għaxart ijiem mid-data tas-seduta ta' smiġh. Il-bord ta' arbitraġġ jista' jikkunsidra dawk il-kummenti.

11. Kull Parti Assoċjata tista' tindirizza sottomissjoni supplimentari bil-miktub lill-bord ta' arbitraġġ dwar kwalunkwe kwistjoni li qamet matul is-seduta fi żmien għaxart ijiem mid-data tas-seduta ta' smiġh.

ARTIKOLU 24

Prestabbilita

1. Jekk, fil-limitu ta' zmien stabbilit mill-bord ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 20 ta' dan il-Protokoll Qafas, u fin-nuqqas ta' impediment legittimu, il-Pretendent ma jkunx ippreżenta d-dikjarazzjoni tat-talba tiegħu, il-bord ta' arbitraġġ għandu jordna l-konklużjoni tal-proċedura ta' arbitraġġ, sakemm ma jkunx hemm kwistjonijiet li jista' jkun mehtieg li tittiehed deċiżjoni dwarhom jew li l-bord iqis li huma xierqa.

2. Jekk, fil-limitu ta' zmien stabbilit mill-bord ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 20 ta' dan il-Protokoll Qafas, u fin-nuqqas ta' impediment legittimu, il-Konvenut ma jkunx issottometta t-twegiba tiegħu għan-notifika ta' arbitraġġ jew għar-risposta tal-konvenut tiegħu, il-bord ta' arbitraġġ għandu jordna l-kontinwazzjoni tal-proċedura, mingħajr ma dan ifisser li l-bord ta' arbitraġġ jista' jikkunsidra tali nuqqas ta' sottomissjoni biex jassimila l-aċċettazzjoni tal-Konvenut tal-allegazzjonijiet tal-Pretendent.

Dan il-paragrafu għandu japplika wkoll meta l-Pretendent ikun naqas milli jissottometti l-kontrotwegiba tiegħu għal kontrotalba.

3. Jekk waħda mill-Partijiet Assoċjati, debitament innotifikata skont dan il-Protokoll Qafas, tonqos milli tidher f'seduta ta' smigh, mingħajr ma tinvoka impediment legittimu għal tali falliment, il-bord ta' arbitraġġ jista' jipproċedi bl-arbitraġġ.

4. Jekk waħda mill-Partijiet Assoċjati, debitament mistiedna biex tippreżenta evidenza supplimentari, tonqos milli tagħmel dan fil-limiti ta' zmien stabbiliti u mingħajr ma tinvoka impediment legittimu, il-bord ta' arbitraġġ għandu jiddeċiedi fuq il-bażi tal-evidenza quddiemu.

ARTIKOLU 25

Kunfidenzjalità

1. Kwalunkwe informazzjoni pprezentata minn Parti Assoċjata lill-bord ta' arbitraġġ li dik il-Parti Assoċjata tkun indikat bħala kunfidenzjali għandha tiġi ttrattata bħala kunfidenzjali mill-Parti Assoċjata l-oħra u mill-bord ta' arbitraġġ.

Meta Parti Assoċjata tissottometti lill-bord ta' arbitraġġ sottomissjoni bil-miktub li jkun fiha informazzjoni kunfidenzjali, għandha tipprovdi wkoll, fi żmien 15-il jum, sottomissjoni mingħajr l-informazzjoni kunfidenzjali, li għandha tiġi żvelata lill-pubbliku.

2. Xejn f'dan il-Protokoll Qafas ma għandu jipprekludi Parti Assoċjata milli tiżvela s-sottomissjonijiet bil-miktub tagħha stess, it-tweġibiet għall-mistoqsijiet sottomessi mill-bord tal-arbitraġġ jew it-traskrizzjoni tal-argument orali lill-pubbliku, sakemm, meta tagħmel referenza għall-informazzjoni sottomessa mill-Parti Assoċjata l-oħra, ma tiżvela l-ebda informazzjoni indikata mill-Parti Assoċjata l-oħra bħala kunfidenzjali.

3. Smiġh quddiem il-bord ta' arbitraġġ għandu jkun miftuħ għall-pubbliku hlief meta s-sottomissjoni u l-argumenti ta' Parti Assoċjata jkun fihom informazzjoni kunfidenzjali jew meta l-Partijiet Assoċjati jaqblu mod ieħor li s-seduta ta' smiġh għandha tingħalaq għall-pubbliku. F'każ bħal dan il-Partijiet Assoċjati għandhom iżommu l-kunfidenzjalità tas-seduta ta' smiġh.

ARTIKOLU 26

Kuntatti ex parte

1. Matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, il-membri tal-bord ta' arbitraġġ la għandhom jiltaqgħu u lanqas jikkomunikaw b'mod ieħor bil-fomm jew bil-miktub ma' Parti Assoċjata fl-assenza tal-Parti Assoċjata l-oħra.

ARTIKOLU 27

Konkluzjoni tal-proċedura

Meta l-Partijiet Assoċjati jkunu ngħataw opportunità raġonevoli biex jipprezentaw l-argumenti tagħhom, il-bord ta' arbitraġġ jista' jikkonkludi l-proċedura.

KAPITOLU 6

SKEDA TAL-PROCEDIMENTI QUDDIEM IL-BORD TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU 28

Skeda tal-proċedimenti quddiem il-bord ta' arbitraġġ

1. Il-bord ta' arbitraġġ għandu, wara li jikkonsulta mal-Partijiet Assoċjati, jistabbilixxi skeda indikattiva tal-proċedimenti fi żmien għaxart ijiem mit-twaqqif tiegħu. Jista', fi kwalunkwe hin, wara konsultazzjoni mal-Partijiet Assoċjati, jestendi jew iqassar kwalunkwe limitu ta' żmien previst f'dan il-Protokoll Qafas jew li l-Partijiet Assoċjati jkunu qablu dwaru.
2. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jinnotifika d-deċiżjoni tiegħu lill-Partijiet Assoċjati u lill-Kumitat Kongunt fi żmien tnax-il xahar mid-data tal-istabbiliment tal-bord ta' arbitraġġ. Meta l-bord tal-arbitraġġ iqis li ma jistax jikkonforma ma' dak il-limitu ta' żmien, il-president tiegħu għandu jinnotifika lill-Partijiet Assoċjati bil-miktub, fejn jiddikjara r-raġunijiet għad-dewmien u d-data li fiha l-bord biġsiebu jikkonkludi l-hidma tiegħu.
3. Fi żmien għaxart ijiem mill-istabbiliment tal-bord ta' arbitraġġ, waħda mill-Partijiet Assoċjati tista' tippreżenta talba motivata biex il-każ jiġi ttrattat bħala urġenti. F'każ bħal dan, il-bord tal-arbitraġġ għandu jagħti deċiżjoni dwar l-urgenza tal-każ fi żmien 15-il jum minn meta jirċievi tali talba. Meta l-bordijiet ta' arbitraġġ jiddeċiedu li l-każ huwa urġenti, il-bord ta' arbitraġġ għandu jagħmel kull sforz biex jinnotifika d-deċiżjoni tiegħu dwar il-merti tal-każ lill-Partijiet Assoċjati fi żmien sitt xhur mid-data tat-twaqqif tiegħu.

KAPITOLU 7

ID-DEĊIŻJONI TAL-ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU 29

Deċiżjonijiet tal-bord ta' arbitraġġ

1. Il-Bord ta' arbitraġġ għandu jagħmel kull sforz biex jiehu kwalunkwe deċiżjoni b'kunsens. Meta, minkejja l-isforzi tagħha, deċiżjoni ta' arbitraġġ ma tkunx tista' tintlaħaq b'kunsens, id-deċiżjoni tal-arbitraġġ għandha tiġi deċiża b'vot ta' maġġoranza.
2. Fl-ebda każ ma għandhom jiġu ppubblikati l-opinjonijiet kuntrarji tal-membri ta' bord tal-arbitraġġ.
3. Kwalunkwe deċiżjoni ta' arbitraġġ għandha tkun vinkolanti għall-Partijiet Assoċjati. Id-deċiżjoni għandha tistabbilixxi konstatazzjonijiet dwar il-fatti, l-applikabbiltà tad-dispożizzjonijiet rilevanti ta'dan il-Ftehim, u r-raġunament wara kwalunkwe konstatazzjoni u konkluzjoni.

ARTIKOLU 30

Forma u effett tad-deċiżjoni tal-arbitraġġ

1. Il-bord ta' arbitraġġ jista' joħroġ deċiżjonijiet ta' arbitraġġ separati dwar kwistjonijiet differenti u fi żminijiet differenti.

2. Id-deċiżjonijiet kollha ta' arbitraġġ għandhom ikunu bil-miktub u jagħtu r-raġunijiet.
3. Id-deċiżjonijiet kollha ta' arbitraġġ għandhom ikunu definittivi u vinkolanti għall-Partijiet Assoċjati.
4. Id-deċiżjoni tal-arbitraġġ għandha tiġi ffirmata mill-membri tal-bord ta' arbitraġġ, iddikjara d-data li nharġet fiha u indika l-post ta' arbitraġġ. Kopja tad-deċiżjoni tal-arbitraġġ iffirmata mill-membri tal-bord tal-arbitraġġ għandha tintbagħat lill-Partijiet Assoċjati mill-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.
5. Il-partijiet Assoċjati għandhom jippubblikaw deċiżjonijiet ta' arbitraġġ fl-intier tagħhom, soġġetti għall-protezzjoni ta' informazzjoni kunfidenzjali prevista fl-Artikolu 25 ta' dan il-Protokoll Qafas.
6. Il-partijiet Assoċjati għandhom jinfurzaw id-deċiżjonijiet tal-arbitraġġ mingħajr dewmien.

ARTIKOLU 31

Soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku jew raġunijiet oħra għat-terminazzjoni tal-proċedura

1. Il-partijiet Assoċjati jistgħu jilhqu soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku għat-tilwima tagħhom fi kwalunkwe hin. F'dak il-każ, il-Partijiet Assoċjati għandhom jinnotifikaw b'mod kongunt lill-bord ta' arbitraġġ bi kwalunkwe soluzzjoni bhal din. Jekk is-soluzzjoni teħtieġ l-approvazzjoni ta' waħda mill-Partijiet Assoċjati, in-notifika għandha tirreferi għal tali rekwiżit, u l-proċedura tal-arbitraġġ għandha tiġi sospiża sakemm issir tali proċedura. Jekk tali approvazzjoni ma tkunx meħtieġa, jew man-notifika tat-tlestija ta' tali proċeduri domestiċi, il-proċedura tal-arbitraġġ tiġi tterminata.

2. Jekk, qabel ma tinhareġ id-deċiżjoni, il-kontinwazzjoni tal-proċedura ta' arbitraġġ issir impossibbli jew ma tibqax meħtieġa għal kwalunkwe raġuni oħra mhux imsemmija fil-paragrafu 1, il-bord ta' arbitraġġ għandu jinforma lill-Partijiet Assoċjati bl-intenzjoni tiegħu li jgħoddi ordni biex itemm il-proċedura. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jkun awtorizzat jgħoddi dik l-ordni hliet fejn ikun hemm kwistjonijiet pendenti li jista' jkun meħtieġ li tittiehed deċiżjoni dwarhom u fejn il-bord tal-arbitraġġ iqis li dan ikun xieraq.

3. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jittrażmetti lill-Partijiet l-ordni li ttemm il-proċedimenti tal-arbitraġġ jew is-soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku, iffirmata mill-membri tal-bord ta' arbitraġġ. L-Artikolu 30(2)-(6) ta' dan il-Protokoll Qafas għandu japplika għal soluzzjonijiet miftiehma b'mod reċiproku.

ARTIKOLU 32

Korrezzjoni ta' deċiżjoni ta' arbitraġġ

1. Fi żmien 30 jum mill-wasla tad-deċiżjoni, kwalunkwe Parti Assoċjata, b'notifika lill-Parti Assoċjata l-oħra u lill-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ, tista' titlob lill-bord ta' arbitraġġ biex jikkoreġi fid-deċiżjoni kwalunkwe żball fil-komputazzjoni, kwalunkwe żball materjali jew tipografiku, jew kwalunkwe żball jew ommissjoni ta' natura simili. Meta jqis li talba bħal din hija ġustifikata, il-bord ta' arbitraġġ għandu jagħmel tali korrezzjoni fi żmien 45 jum minn meta jirċievi dik it-talba. Talba bħal din ma għandux ikollha effett suspensiv.

2. Il-bord ta' arbitraġġ jista' jagħmel korrezzjonijiet fuq inizjattiva tiegħu stess fi żmien 30 jum min-notifika tad-deċiżjoni tiegħu.

3. Il-korrezzjonijiet għandhom isiru bil-miktub skont dan l-Artikolu u għandhom jiffurmaw parti integrali mid-deċiżjoni tal-arbitraġġ. L-Artikolu 30(2)-(6) ta' dan il-Protokoll Qafas għandu japplika għal tali korrezzjonijiet.

KAPITOLU 8

KWISTJONIJIET FINANZJARJI

ARTIKOLU 33

Remunerazzjoni u kumpens għall-ispejjeż li għandhom jithallsu
lill-membri ta' bord ta' arbitraġġ u l-assistenti tagħhom

Il-partijiet għandhom jaqblu mal-bord ta' arbitraġġ, bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni, fi
żmien sebat ijiem mit-twaqqif tiegħu, dwar:

- (a) ir-remunerazzjoni u l-kumpens tal-ispejjeż li għandhom jithallsu lill-membri tal-bord ta' arbitraġġ, li għandhom ikunu raġonevoli u komparabbli mal-istandards tal-bordijiet stabbiliti skont l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ;
- (b) ir-remunerazzjoni li għandha tithallas lill-assistenti, fejn għal kull membru tal-bord ta' arbitraġġ, l-ammont totali tar-remunerazzjoni li għandha tithallas lill-assistenti għandha tkun raġonevoli u, fi kwalunkwe każ, ma taqbiżx terz tar-remunerazzjoni ta' dak il-membru.

ARTIKOLU 34

Spejjeż

1. Kull Parti Assoċjata għandha tħallas il-kostijiet tagħha u nofs il-kostijiet tal-bord ta' arbitraġġ.

2. Il-bord ta' arbitraġġ għandu jiddetermina l-kostijiet tiegħu fid-deċiżjoni dwar il-merti tal-każ. Dawk il-kostijiet għandhom ikopru biss:

- (a) it-tariffi tal-membri tal-bord ta' arbitraġġ, iddikjarati separatament għal kull membru u stabbiliti mill-bord innifsu f'konformità mal-Artikolu 34, il-punt (a) ta' dan il-Protokoll Qafas;
- (b) l-ispejjeż tal-ivvjagġar u spejjeż oħra mgarrba mill-membri tal-bord ta' arbitraġġ;
- (c) it-tariffi u l-ispejjeż tal-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.

3. Il-kostijiet imsemmija fil-paragrafu 2 iridu jkunu raġonevoli meta wiehed iqis il-valur tat-tilwima, il-kumplessità tat-tilwima, iż-żmien imqatta' fuqha mill-membri tal-bord ta' arbitraġġ u kwalunkwe espert mahtur mill-bord tal-arbitraġġ, u ċ-ċirkostanzi rilevanti l-oħra kollha tal-każ speċifiku.

ARTIKOLU 35

Depożitu tal-kostijiet

1. Fil-bidu tal-proċedura ta' arbitraġġ, il-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ tista' titlob lill-Partijiet jittrasferixxu bil-quddiem depożitu ugwali għal stima tal-ammont totali tal-kostijiet imsemmija fl-Artikolu 35(2) ta' dan il-Protokoll Qafas.

2. Matul il-proċedura tal-arbitraġġ, il-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ tista' titlob lill-Partijiet biex jiddepożitaw ammonti addizzjonali.

3. L-ammonti kollha ddepożitati mill-Partijiet skont dan l-Artikolu għandhom jiġu ttrasferiti lill-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ, li għandha tiżborzathom biex tkopri l-kostijiet effettivament imġarrba, inklużi, b'mod partikolari, it-tariffi tal-membri tal-bord ta' arbitraġġ u l-Qorti Permanenti ta' Arbitraġġ.

KODIĊI TAL-KONDOTTA GĦALL-MEMBRI TAL-BORDIJET TAL-ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU 1

Responsabbiltajiet lejn il-proċess

1. Għall-finijiet tal-preservazzjoni tal-integrità u l-imparzjalità tal-proċedura tal-arbitraġġ, kull kandidat li jsir membru ta' bord ta' arbitraġġ għandu:

- (a) jevita kondotta mhux xierqa u dehra ta' kondotta mhux xierqa;
- (b) ikun indipendenti u imparzjali;
- (c) jevita kunflitti ta' interess diretti u indiretti; kif ukoll
- (d) josserva standards għoljin ta' kondotta sabiex jinżammu l-integrità u l-imparzjalità tal-proċedura tas-soluzzjoni ta' tilwim.

2. L-eks kandidati jew membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom jikkonformaw mal-obbligi stabbiliti fl-Artikoli 5 u 6 ta' dan l-Appendiċi.

ARTIKOLU 2

Obbligi ta' divulgazzjoni tal-membri tal-bord ta' arbitraġġ

1. Qabel ma jikkonfermaw l-għażla tagħhom bħala membri tal-bord ta' arbitraġġ, il-kandidati għandhom jiżvelaw bil-miktub lill-Partijiet Assoċjati kwalunkwe interess, relazzjoni jew kwistjoni li jkunu konxji tagħha li x'aktarx taffettwa l-indipendenza jew l-imparzjalità tagħhom, jew li tista' toħloq b'mod raġonevoli dehra ta' kondotta mhux xierqa jew preġudizzju fil-proċedimenti quddiem il-bord ta' arbitraġġ.
2. Il-kandidati u l-membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom jikkomunikaw kwistjonijiet li jikkonċernaw ksur attwali jew potenzjali ta' dan il-Kodiċi ta' Kondotta biss lill-Kumitat Kongunt biex jiġu kkunsidrati mill-Partijiet Assoċjati.
3. Il-membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom fi kwalunkwe stadju tal-proċedimenti quddiem il-bord ta' arbitraġġ jiddivulgaw lill-Partijiet bil-miktub kwalunkwe interess, relazzjoni jew kwistjoni tan-natura msemmija fil-paragrafu 1 li jkunu jafu biha jew li jsiru jafu biha.

ARTIKOLU 3

Diligenza dovuta tal-membri ta' bord ta' arbitraġġ

1. Mal-għażla tagħhom, il-membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom iwettqu dmirjiethom bir-reqqa u malajr matul il-proċedimenti quddiem il-bord ta' arbitraġġ, u b'mod ġust u b'diligenza.

2. B' mod partikolari, il-membri ta' bord ta' arbitraġġ għandhom:

- (a) jikkunsidraw biss dawk il-kwistjonijiet li jkunu tqajmu fil-proċedimenti quddiem il-bord ta' arbitraġġ u li jkunu meħtieġa għal deċiżjoni, u ma għandhom jiddelegaw dan id-dmir lil ebda persuna oħra;
- (b) jieħdu l-passi kollha xierqa biex jiżguraw li l-assistenti tagħhom ikunu konxji mill-Artikoli 1, 6 u 2 ta' dan l-Appendiċi u jikkonformaw magħhom.

ARTIKOLU 4

Indipendenza u imparzjalità tal-membri ta' bord ta' arbitraġġ

Il-membri ta' bord ta' arbitraġġ:

- (a) għandhom ikunu indipendenti u imparzjali, għandhom jevitaw li joħolqu dehra ta' kondotta mhux xierqa jew preġudizzju, u ma għandhomx ikunu influwenzati minn interess personali, pressjoni esterna, kunsiderazzjonijiet politiċi, fama pubblika, lealtà lejn l-Unjoni jew l-Istati Assoċjati, jew biża' ta' kritika;
- (b) ma għandhomx jassumu, direttament jew indirettament, xi obbligu jew jaċċettaw xi benefiċċju li jista' b'xi mod ifixkel, jew jidher li jinterferixxi, fit-twettiq xieraq ta' dmirijiethom;
- (c) ma għandhomx jużaw il-pożizzjoni tagħhom bħala membri ta' bord ta' arbitraġġ biex jadvanzaw kwalunkwe interessi personali jew privat u għandhom jevitaw azzjonijiet li jistgħu joħolqu l-impressjoni li oħrajn huma f'pożizzjoni speċjali biex jinfluwenzawhom;

- (d) ma għandhomx jippermettu relazzjonijiet jew responsabbiltajiet finanzjarji, kummerċjali, professjonali, familjari jew soċjali jinfluwenzaw il-kondotta jew il-ġudizzju tagħhom;
- (e) għandhom jevitaw li jidhlu fi kwalunkwe relazzjoni jew jakkwistaw kwalunkwe interess finanzjarju li x'aktarx jaffettwa l-imparzjalità tagħhom jew li jista' johloq b'mod raġonevoli dehra ta' kondotta mhux xierqa jew preġudizzju;
- (f) ma għandhomx jiddiskutu l-ebda aspett tas-suġġett jew l-iżvolgiment tal-proċedimenti quddiem il-Bord tal-arbitraġġ ma' waħda mill-Partijiet jew mat-tnejn li huma fl-assenza tal-membri l-oħra tal-bord ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU 5

Obbligi tal-ex membri ta' bord ta' arbitraġġ

L-ex membri kollha ta' bord ta' arbitraġġ għandhom jevitaw azzjonijiet li jistgħu jagħtu l-impressjoni li huma kienu ppreġudikati fit-twettiq ta' dmirijiethom jew li bbenefikaw minn xi deċiżjoni tal-bord ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU 6

Kunfidenzjalità

1. L-ebda membru jew eks membru ta' bord ta' arbitraġġ ma għandu fi kwalunkwe hin:
 - (a) jiżvela jew juża kwalunkwe informazzjoni mhux pubblika dwar kwalunkwe proċediment quddiem il-bord ta' arbitraġġ jew li tkun inkisbet matul tali proċedimenti, hlief għall-finijiet ta' dawk il-proċedimenti; u fi kwalunkwe każ, ma għandux jiżvela jew juża xi informazzjoni bħal din biex jikseb vantaġġ personali jew vantaġġ għal oħrajn jew biex jaffettwa hażin l-interess ta' oħrajn;
 - (b) jiddivulga d-deliberazzjonijiet tal-bord tal-arbitraġġ, jew il-fehmiet ta' kwalunkwe membru tal-bord tal-arbitraġġ.
2. L-ebda membru ta' bord ta' arbitraġġ ma għandu jiżvela deċiżjoni tal-bord ta' arbitraġġ jew partijiet minnha qabel il-pubblikazzjoni tagħha f'konformità ma' dan il-Protokoll Qafas.

PROTOKOLL QAFAS 7
DWAR L-ISTATUT TAL-KUMITAT TA' ASSOĊJAZZJONI PARLAMENTARI

ARTIKOLU 1

Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni stabbilit bl-Artikolu 78 tal-Ftehim Qafas għandu jkun kostitwit u jiffunzjona f'konformità mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim u ta' dan l-Istatut.

ARTIKOLU 2

Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jkun magħmul minn tnax-il membru. Il-Parlament Ewropew għandu jahtar erba' membri u l-Parlamenti tal-Istati Assoċjati għandhom jahtu erba' membri kull wieħed.

ARTIKOLU 3

Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jeleġgi l-President u l-Viċi President tiegħu minn fost il-membri tiegħu. Il-kariga ta' President tal-Kumitat għandha tinżamm alternattivament, għal perjodu ta' sena, minn membru mahtur mill-Parlament Ewropew u minn membru mahtur minn Parlament ta' Stat Assoċjat.

ARTIKOLU 4

Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jorganizza sessjoni ġenerali mill-inqas darba fis-sena, darba fl-UE u darba fi Stat Assoċjat. Il-Kumitat għandu jiddeċiedi f'kull sessjoni fejn ser tinżamm is-sessjoni ġenerali li jmiss. Jistgħu jsiru sessjonijiet straordinarji meta l-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni jiddeċiedi hekk skont ir-regoli ta' proċedura adottati f'konformità mal-Artikolu 5 ta' dan il-Protokoll Qafas.

ARTIKOLU 5

Il-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.

ARTIKOLU 6

Il-kostijiet għall-parteciġazzjoni ta' membru fil-Kumitat Parlamentari ta' Assoċjazzjoni għandhom jiġihallu mill-Parlament li jkun hatar dak il-membru.